ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

19. 7. 1985. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLVI • 60 ДИН • БРОЈ 1751

Рипљеу

Веровали или не!

Еди Велфорд

ЈЕ 9. ЈУНА 1901. ПРЕШЛА ПРЕКО 488 МЕТАРА ДУГАЧКОГ НЕДОВРШЕНОГ МОСТА КОЈИ ПРЕЛАЗИ ПРЕКО ЊУЈОРШКОГ ИСТ РИВЕРА И ПОВЕЗУЈЕ МЕНХЕТН И БРУКЛИН. ЕДИ ЈЕ ПОСЛЕДЊИХ 30 МЕТАРА ПРЕШЛА НЕ ПРИДРЖАВАЈУЋИ СЕ НИ ЗА ШТА, ИАКО ЈЕ ДУВАО ВЕОМА ЈАК ВЕТАР.

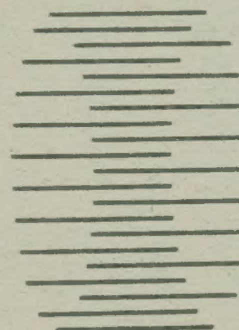

НА СВАКИХ 80 ФИНАЦА ДОЛАЗИ ПО ЈЕДНО ОСТРВО. ФИНСКА ИМА 4.800.000 СТАНОВНИКА И 60.000 ОСТРВА ШТО ЧИНИ 9% ОД УКУПНЕ ПОВРШИНЕ КОЈА ИЗНОСИ 337.032 КМ².

ОПТИЧКА ВАРКА

КОЈЕ СУ ЛИНИЈЕ ДУЖЕ А КОЈЕ КРАЋЕ? НЕ БУДИТЕ БРЗОПЛЕТИ! ПОГЛЕДАЈТЕ ПАЖЉИВО - СВЕ ЛИНИЈЕ СУ ПОТПУНО ЈЕДНАКЕ!

ЧЕТ ЕТКИНС

ПОЗНАТИ КАНТРИ МУЗИЧАР И ТВОРАЦ „НЕШВИЛ ЗВУКА", НАУЧИО ЈЕ ДА СВИРА НА СТАРОЈ ХАВАЈСКОЈ ГИТАРИ КОЈА ЈЕ ИМАЛА ЖИЦЕ ОД МРЕЖЕ ЗА КОМАРЦЕ.

КАМЕЛЕОН

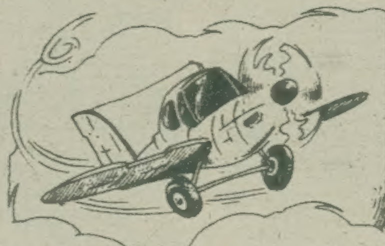
НЕ МЕЊА БОЈУ ПРЕМА ОКОЛИНИ, КАКО СЕ ДОСКОРА ВЕРОВАЛО, ВЕЋ ТО ЧИНИ ЗБОГ СВЕТЛОСНИХ И ТЕМПЕРАТУРНИХ ПРОМЕНА ИЛИ КАД СЕ УЗБУДИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● неке птице могу веома дуго да гладују док неке, опет, без хране не могу да издрже више од неколико часова. Тако, рецимо, пиле умире после десет дана, а гуска после двадесет. Сова може да гладује 24 дана, а орао чак читав месец. Сасвим другачији случај је с малим птицама. Њихова сићушна тела губе много калорија, па оне зато сваки час морају да једу. Када би човек на пример, наравно пропорционално својој тежини, јео исто онолико колико и колибри, морао би да поједе 170 килограма кромпира дневно. Без хране најмање могу да издрже восокљуне птице из тропских подручја – само пет часова.

● ● ● у свету сваке године погине у аутомобилским несрећама око 250 хиљада људи, а у авионским мање од две хиљаде. Према томе, авион је 125 пута сигурнији од аутомобила.

● ● ● производња чаја у Индији је последњих година повећана са триста на петсто хиљада тона годишње, што је један и по пут више од светске производње укупно.

● ● ● у западнонемачком граду Фурту почела је да ради експериментална аутобуска линија, дугачка око километар, на којој саобраћају три аутобуса – без шофера. Возила се крећу по електричном каблу уграђеном у асфалт. Сигнали за управљање предају се овим каблом а у аутобусу их примају две антене – једна постављена напред, друга позади.

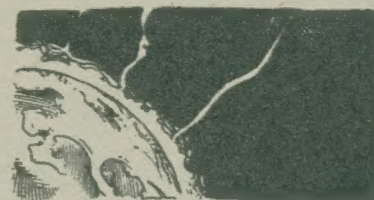

● ● ● најчешће женско име на свету је – Ана. Према приближним статичким подацима тако се на нашој планети зове 95 милиона жена.

● ● ● први материјални доказ да су много пре Колумба и доласка шпанских освајача, Индијанци који су живели у данашњем Перуу употребљавали новац, пронађен је недавно, приликом археолошких ископавања у области Батан Гранде. У једној гробници откривено је на стотине бронзаних новчића из 8. или 9. века.

● ● ● да би се дала тачна временска прогноза за сваки дан, оперативни центри за обраду података у Свемирској климатској служби примају информације из 8000 земаљских хидрометеоролошких станица и 600 археолошких (ваздушних) истраживачких центара (само са северне полулопте), с 3000 авиона и 4000 бродова.

НАРОДЕ, ПРОБИО САМ БРДО!

НЕМОГУЋЕ ЈЕ МОГУЋЕ

Титан с Мљета изнад мочваре коју је исушио прокопавши брдо

Чује се мекет коза, неколико њих брсти у брду. Нема грешке – ту је Козарица. Уз Мљетски канал према Пељешцу у десетак кућа седам породица. С почетком села макадам изненада смењује бетонски пут налик писти за мале авионе. Пуних двадесет метара, до велелепне куће. Испод терасе на којој је остављено место за мањи базен гомиле камена, песка, даске. И велики ратни „џемс" претворен у покретну мешалицу за бетон. Гради човек ресторан.

Човек је Марин Радуљ, сувоњав шездесетогодишњак. Човекова судбина – радом плаћен живот.

У Помени на Мљету, распитујући се како стићи до Козарице, чујем причу да се такав радник ретко рађа. Машина у људском обличју, каже Антун Војвода, рецепционар у хотелу „Одисеј". Иво Матана, столар, сведочи да оно што Марин Радуљ уради за три сата најбољи радник тешко може за цео дан. Гледао га неколико пута.

Даље прича Марин Радуљ, сам.

ПРИЧА О МАРИНУ РАДУЉУ С МЉЕТА НАЛИК ЈЕ НА САВРЕМЕНУ БАЈКУ. КАКО ЈЕ ЧОВЕК ПОСТАО ГОРОСТАС...

Јегуља уместо паприка

У селу Блато пре много година, у кући 2,9 x 5 m, живела осмочлана породица Радуљ. Сиротиња откад зна за себе. Земље мало, воде још мање. Муке је, зато, било у изобиљу. У рату по петнаест дана ни мрве хлеба у кући. Ни после, кад се борац Марин вратио, није било боље. Ал' нова држава у Војводини нуди земљу. Ај'мо, ћаћо, тамо где многи одоше. Дуго се ћаћо нећкао, куд стар изнова да почиње.

Утом, лета 48, основана земљорадничка задруга „Блато-Ропа-Козарица". Тридесет две породице пуних пет година мислиле да ће бити боље. И најбољи радник-бригадир Марин Радуљ, у међувремену ударник на многим градилиштима у земљи (на ауто-путу Загреб-Ријека пребацио норму за 1200 посто), исто мислио. Није било боље. Кад је задруга ликвидирана, Радуљи изишли сиромашнији но што су пре били – добили лошији виноград.

Поновно мисао о Војводини и опет одустајање. Овог пута због куће у Козарици коју је продавала дотадашња задруга. Поред ње, украј Слатине, мочваре од близу 5 хектара, могло се нешто посејати. Отети земља. Ал' цена 350 хиљада, у време кад је килограм брашна коштао 28 пара. Једино да сече дрва од чега је углавном дотад и живео, Дубровчанима за огрев продавао. Само, колико му треба кад за 100 kg дрвета може највише да се добије 100 динара?! За два лета и с два магарета Марин Радуљ је насекао дрва за 350 хиљада динара. Сам.

Кућа у Козарици за Радуље као из бајке. Имају чак и две собе за спавање. А ту је и близу вода, више него добра за усеве. Ваљало је прво рашчистити земљу од корова, трске, шибља. Комарци му највише муке задали. Неретко се после њихових уједа ноћима тресао у грозници. Ипак, искрчио је добро парче и онда окопавао поврће и гледао га како расте.

Следећег пролећа Марин био у Чапљини и на пољопривредном добру видео неке много велике и лепе паприке, парадајз, купус. Купио и посадио. Никад таквог и толиког поврћа на Мљету није било: паприка порасла метар и по. Двапут је већ брали, а туристи и мештани грабили се да је купе. Отет живот, парче.

И онда се на Козарицу сручила провала облака, наишле и подземне воде. Језеро право. Поврће под водом, а Марин с тавана где се склонио с породицом у чамац па у брање паприка. Чупао читаве струкове. Неколико недеља чамац био једина веза са светом. Утеха што се старији син Миро наловио јегуља.

Наредне године у Слатини је поново било много више јегуља него паприка. Укусне јегуље, нема шта, ал' Марин више није могао беспомоћно да гледа како вода плави отето земљиште. Засукао рукаве и насуо око 3000 кубика земље у мочвару да је истера из свог. Није помогло. Онда је направио насип од земље и камена. Вода надошла и то однела. С водом не можеш на силу.

Лаванда, рузмарин и бор

За Војводину је сад већ било касно. Остраљани муку муче с водом а Марин Радуљ, ето, не зна шта ће с њом. Никад се није плашио рада, ал' шта радити сада. Не може стално да гледа у боб хоће ли Слатина у језеро. Једна јеретичка мисао није му давала мира све док није одлучио – прокопаће канал до мора и тако се ослободити сувишне воде.

Да би био сигуран да неће улудо да ради, доста је то чинио, отишао је у Дубровник. Смејали се у општини кад је поднео захтев да му за наредних 30 година дозволе да обрађује мочвару. Кроз смех му под закуп и издали Слатину, динар годишње. Смејали се, дабоме, и на Мљету. Наш Марин решио да прокопа Велико брдо, најмање стотину метара. Ни море том љутом камену није наудило, а сад решио човек, сам, својим рукама, против природе.

Средином 71. човек је почео копање канала дуго годину и по дана. Баш у време кад му је жена била у болници, син на школовању, мајка остарела. Човек је сваког дана сат пре сунца био на ногама, често морао и козу да помузе, дрва насече, па правац – брдо. Крамп, маљ, полуге и он. С друге стране камен. Колико је држалица крампа и маља поломио не зна. Памти да је дневно гутао по десетак аспирина да га у изглоганом брду не би оборила промаја.

Одмарао се једино кад од зноја није видео ни куд удара. Сео би тада и јер је, вели, важно добро појист' и добро се наспават'. Обновит' снагу. Снагу, ону пркосну, добијао је кад су долазили радозналци да, уз подсмех, виде како то њихов Марин ратује с брдом. А он тада стисне зубе а варнице из камена само беже. Обећао им гозбу кад прокопа брдо и воду из мочваре пусти у море. Они се поново смејали, нико се на тој гозби неће ни најест' ни напит'.

Крајем 72, на гозби, више се нико није смејао, прихватили су се јела и пића, њих стотину. Нико од њих није био са Марином кад је пре тога крикнуо: „Народе, пробио сам брдо!"

Канал дугачак 96 метара, на неким местима дубок преко 8,5 отуд видиш само небо, широк до 4 метра, и неколико хиљада кубика камена и земље ископао је Марин Радуљ, исушио добар део мочваре. Не сву пошто је ниво средње морске плиме нижи од мочваре само 10-30 cm. Не мари, ту ће направити рибњак, већ је и багер обезбедио. Исушени део поодавно је већ велика плантажа јабука, крушака, шљива, мандарина које син Миро комбијем разноси по острву.

Да би бајка била потпунија, донекле се побринула и тетка Нике. Стигла из Америке после четрдесет година аргатовања и донела америчку пензију. Повелику. Тако је, ето, подаље од старе куће, никла нова, са 23 собе од којих 18 са купатилом. Туристи су све бројнији на Мљету. И ресторан ће добро доћи.

У међувремену Марин Радуљ је сам направио пут дугачак 760 метара, с једне стране засадио лаванду и рузмарин, с друге бор.

Петар Милатовић

ПЕЋИНА ЛЕЧЕНА АНТИБИОТИЦИМА

СИКСТИНСКА КАПЕЛА ПРАИСТОРИЈЕ

УМЕТНИЧКО БЛАГО САЧУВАНО СЕДАМНАЕСТ ХИЉАДА ГОДИНА УГРОЗИЛИ СУ ТУРИСТИ И БАКТЕРИЈЕ. ЗА ПОСЕТИОЦЕ ЈЕ НЕДАВНО САГРАЂЕНА САВРШЕНО ВЕРНА КОПИЈА

Три петнаестогодишња ученика из градића Монтињак у средњој Француској отишла су 12. септембра 1940. на излет у оближњу шуму уместо у школу. Луњајући унаоколо случајно су открили улаз у пећину и храбро ушли кречећи пролаз зарастао у жбуње. Ишли су све дубље осветљујући пут малом батеријом.

Тако је откривено једно од највећих уметничких блага човечанства: пећина Ласко с небројеним цртежима, скицама и сликама рађеним на стеновитим зидовима пре више од седамнаест хиљада година!

Француска је тада била под немачком окупацијом и зато су житељи Монтињака брижљиво крили тајну о необичном открићу својих несташних ученика. Бојали су се да би окупатори могли покрасти или уништити ово благо. Годинама су га крили и тајно проучавали.

После ослобођења 1946. пећина је свечано отворена за јавност. Уређени су прилази, уведено осветљење и пећина Ласко, коју су назвали „Сикстинска капела праисторије" постала је мета туриста. Хиљаде људи из целог света хрлиле су у Монтињак да се диве величанствено осликаним зидовима на којима су тако давно наши далеки преци уметнички приказали мноштво тадашњих дивљих животиња у најневероватнијим покретима.

Радост градских отаца Монтињака због поплаве туриста, који су богато пунили градску касу, није дуго трајала. Већ 1961. група научника упутила је француској влади предлог да се пећина Ласко одмах затвори за публику и приступи што хитнијој изради плана о њеном спасавању и очувању! У том предлогу-упозорењу били су категорични да при садашњим условима и због навале туриста овај праисторијски музеј неће преживети ни пет година.

Опасност белих и сивих мрља

Накнадне владине комисије потврдиле су ово упозорење. Непрекидно марширање посетилаца, влага од њиховог дисања, уношење градске прашине, топлота од електричног осветљења... створили су идеалне услове за експлозивно размножавање разних микроорганизама који раније ту нису постојали и који су се наталожили по осликаним зидовима пећине. Болест такозваних „белих" и још опаснијих „сивих" мрља, које разједају слике, већ је захватила многе од прекрасних цртежа.

И француска влада је, уз прилично напора, убедила локалне власти па је пећина Ласко 1962. затворена за публику. У њу су имали приступа само научници и стручњаци рестауратори да би је спасли од пропадања. Убрзо је утврђено да смртна опасност за величанствене зидне слике није уклоњена забраном посете. Током година после открића, услед измењених унутрашњих услова и температуре, у пећини су се нагомилале велике количине угљендиоксида који је пећинску влагу претварао у опасну киселину а она је растварала боје слика.

Више од десет година стручњаци свих могућих специјалности борили су се разним средствима, чак и антибиотицима и комбинацијама формалина, да сасвим униште штеточине које су у древну пећину унели модерни уређаји. Истовремено су системом хлађења и филтера успели да целој пећини, која има укупно хиљаду седамсто седамдесет и девет квадратних метара, врате првобитне климатске услове. То је био само први корак јер пећина Ласко, као и било који музеј света, нема праву вредност и смисао – ако је затворена за публику.

Због тога је Француски географски институт нарочитим стерео-камерама направио снимке око стотину метара ове необичне праисторијске сликарске галерије. Стручњаци нису били задовољни резултатима и ангажоване су многе немачке и америчке фирме, нарочито „Кодак" и „Филипс", које су, заједно с Французима, разрадиле посебну технику снимања, такозвано пластично стерео-снимање. Том техником почели су метар по

Илустровао Ненад Мировић

метар, да снимају све ослikане зидове у природној величини. Рад је био веома напоран и спор и трајао је пуних двадесет година.

Ласко и њен двојник

За то време је у близини пећине Ласко изграђена њена до танчина верна копија. На зидове ове нове пећине пренети су сви ти снимци рађени на невероватно танком желатинском филму који је „нанет", односно нарочитом техником залепљен на зидове. У пећини копији све је исто као у оригиналној, само овај Ласков двојник може, без бојазни да ће бити упропашћен, да прими десетине и десетине хиљада посетилаца.

Посете оригиналној пећини Ласко и даље су забрањене. У њу смеју да уђу, и раде, само изабрани стручњаци. Арлет Лероа-Гуран један од тих стручњака објавила је недавно велику студију о досадашњим резултатима својих испитивања.

Она је утврдила да су пећину Ласко преисторијски ловци леденог доба почели да користе за верске обреде пре седамнаест хиљада година. У овом светилишту никада се није становало. Велики број примитивних алатки и накита, као и уметнички обрађених врхова копаља и стрелица, ножева и обојених шкољки пробушених да би се носиле као огрлице нађених у пећини остаци су жртвених поклона непознатим идолима...

Слике на таваници пећине рађене су с високих скела чији су остаци пронађени као и рупе у подножју где су биле укопане. Пошто је у пећини владао вечити мрак, и за осликавање зидова и приликом обреда употребљавана је вештачка светлост – бакље и мале камене светиљке уљарице. Као гориво у њима користило се топљено животињско сало. Експериментално је доказано да је тадашњи човек каменим ножем могао за десетак минута да од боровине направи бакљу која је могла да гори више од два сата.

Највећа занатска мајсторија древних сликара било је припремање боја које су очувале свежину до данас. Комбиновано су коришћене боје припремане од стуцаног камења, животињских остатака (највише изгорелих костију), биљне боје и жуманце од птичијих јаја.

Захваљујући постојаности боја слике су толико хиљада година остале празник за очи. ***А. Колендић***

БИЛО ЈЕДНОМ НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ

ГЕНЕРАЦИЈА БЕЗ МИЛОСТИ

РЕВОЛВЕРАШИ СУ БИЛИ ЉУДИ РАЗЛИЧИТОГ ПОРЕКЛА, АЛИ ИМ ЈЕ ЈЕДНО БИЛО ЗАЈЕДНИЧКО – ПРВО СУ ПУЦАЛИ, ПА ТЕК ОНДА ПОСТАВЉАЛИ ПИТАЊА

Мит о „најбржем револверашу" стар је колико и сам Дивљи запад и у њему су измешане историја и легенда. Једно је сигурно – револвераши Дивљег запада нису били ни злочинци ни хероји већ људи свога времена, а време је било силовито. Између 1866. и 1900. године од „тровања оловом" на америчком Западу изгинуло је око 20 хиљада људи. На хиљаде погибија биле су последица породичних свађа и обрачуна међу ранчерима.

Маршал Вирџил Ерп, његова браћа Вајат и Морган и пријатељ Док Холидеј обрачунали су се 26. октобра 1881. код О. К. Корала у Томбстону, држава Аризона, са Билијем Клантоном, Франком и Томом Клејборном.

Растојање међу противницима на почетку најчувенијег обрачуна Дивљег запада износило је свега 3 метра, употребљени су револвери, а Док Холидеј се помогао подсеченом сачмаром. Погинули су Били Клантон и браћа Маклори. Обрачун је био врхунац једногодишње препирке између Ерпових и Клантонових око власти у Томбстону.

То је прва истина о обрачуну код О. К. Корала.

Овај догађај испричан је и забележен у много различитих верзија. Све до једне трудиле су се да сакрију да се обрачун одвијао строго по неписаним правилима Дивљег запада и да није трајао више од једног минута! Биограф Стјуарт Лејк претворио је Вајата Ерпа у натчовека који је малтене сам држао у шаху читав Дивљи запад.

Од тада, он и његова браћа представљали су увек као свемоћни витезови који уливају страх и трепет где год се појаве. У ствари све док их обрачун у Томбстону није учинио бесмртним, Вајат је био сасвим непознат правник, а његов пријатељ Док Холидеј исто тако непознат зубни лекар.

Револвераши попут њих двојице били су различитог порекла и различито су приступали свом занату али им је једна црта била заједничка – прво су пуцали, па тек онда постављали питања. Тако је било сигурније.

Чувени Бил Хикок, звани Дивљи Бил, био је јунак једног двобоја који се и у стварности одиграо онако како су га касније представили холивудски филмски редитељи. До сукоба је дошло једног јулског дана 1865. у Спрингфилду у држави Мисури, а почео је мање-више класично.

Картајући се са бившим јужњачким војником Дејвом Татом, Хикок је изгубио часовник. Дошло је до препирке и Тат је запретио да ће са сатом на прсима прошетати градским тргом. Дивљи Бил му је посаветовао да то никако не чини ако не жели да буде „мртвац који хода"!

Тат се ипак око 6 по подне појавио на тргу кочоперећи се са Билијевим часовником. Бил се издвојио из узбуђене гомиле и полако пошао према њему. На педесетак метара растојања Тат је извукао пиштољ, опалио и – промашио! Истог час Дивљи Бил је извукао свој, повукао обарач и погодио Тата право у срце. Потом се окренуо Татовим суграђанима и рекао:

– Јесте ли задовољни, господо? Цеви за појасеве или ће бити још мртвих!

Дружина се ужурбано разишла пошто се надалеко знало да је Бил Хикок „брз као мисао". Дивљи Бил је ухапшен и на суђењу ослобођен јер је пуцао у самоодбрани. Према закону Запада био је невин.

Овај неписани, па ипак доследно поштовани закон гласио је: убијеш ли ненаоружано лице, починио си убиство; али, ако је жртва носила оружје, сви су изгледи да ћеш бити разрешен кривице, чак и ако је у тренутку када си опалио жртва била окренута леђима. Наравно, такав закон штитио је убице само у судској дворани, али не и од линча.

Најчувенији револвераши углавном су гледали да не дирају један другог ако није баш неопходно. Њих су чешће изазивали други који су желели да се прочују или они којима није била позната њихова вештина. После тога обично их није било, а у сасвим изузетним случајевима постајали су славнији од смакнутог славног револвераша. То се могло назвати сменом генерација.

Хенрија Пламера из државе Монтане звали су шездесетих година прошлог века Наполеоном злочина, а сматран је и најбржим револверашем тог дела Сједињених Држава. Био је у стању да за цигло 3 секунде извуче револвер и испали 5 метака! Звање шерифа омогућило му је да дуго времена некажњено упражњава ову страст.

Без обзира на суперрефлекс револвераши, ни они најбољи, нису дуго живели. Ретки срећници били су Бат Мастерсон који је умро 1921. године као спортски новинар за радним столом своје њујоршке редакције и Вајат Ерп који је завршио живот 1929. у осамдесетој као угледан грађанин.

Б. Д.

Илустровао: Брана Јовановић

НОВО У МЕДИЦИНИ:

РЕНДЕ ЗА-ЈЕЗИК!

По мишљењу Алана Драјнена, професора стоматологије на универзитету у америчком граду Бафалу, свакога дана требало би прати не само зубе него и језик. Показало се да је он прави рај за разне врсте микроба који се развијају на остацима хране што западну између квржица на језику. Ови микроби изазивају разна обољења и крварења зуба па их треба уклањати. Чиме? Па, специјалном стругалицом или кашичицом. Најбоље је сребрном и то пажљиво и без журбе. На крају, уста добро испрати водом.

Новина за овај наш захуктали век била је сасвим обична ствар у прошлом, кад је постојала читава индустрија ових гребалица за

језик. Међутим, то је све почело још давно: у неким музејима се може видети ренде за језик старо преко две хиљаде година. Употребљавали су га, ко би други него познати гурмани, старновници старога Рима.

ТКАНИНА КОЈА ЛЕЧИ

Група француских лекара из града Лила „измислила" је необичну памучну тканину: у њена влакна „уткан" је јак антисептик – амонијак са четвороструким дејством. Ова тканина је врло ефикасна за борбу против бактерија. Одлично издржава прање, чак и на високој температури, а посебне успехе показала је против стрепто и стафилокока. Њих уништава за свега неколико сати. Уз то уопште не надражује кожу.

За сада ће се нова тканина користити за постељину у болницама а касније ће од ње правити радну одећу за лекаре и медицинске сестре. Прича се и о доњем вешу.

ВОДА УМЕСТО СКАЛПЕЛА

Танак млаз воде који под јаким притиском избија из узане цевчице може да реже не само метал већ и да хирургу служи као скалпел. Ово тврде стручњаци с универзитета Хокаидо. „Водени скалпел" ће се користити при операцијама јетре, бубрега и других органа, али још неће потпуно потиснути из хирургије ултразвучни скалпел и остале „класичне" инструменте.

На симпозијуму одржаном недавно у Кјоту приказана је и операција на јетри пацова. Притисак танког и „оштрог" млаза воде показао се довољно јак да пророже ткиво. У исто време вода је омогућила чист рез, а да при том није било повређено околно, здраво ткиво. У току операције, која је трајала тридесет секунди, потрошено је 42 кубна центиметра воде... Штедљиви Јапанци већ су израчунали да ће увођење „воденог скалпела" смањити цену операције за око четири пута.

ПОКЛОНИ СЕ И РАДИ

Одседети седам или осам сати у школи или канцеларији није лако, за то треба имати не само стрпљења него и „гвоздена крста". Отуд многи чиновници осећају хроничан бол у кичми за шта им лекари препоручују, осим масаже, разне физичке вежбе. Ово је све и компликовано, а уз то често и много не помаже.

Амерички лекар Ернест Џонсон, професор универзитета у Охају, препоручује онима који желе да уклоне бол и ојачају кичму веома једноставну вежбу. Поклоните се дубоко бар двадесет пута држећи при том затегнуте ноге. Шта је ту ново? Па једна ситница: све се изводи на дасци која је постављена тако да вам прсти дођу изнад пе-

та. Вежбу не треба изводити више од два пута на дан – ујутру и увече.

Пробајте!

ДИРК ЈЕ ПРЕЖИВЕО

Петогодишњи Дирк Краков из Грејтвалда у Источној Немачкој пренет је у болницу у врло тешком стању: на његовом телу

избројано је пет стотина пчелињих убода! Лекари градске болнице ипак су спасли дечаку живот и то методом која до сада никада није примењена. Убризгали су му серум од крви човека који је потпуно имун на ујед пчела.

ФЛАУТА ЗА ПЛУЋА

У дечијем санаторијуму за лечање астме у чехословачком граду Рицани, мале пацијенте лече доста необичним методом. Под строгим надзором лекара, а под диригентском палицом професора музике Вацлава Зилке, болесни дечаци и девојчице овде

сваког дана уместо лекова „добијају" – часове музике. Свирају на флаути. Показало се да је то одличан начин за тренирање плућа и дијафрагме. Лекари овај метод сматрају и даље експерименталним, али резултати су такви да из свих лечилишта за астматичаре у овој земљи сада одјекују звуци флауте.

80 КАДРОВА У СЕКУНДИ

Кад се дуже седи пред телевизором заболе очи, а то се највише догађа због треперења слике на екрану. Трептаје од 25 кадрова у секунди, данас, су већ многи принуђени да трпе и цео радни дан (оператори на рачунарима, диспечери у ваздухопловним организацијама, службеници који раде на продаји карата итд.). Рачуна се да ће већ 1990. у развијенијим земљама, сваки десети становник седети за екраном. Значи ли то да ће читаву армију људи болети глава? Изгледа не. Жмиркање екрана много је „безбедније" ако се број трептаја повећа на седамдесет и пет у секунди. Па и више.

Управо ту чињеницу имали су у виду стручњаци познате западнонемачке фирме „Сименс". Недавно су на тржиште избацили екран за рачунаре који емитује 80 кадрова у секунди. Нови систем, међутим, не може још да се примени на телевизоре пошто би то захтевало да се потпуно измене сви уређаји за емитовање и пријем слике.

ЗА ЂАКЕ И ВОЗАЧЕ

Апарат за дијагнозу „Ласер спек 601", производ једне енглеске фирме, омогућава очном лекару да фантастичном брзином одреди о каквом се недостатку вида ради. Затим, одговарају ли му наочаре или не, и све то за само 15 секунди! Уређај емитује кроз екран слаб ласерски зрак. Он се састоји од великог броја произвољно распоређених дефракционих решетака (за савијање светлости). „Распршена" шара коју пацијент види на екрану дозвољава лекару да одреди о каквој се мани ради. Ако се пред очима пацијента шара диже увис, значи да је далековид. И обратно, спушта ли се доле – кратковид. Стоји ли у месту – вид је сасвим у реду. Још нешто, што се шара брже креће, вид је озбиљније оштећен.

Нови уређај је посебно згодан за систематске прегледе ђака и будућих возача.

В. Смиљанић

Илустровао Димитрије Костић

НОРВЕШКИ ПОКРЕТ ОТПОРА

Неколико дана после завршетка другог светског рата, један плавокоси двадесетпетогодишњак у тврђави Акерсхус посетио је бившег шефа Гестапоа у Ослу. Гестаповац Зигфрид Фемер чекао је извршење смртне казне због почињених злочина.

Седећи на кревету, Немац је знатижељно погледао младића. Није га познавао. Тргао се кад се посетилац представио. То је, значи, невидљиви и неухватљиви противник из рата који му је задао толико јада.

– У ствари, моје право име је Гунар Сенстеби и веома сам мирољубив – наставио је младић. – Мрзим рат, чак не волим да гледам ратне филмове. Али, Немачка је окупирала моју земљу и част је налагала да вам се Норвежани супротставе!

Илустровао: Брана Јовановић

ОВДЕ ГОСПОДИН КНУДСЕН

Фемер, свестан да му нема спаса, иронично се насмејао и рекао:

– Жалим што ми нисте пали шака!

Посетилац је остао миран.

– Зато сте ви неколико пута били у мојој близини и могао сам да вас убијем. Нисам хтео! Желео сам да одговарате норвешком народу. Жеља ми је испуњена. За неколико дана ћете умрети. С вама умире и име Кљакан. Збогом!

Фемер је остао у ћелији, а Гунар Сенстеби се исте вечери вратио возом у место Халден на шведској граници где је живео повучено. Нудили су му почасти, али их је он одбијао. Заслужио их је јер је за време рата постао легенда норвешког Покрета отпора. У народу је био познат под именом Кљакан (вилица), док га је Гестапо тражио и као Кнудсена. Деловао је углавном у Ослу и околини.

Злогласни гестаповац Фемер беснео је и при помену његовог имена. Шта све није чинио да га ухвати. Постављао заседе, прерушену стражу, нудио награду, стрељао таоце, јавно претио...

ШТА СВЕ НИЈЕ ЧИНИО ШЕФ ГЕСТАПОА У ОСЛУ ДА УХВАТИ ЧОВЕКА ЧИЈИ ОПИС И ПРАВО ИМЕ НИЈЕ ЗНАО. ЈЕДНОГ ДАНА БИО ЈЕ НАДОМАК ЦИЉА

Необична трампа

Једног јесењег дана 1943. немачке власти у Ослу објавиле су наредбу да сви омладинци морају да се упишу у Радну службу. Запретили су: ко се не пријави, неће добити карте за снабдевање!

Сутрадан изјутра немачки камион натоварен тек одштампаним потрошачким картама кретао се улицама града према главном стану Вермахта. На раскрсници у центру испречио се аутомобил коме је, наводно, стао мотор. Официр у кабини камиона љутито је наредио војнику за воланом да сиреном упозори возача. Узалуд, возач је изашао из аутомобила и немоћно ширио руке. Тада се из окупљене гомиле пролазника издвојио младић издуженог лица, пришао камиону и стао на папучу. Левом руком се ухватио за врата, док је у десној држао револвер.

– Будите мирни! – рекао је оштро и брзо сео до официра.

Истог часа из аутомобила „у квару" искочила су три наоружана човека и нашла се у задњем делу камиона где су три немачка војника чувала драгоцени товар. Затим се камион изгубио у сплету улица.

После једног часа Фемер је позван телефоном. „Јавља се извесни господин Кнудсен", пренео му је секретар.

– Опростите што вас ометам у раду – јављао се глас с другог краја жице – али Хитлеру не би пријало да чује како сте изгубили пакете потрошачких карата! Штампање нових је скупо, брука је велика, а вама не гине источни фронт! Нудим вам решење: вратићу вам карте ако обећате да нећете уписивати нашу омладину у Радну службу!

Шеф Гестапоа је шкргутао зубима. Морао је да прихвати понуду, али је обећао Кнудсену да ће му се сурово осветити.

И поред Фемеровог обећања, Немци нису одустали од организовања Радне службе. Стигло је и наређење из Берлина: мобилисати 20 хиљада Норвежана за принудни рад.

Кљакан је прихватио задатак да поново онемогући Немце. Знао је да то може да учини само ако уништи статистичке податке о Норвежанима. Циљ акције: Статистички биро на четвртом спрату зграде у Улици Акерсгатен број 55.

Бежите, одлетећемо у ваздух!

Операција је била крајње опасна јер се кућа налазила у самом центру града. Кљакан није размишљао о томе. Није он, али јесте лукави гестаповац Фемер. Немац је поставио заседу. Његови људи даноноћно су се смењивали чекајући Кљакана.

Како су се на осталим спратовима налазиле различите установе, Кљакан је прибавио лажну пропусницу за установу на првом спрату. У акцију је кренуо с пријатељем. Илегалци су носили по неколико килограма пластичног експлозива у две актен-ташне. Гестаповци су пажљиво загледали пропуснице, али им није пало на памет да завире у ташне. Узгред „господа" су деловала углађено и пословно. А и лепо су говорили немачки. Кљакан је на то и рачунао.

Чим су се обрели на првом спрату, илегалци су се провукли на помоћно степениште кроз прозор ходника. У суседству се налазио хотел. Док су се пели степеницама, угледали су немачког официра како се брије у купатилу. Није их удостојио ни погледом.

На четвртом спрату су се увукли у радне просторије Статистичког бироа и у остави поставили експлозив. Штапин је упаљен. Имали су само два минута за бекство. Кљакан је улетео у неколико канцеларија и с врата престрављено повикао:

– Бежите, постављен је експлозив, одлетећемо у ваздух!

Настала је гужва. Свако је настојао да се докопа излаза из зграде. Илегалци су се измешали са запосленима и нашли се на улици.

Страховита експлозија разнела је просторије Статистичког бироа. Пропао је и други немачки покушај да се организује Радна служба. Шеф Гестапоа Фемер разјарено је шетао по канцеларији.

– Кнудсену, видећемо се кад-тад! – ударао је шаком о сто.

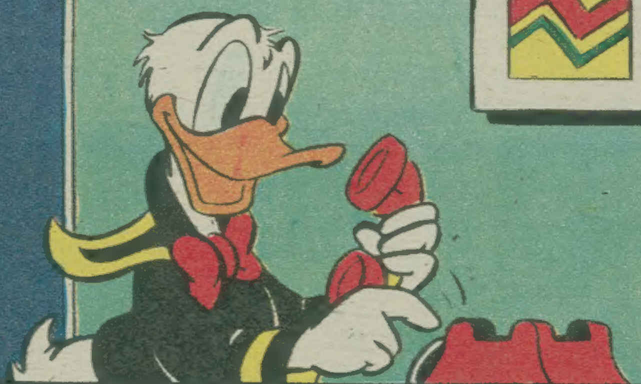
Жеља му се остварила. Кнудсена је први и последњи пут видео у тврђави Акерсхус, неколико дана пре него што је погубљен.

М. Тодоровић

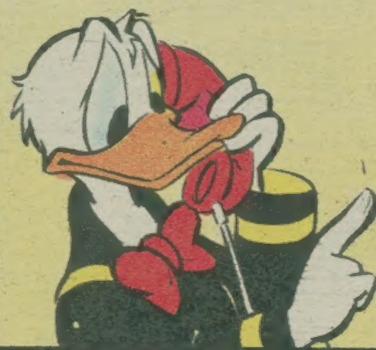

WALT DISNEY

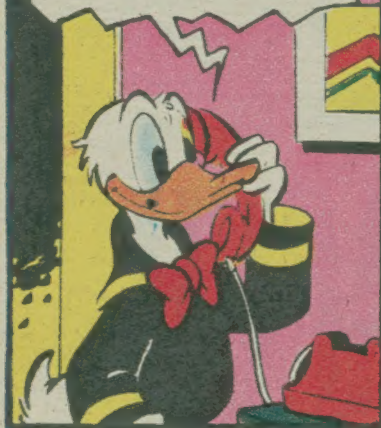
ПАЈА ПАТАК

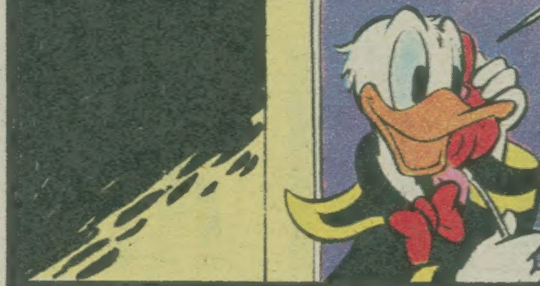
ПРЕДОСЕЋАМ ДА ЋУ САД УСПЕТИ... ДЕВЕТ... ДЕВЕТ...

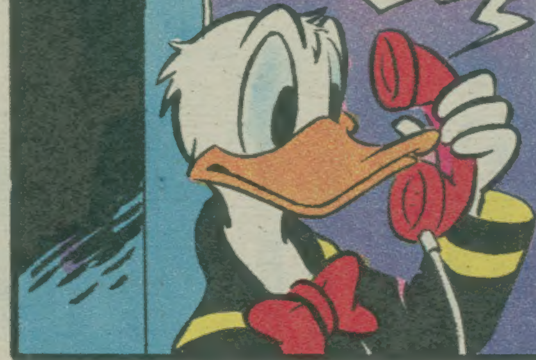
КОНАЧНО... ЗАБОЛЕ МЕ ПРСТ ОД ОВОГ ОКРЕТАЊА БРОЈЕВА!

САЧЕКАЈТЕ ТРЕНУТАК, МОЛИМ...

ДОБАР ДАН! ИЗВОЛИТЕ!
МОЛИМ ВАС СРЕЋКА ВЕЗАРОШИЋА!

А, ПА ОН ВАМ ЈЕ ПОСТАО ШЕФ ЛИКВИДАТУРЕ! САЧЕКАЈТЕ...

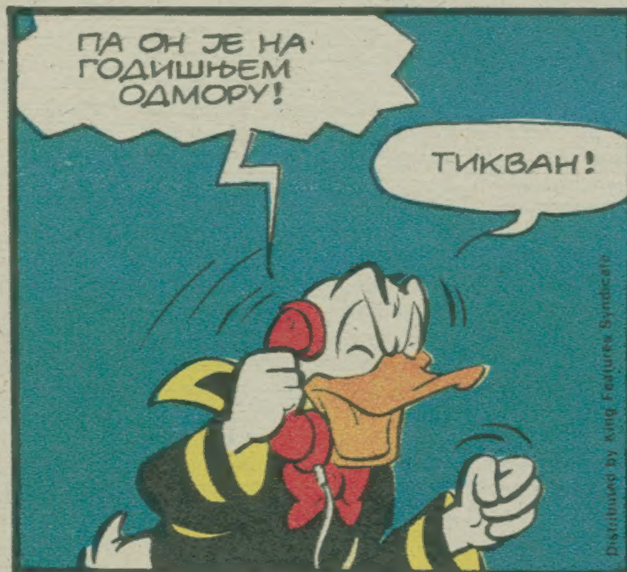
ЛИКВИДАТУРА ОВДЕ!
СРЕЋКА ВЕЗАРОШИЋА, МОЛИМ!

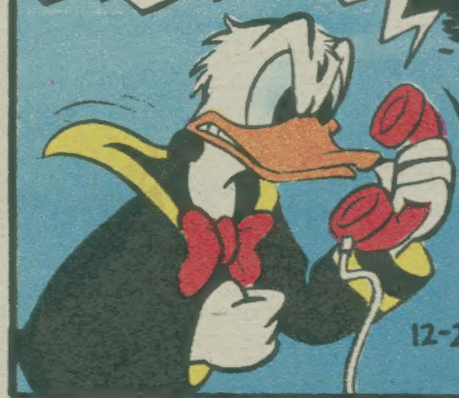
ОН ЈЕ НА ДРУГОМ ТЕЛЕФОНУ! САЧЕКАЈТЕ!
У РЕДУ!

КОГА ВИ ТО ЧЕКАТЕ?
СРЕЋКА ВЕЗАРОШИЋА!

ПА ОН ЈЕ НА ГОДИШЊЕМ ОДМОРУ!
ТИКВАН!

ШТА ДА МУ КАЖЕМО КАД ДОЂЕ, ГОСН' ТИКВАНЕ?
12-23

За читање наглас

Виљем Саројан

МОЈ РОЂАК ДИКРАН, ГОВОРНИК

Пре двадесет година у Сан-Јоакинској Долини Американци су сматрали да је говорничка вештина највећа, најплеменитија, најважнија, и могло би се рећи ЈЕДИНА велика уметност. Око деведесет и два процента свих виноградара у околини Фресна, према тадашњој процени, веровало је да је сваки човек, који би знао да одржи говор, културан...

...Ниједан фармер, међутим, није био срећнији него када би се син у школи, у цркви или на неком заједничком излету дигао и одржао говор...

...Било је неизбежно под тим околностима и за Гарогланијане да и они из своје породице дају такође једног говорника иако наш деда сматра да су говорници лудаци и варалице.

Обично би рекао: „Кад чујете каквог малог човека са стакленим наочарима на носу да виче из све снаге, знајте да је тај човек или магарац или лажов".

...С таквим поукама, које смо сви добијали од самог рођења, било је сасвим природно да је обични Гарогланијан, растао са таквим мудрим погледима на свет и његова чудна бића.

Једини Гарогланијан, који то није могао да схвати, био је мој рођак Дикран. Он је лудо чезнуо за књигама, права бубалица, нека врста људи које је мој деда презирао, осим ако није опазио најзад једно побољшање у карактеру читаоца – а тај је обично био дете, јер ко би иначе други читао књиге? У Дикрановом случају он није могао да назре никакво побољшање, напротив, стално одбијање да разуме ствари трајало је све док најзад дечко није напунио једанаест година, а тада рекоше мом деди да је Дикран најпаметнији и најбољи ученик Лонгфелоове школе, понос својих учитеља и један образован јавни говорник.

Кад је од дечакове мајке дознао за ту вест, деда, који је лежао на дивану у гостинској соби, окрену главу према зиду и промрмља:

– Велика штета. Бедно. Шта се то с њим дешава?

– Зашто? Он је најбољи ученик у целој школи – рече његова мати.

Деда седе и рече:

–Ако чујеш да је неки дечко од једанаест година постао најбољи ученик међу пет стотина ученика, немој, на то обраћати пажњу. У чему је он то најбољи, за име божје? Зар му није тек једанаест година? Најбољи? Ко жели дете оптерећено са тако тешко узбудљивим осећајем самоважности? Морам ти рећи, била си лоша мајка. Изведи дечка из куће на пољану. Нека иде на пливање са својим рођацима! Јадни мали, не зна чак ни да се насмеје. И ти ми долазиш после ручка да ми кажеш да је он најбољи. Изиђи напоље...

... Године 1920. Лонгфелоова школа је објавила да приређује једно посело са програмом, који се састојао од следећих тачака:

1 Хор Гли-клуба пева;

2 Јулије Цезар, позоришни комад; и

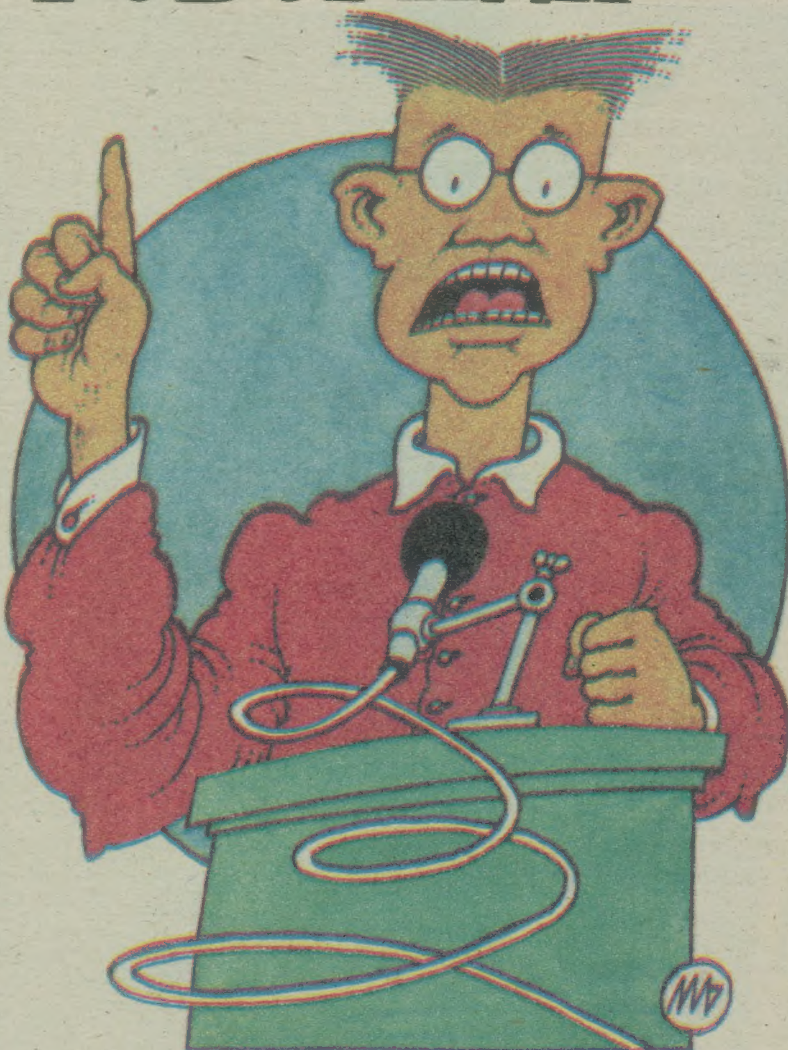
3 Предавање „ДА ЛИ СМО СЕ УЗАЛУД БОРИЛИ У СВЕТСКОМ РАТУ?" које држи Дикран Гарогланијан.

У заказано време Гарогланијанови су заузели место у дворани за приредбе, слушали су грозно певање, гледали су страшну представу ЈУЛИЈА ЦЕЗАРА, и најзад су слушали једног и јединог Гарогланијана говорника – Дикрана, Зорабовог другог сина.

Говор је био без грешке, драматичан, с добрим изговором, интелигентан и страшно убедљив. – Закључак је био да се НИЈЕ узалуд борило у Светском рату и да је демократија СПАСЛА свет. Сви присутни били су пуни страхопоштовања и помамно су пљескали говору. То је заиста премного за старца. Наиме, усред одушевљеног пљескања, он је праснуо у смех. Говор је заиста био сјајан у извесном смислу. То је на крају крајева била најбоља ствар те врсте – или много боља од осталих на ту тему. У томе је ипак био добар основ за понос.

Те вечери код куће старац је позвао дечка себи и рекао му:

– Слушао сам твој говор. Све је било добро. Разумео сам, говорио си о рату у коме је било убијено више милиона људи. Разумео сам и ДОКАЗАО СИ да рат није вођен узалуд. Морам да ти кажем да сам готово задовољан. Једно такво тврђење, тако широко, тако лепо, као што то и заслужује да се чује из уста једног дечка од једанаест година, од некога ко верује у то што каже. Само ти морам рећи, када би то рекао одрастао човек, страхота тог запажања била би за мене мало немогућна. Настави да истражујеш свет из књига, и сасвим сам сигуран, да ћеш једном, када будеш имао шездесет и седам година, сазнати страшну глупост тога тврђења – које си тако наивно изрекао вечерас и то на тако течном и чистом дечјем енглеском језику. С друге стране, ја сам исто тако поносит на тебе, као сваки члан нашег племена. Сада можете сви ићи, хоћу да спавам. Мени није једанаест година, ја имам шездесет и седам."

Сви се дигоше и одоше, осим мене. Толико сам био заостао да сам видео како је старац извукао ципеле и уздисао: „Та луда и чудна деца овог лудог и чудног света".

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

ПРЕОКРЕТ У КРИМИНАЛИСТИЦИ

УБИЦА ЈЕ ОСТАВИО ПОТПИС

НЕПОЗНАТИ РАЗБОЈНИЦИ ПОБЕГЛИ СУ СА МЕСТА ЗЛОЧИНА НОСЕЋИ БОГАТ ПЛЕН. СКОТЛАНД ЈАРД СЕ НАШАО ПРЕД ТЕШКИМ ЗАДАТКОМ

Суђење браћи Алфреду и Алберту Стратон, осумњиченим за убиство брачног пара Фероу, власника трговине у Детфорду у Лондону, записано је златним словима у историји криминалистике. Тог априлског дана 1905. године у лондонском суду „Олд бејли" поротницима се, пре него што ће се повући на већање, обратио судија Ченел:

– Један од доказа да су браћа Стратон убице јесте и отисак Алфредовог палца на каси опљачкане трговине...

Победа Едварда Хенрија

Када се порота вратила, председник је прочитао једногласну одлуку:

– Криви су!

Тако су први пут у историји британског правосуђа, а и у свету, отисци прстију узети као доказ о идентитету убице.

То је уједно био и лични тријумф шефа британске полиције сер Едварда Хенрија и његовог помоћника сер Мелвила Мекнотона који су се читаве две године борили да докажу како отиске прстију треба прихватити као доказни материјал.

После овог суђења Скотланд јард је добио налог и средства да прошири своју до тада незнатну збирку отисака прстију. Почела је сарадња науке и криминалистике.

Прву картотеку отисака прстију криминалаца, мада суд отиске није признавао као доказ, основао је 1903. године новоименовани шеф британске полиције сер Едвард Хенри а у том послу помагао му је сер Мелвил Мекнотон. Сер Едвард је већ годинама експериментисао с новим начином утврђивања идентитета криминалаца, заснованим на браздама јагодица прстију, такозваним отисцима...

Још као младић сер Едвард је био шеф полиције у Бенгалу. Тамо је запазио да неписмени Индијци уместо потписа користе отиске прстију, пошто пре „потписивања" прст умоче у неку боју. Сер Едвард је веома пажљиво проучавао ове „природне" потписе и покушао да чудне бразде среди по неком систему. Тако је добио четири основне групе отисака прстију које је касније поделио и на подгрупе.

Он је и у пракси доказао предност отиска прстију – такозване дактилоскопије – над тада много хваљеним антрополошким системом чувеног француског криминалисте Алфонса Бертијона који је идентификовао криминалце према облику ушију, обиму главе, дужини ногу и руку. Једина незгода била је што је криминалца прво требало ухватити па тек онда „измерити", а показало се да има и много људи чије су мере готово исте. Недостаци овог система најбоље су се испољили у случају браће Ебенезар, близанаца. Обојица су се звала Алберт и обојица су били ловокрадице. Ни по чему се нису разликовали па полиција никада није знала да ли је ухватила правог. Али, загонетка је решена када им је сер Едвард узео отиске прстију који су се потпуно разликовали.

Сер Едвард је, за свој рачун, отиске прстију свих ухваћених криминалаца разврставао у картотеци по свом систему који је сам измислио и уједно се жалио:

– Шта све то вреди када енглески судови још не признају отиске као доказ! Ко зна колико ће времена проћи док их судови прихвате...

Откинут прст

Упркос свему, сер Едвард и његов помоћник нису напуштали борбу. Одлучили су да јавност убеде у исправност свог система. Јер, пороте су састављене од обичних грађана и они треба да одлуче да ли ће отисци прстију бити признати као доказ или не.

Сер Едвард је често понављао:

– Отисци су бољи и од самог признања. Јер, признање може да се повуче а отисци никада!

Коначно му је помогао и случај.

Реч је о неуспелом покушају провале у један магацин у Кларкенвелу. Лопов се баш успентрао на капију окована оштрим гвозденим клинцима кад је наишао ноћни чувар. Крадљивац се брже-боље смандрљао назад, али се оклизнуо и прстеном закачио за оштар шиљак капије. Прст се од тежине тела откинуо и остао заједно с прстеном на капији а лопов је утекао. Полицајац који је стигао нешто касније приметио је овај „доказни материјал" и скинуо га. Али, није остао само прст, већ и отисци осталих прстију који су одмах упоређени са отисцима у картотеци: лопов је био стари познаник полиције. Није требало много времена да га пронађу и, заиста, недостајао му је прст, а и отисци других прстију подударали су се са онима из картотеке. Сада је било само питање времена када ће порота прихватити сер Едвардов систем.

Масница на оку

Ново поглавље у историји криминалистике започело је у раним јутарњим

Илустровао Ненад Мирковић

часовима једног магловитог дана 1905. године: непознати лопови провалили су у једну трговину у Хај стриту у Детфорду. Међутим, изненадили су их власници продавнице, стари брачни пар Фероу. Лопови су испребијали старце. Стари Фероу одмах је подлегао а старица је умрла после три дана. Касу су обили.

Овај случај поверен је инспектору Скотланд јарда Фоксу који је добио наређење да пажљиво провери сваки предмет на коме су можда остали отисци прстију. У Скотланд јард пренета је и каса посута графитним прахом и пажљиво прегледана под лупом. На равној површини указао се само један јасан отисак.

Недељу дана после убиства један полицајац добио је обавештење да Алфред Стратон са својим пријатељима пије у некој крчми у Детфорду. Полицајац је једва скупио храброст да сам покуша да ухапси Алфреда. Јер, у то време, било је улица у Детфорду у којима полицајци нису смели сами да патролирају. Ипак је ушао у крчму, пришао Алфреду и потапшао га по рамену:

– Стратоне, изађи, хтео бих напољу нешто да ти кажем...

Припити Алфред је, ништа не сумњајући, изашао и... нашао се с лисицама на рукама. Алберт је ухваћен нешто касније. Утврђено је да отисак на каси потиче од Алфредовог палца. Већ у априлу обојица су се нашла пред судом.

НЕ ПОСТОЈЕ ДВА ИСТА ОТИСКА

Кожа на унутрашњој страни врхова прстију, такозваним јагодицама, избраздана је финим рељефним линијама разних облика које се зову папиларне линије. Не постоје две особе на свету код којих су шаре ових линија исте. Могућност да два човека имају исте отиске прстију теоријски износи 1 према 64 милијарде. Осим тога, папиларне линије не мењају се од рођења до смрти па представљају најсигурнији начин идентификације људи. Папиларне линије не могу никако да се уклоне, мада су криминалци и то покушавали, јер се брзо обнављају. Оне ипак праве веома ограничен број „шара" тако да није било тешко пронаћи методе за њихову класификацију.

Први човек који је указао на проучавање отисака прстију – дактилоскопију (дактило на грчком значи прст) – био је италијански биолог Малпиги још 1665. године. Почетком 19. века чешки научник Пуркиње поделио је све отиске у 9 група. Крајем истог века свој метод класификације дао је Франсис Галтон, а затим и шеф британске полиције сер Едвард Хенри. Данашње методе углавном се базирају на ове две.

Узимање отисака прстију може да буде директно и индиректно. У првом случају особа којој се узима отисак умаче јагодицу прста у литографско мастило посуто преко глатке цинкане плоче, а затим прст притиска на чисту белу хартију на којој остаје отисак. Овако добијени отисци, с именима власника, чувају се у полицијским картотекама и служе за идентификовање људи, али и лешева, код којих нису пронађени никакви лични предмети.

Индиректан начин састоји се у проналажењу и узимању отисака прстију са предмета нађених на месту злочина, како би касније били упоређени с онима у картотеци уз које је име „власника". У овом случају отисци који се виде голим оком одмах се фотографишу, а уколико нису видљиви, предмети се посипају нарочитим прахом да би отисак „искочио". У ствари, сувишан прах се одува или истрља тако да остане само на местима где су отисци јер су та места масна. Онда се отисак фотографише и увелича.

Федерални истражни биро (чувени ФБИ) Министарства правде Сједињених Америчких Држава има највећу „збирку" отисака прстију на свету. Захваљујући овој циновској картотеци која сарађује са свим полицијама света, ухваћено је на хиљаде криминалаца. Федерални истражни биро користи метод сер Едварда Хенрија који за класификацију узима отиске свих 10 прстију.

– То је отисак палца – изјавио је стручњак.

У то време Детфорд је био један од најозлоглашенијих крајева Лондона па је Фокс оправдано посумњао да је одатле и убица. Одлучио је да читав крај пажљиво „прочешља". Тако је нашао на једну младу жену која је имала велику масницу испод ока. Рекла је да ју је ударио љубавник. У току унакрсног испитивања изрекла се да он има брата и да су у ноћи када је убијен брачни пар Фероу обојица били на „послу". Име љубавника било је Алфред Стратон а његовог брата Алберт.

Као вештак оптужбе појавио се сер Бернард Спилсбери, најпознатији британски стручњак за судску медицину. Спилсбери је показао суду увећан отисак прста Алфреда Стратона узет са касе и доказао да потиче од његовог палца.

Данас је касета са овим отиском у такозваном „Црном музеју" Скотланд јарда у коме се чувају доказни материјали најпознатијих случајева.

J. K.

Илустровао

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ

РОДБИНА СЕ МРЗИ

□ □ □ □ □ □

УБИЦА ЈЕ СУВИШЕ ПРИЧАО

□ □ □ □ □ □

Париски банкар Пјер Дипон, управо је стигао у своју богато намештену канцеларију, кад му је секретарица јавила да с њим телефоном жели да говори полицијски инспектор Поаро.

– Жао ми је што вас узнемиравам, господине Дипон – поче учтиво полицајац – али принуђен сам да вам саопштим једну веома непријатну вест: ваш пашеног је ноћас убијен...

– Не могу да верујем!.. – узбуђено ће банкар. – Па јуче по подне смо се видели... Је ли могуће да је Жорж мртав?..

– На жалост, јесте. Иако вам он није у крвном сродству, ипак сте били блиски, па сам хтео да вас замолим да ме сачекате у вашој канцеларији. Дошао бих да поразговарамо. Можда ћете моћи да ми помогнете у истрази... Мислим, да ли је имао непријатеља, ко је могао да има разлога да га убије...

– Да, да – прекиде га Дипон – чекам вас, инспекторе!

Четрдесетак минута касније полицајац је седео у удобној фотељи прекопута банкара.

– Није никаква тајна да је Жорж Гермен имао непријатеља – говорио је Дипон. – Индустријалац који живи на високој нози и не уме да се обузда кад сретне лепу жену многима се замера... Има и оних који су о њему говорили као о опасном човеку. На пример, његов ортак Пол Верен жалио се на више места да је Жорж присвојио један део њихове заједничке имовине. Због тога су се неколико пута оштро расправљали... Међу родбином, Жорж уопште није био омиљен. Муж моје свастике Анабеле, млађе сестре моје супруге Жане, Жан Вилар, отворено је сумњао да му је Жорж завео жену... И муж старије сестре моје жене, Алфонс Парен, није трпео Жоржа, имали су озбиљних пословних несугласица... Могу вам дати његову адресу и телефон, као и осталих, ако желите, али бих волео да кажете како сте их сами пронашли, а не уз моју помоћ.

– Не, хвала, господине Дипон, нико ми више није потребан. Из онога што сте ми испричали јасно ми је да сте ви убица.

По чему је инспектор Поаро закључио да је банкар Дипон убица?

Решење:

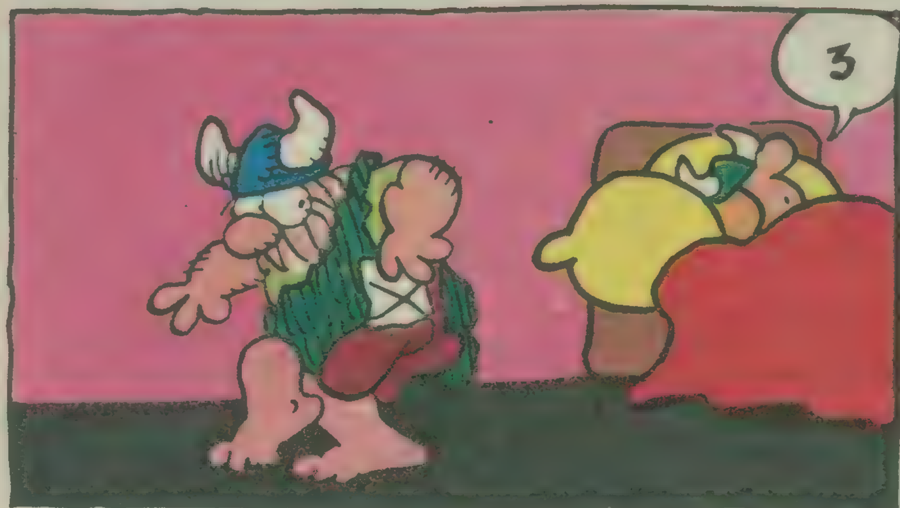
Убијени Жорж Гермен био је Дипонов пашеног, али то су били и Жан Вилар и Алфонс Парен (мужеви банкаревих свастика). Он је дакле имао три пашенога. Инспектор Поаро јавио му је телефоном да му је убијен пашеног, али није рекао који, а Дипон је одмах узвикнуо: „Је ли могуће да је Жорж мртав?" Тако се одао.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

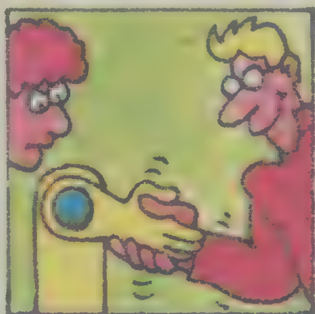

РУКА РУЦИ И ТАКО – БЕЗБРОЈ ПУТА

Пољски студент Марек Даброва силно је желео да постави светски рекорд. Питање је само било шта да уради да буде најбољи. Атлетичар није, претерано храбар није, дебео није... Најлакше му је било да се рукује. То бар није нека вештина.

Тако је он недавно, у току двадесет четири часа, стајао на најпрометнијем варшавском тргу и руковао се са свим пролазницима. Тврди да је пружио руку огромном броју особа – рука руци с њих двадесет пет хиљада сто тридесет три! И поред тога, уредништво „Гинисове књиге рекорда" јавило му је да неће ући у књигу као човек који се руковао са највише особа. Такве рекорде више неће прихватати из бојазни од преваре. ■

ИЗАБРАН НАЈРУЖНИЈИ БРАЗИЛАЦ

Највећи бразилски лист „О Темпо", који излази у Рио де Жанеиру, први је расписао такмичење за најружнијег мушкарца. Услов је био да такмичари буду Бразилци и старији од 50 година. На адресу редакције стигло је 208 фотографија од којих је у ужи избор ушло 129 јер су остали такмичари користили туђа имена или намерно кривили лица при фотографисању.

Жири је одлучио да за најружнијег Бразилца прогласи педесетдвогодишњег Матеуса Галоа де Сокорија, земљорадника и удовца коме је припала и награда од милион реиса.

После завршетка такмичења на адресу „О Темпа" стигла су многа писма припадница лепшег пола које су се буниле јер сматрају да су биле оштећене. Зато ће лист да распише нови конкурс за најружнију жену Бразила. Само, хоће ли заиста бити такмичарки вољних да понесу ову титулу. ■

МОЈА ПЕРИКА, МОЈА ТАЈНА

Тачно је да се нешто дивно догодило глави Гарвија Џозефа из Торонта, али је такође тачно да Гарвију није било нимало стало да о томе обавести јавност.

Ствар је у томе што је господин Џозеф, иначе столар, отворио једног дана своје омиљене новине „Контраст" и на странама резервисаним за огласе угледао себе – без перике, па са њом, а све у боји. Испод његових ћелаво-бујних фотографија поприличног формата штампана је реклама: „Нешто се дивно догодило вашој глави."

Бесни Гарви Џозеф је истог часа од компаније од које је перику купио тражио одштету од 10 хиљада долара. Перику је, иначе, платио 519 долара. Суд је овако пресудио: 50 долара Гарвију на име патњи које је претрпео. Све у свему, лажна коса му је дошла главе. ■

НИ НАГРАДЕ НИСУ К'О НЕКАД

У једној хјустонској робној кући неку домаћицу су сачекали на улазу и објаснили јој да је она њихов стохиљадити купац. Добиће награду и то какву – аутомобил. Пресрећна жена се није дуго радовала. Испоставило се да је ауто из 1979, да је прешао преко сто педесет хиљада километара, да врата не могу да се отворе и да нема задња седишта. ■

КО СЕ КАМЕНОМ БАЦА, ВРАТИЋЕ МУ СЕ

Један тек ослобођени затвореник из Брајтона у В. Британији покушао је да на брзину обије јувелирску радњу. Дотични је завитлао камен у излог, али је уместо стакла погодио метални рам што је имало за последицу да се камен одбије и погоди га у главу. Прописно ошамућени провалник ухапшен је на лицу места. Наравоучење: у вежби је пола успеха. ■

УГЛАВНОМ, НЕЗВАНИ ГОСТИ

Дон и Дорис Гаспар из Сакрамента у Калифорнији се, у ствари, уопште нису много изненадили када је један аутомобил, који је претходно пролетео кроз црвено светло, развалио зид њихове куће и зауставио се усред дневног боравка. Њима се то у последњих једанаест година догодило већ осам пута.

До сада су им два пута улетали у спаваћу собу, једном у дневну, а један мотоциклиста успео је и да пролети кроз прозор. Могло би се рећи да су у преостала четири случаја Гаспарови имали среће – возачи-камиказе заустављали су им се у башти.

Невоља је у томе што Гаспарови немају пара да се одселе, а кућа им није, рекло би се, на најбољем месту. ■

ОКЛАНД, ДА, АЛИ – КОЈИ

Замислите колико је било изненађење једног студента кад је тек у авиону схватио да лети у место које је наумио, али – на другом крају света. Наиме, он је желео да са аеродрома у Лос Анђелесу крене авионом пут Окланда у америчкој држави Калифорнији. Испоставило се да он заиста лети ка Окланду, али оном на Новом Зеланду. ■

СРЕЋНИ ЕШБИ

Извесни Карлос Ешби из америчког града Шарлота у Северној Каролини учествовао је 1937. године на неком квизу и добио другу награду: сваког рођендана, до краја живота, обећана му је пита од јабука. И стварно, неколико година Ешби се лепо частио, а онда су 1942. године пошиљке престале да стижу. Увређени Карлос дуго се није позивао на своја законска права. После четрдесет година поново се ражестио и обратио суду. И, у децембру 1983, тачно на његов рођендан, срећни Ешби је поново добио своју питу а уз њу и оних четрдесет незаконито прескочених. ■

Илустровао Зоран Јовановић

ОВАКО СЕ ПОСТАЈЕ ПИЛОТ

УЧИОНИЦА НА НЕБУ

ЈЕДАН ДАН У ПИЛОТСКОЈ ШКОЛИ У ВРШЦУ

Пре уласка у авион проверава се сваки део, нарочито пропелер.

Оскаре, слободно полетање. Провери још једном све у кабини. Имаш слаб ветар у чело и с десне стране.

„Цесна 172" залетела се на травнатој писти, после стотинак метара „залепршала" крилима и већ је на небу. За „оскаром" узлетео је „чарли", па „папа"...

– Данас увежбавамо школске кругове и летење у зони – објашњава Петар Стевановић, руководилац II класе питомаца Школског центра ЈАТ-а у Вршцу. Пера је учитељ седамнаесторице момака који желе да постану пилоти. У Вршцу су од 10. марта. Лете од 1. априла. Неколико дана уочи доласка новинара у Вршац имали су први самосталан лет или, како то пилоти кажу „лаширање".

– Био је то најлепши и најсрећнији тренутак откад смо овде – каже један од њих – још имамо модрице, односно успомене на то.

Обичај је пилотски да питомца кад изађе из авиона после „лаширања" неко од другара из све снаге шутне у задњицу, да му то буде први и последњи пад у летачком веку, да никад не падне на леђа, да полети напред...

– Што те јаче шутну, даље ћеш да одлетиш, бићеш бољи пилот, тако се верује.

– Додуше, има нас који смо много раније „лаширали". То су ноћни летачи. Често цимери чују један другог како у сву виче: Вуци! Вуци! Код нас нема „паљења бицикла" као у војсци или на радној акцији, али се зато лети високо изнад облака...

– Појединци не улазе у авион без пасоша јер већ у трећем кругу они су у Румунији. Ово је, наравно, шала, јер румунска граница је ипак десетак километара далеко од Вршца.

– Летење је много лепо. Чак много лепше него кад победиш у шаху.

– У ваздуху имаш ту трећу димензију коју човек нема док је на земљи. Једва чекаш да уђеш у авион. Па још кад си сам. Кад је инструктор с тобом у кабини увек нешто гунђа, гледа сваки твој покрет. Кад си сам, растерећен си свега, слободнији и мање грешиш.

– Момцима су тек израсла крилца, паперје... Тек их чека право летење на снажнијим и већим авионима. После летења по школском кругу и у зони прелази се на групно, затим маршрутно, па ноћно и акробатско и на крају инструментално летење. Да би добили дозволу професионалног пилота, мораће да имају 200 часова летења, а читаво школовање траје две и по године. Тренутно је најважније да стекну осећај сигурности у ваздуху, да имају потпуно поверење у мене који их са земље водим. Дешава се да кад их ухвати паника, ја викнем да звиждућу и страх се брзо изгуби. Додуше, до мене допиру само покушају звиждања – прича Петар Стевановић.

Петар је учитељ чија је катедра комби који споља личи на велику шаховску таблу јер је обојен црно-жутим квадратима. Табла и креда су му радио-станица и микрофон. Његови ђаци седе у клупама које лете кроз огромну учионицу звану небо.

Милан Јанић или Чеда како га зову у школи лети у зону. Крај њега је инструктор, а на задњем седишту – писац ових редова. Прелећемо Вршац, летимо око 3000 фита или 1000 метара изнад друма за Београд. Испод нас је село Уљма. Ту је Јанићева зона. Познао ју је по кривини у облику латиничног слова S на друму, доле. Југоисточно се види пространа Делиблатска пешчара, некад огромно пусто пешчано острво у плодној банатској равници а сада пошумљена зелена оаза у којој се беласа процвали багрем.

Јанић увежбава десни, па леви заокрет, подизање и спуштање авиона... Стотинак метара испод нас једна „рода" као да увежбава десни заокрет. Нисмо сазнали у каквој је вези с птицом њеног рода коју смо видели у гнезду на оџаку једне куће у Уљми. Прелећемо канал Дунав-Тиса-Дунав. Јанић тражи од Стевановића дозволу за слетање. Опет смо изнад Вршца, десно од нас остаје Вршачки брег са средњовековном кулом на врху... Додирујемо бетонску писту школског аеродрома.

Уз сок и кока-колу у кафеу аеродромске зграде разговарају питомци и инструктори о данашњим грешкама и плану за сутра.

На писту слећу три авиона. Из њих излазе по стажу старији пилоти од мојих досадашњих саговорника. Странци из Сомалије, Либије и Анголе.

Жоао Емануел Фреире Монтеиро Јардим има 19 година и у Југославију је дошао из Анголе пре две године, да научи пилотирање.

– Кад сам завршавао средњу школу отац ми је рекао да имам могућност да учим за пилота у Југославији и ја нисам пропустио то, јер сам од детињства маштао да возим авион. Данас сам летео маршруту Вршац – Крагујевац – Петровац – Вршац. Овде у Вршцу је заиста сјајно. Данас по подне играмо фудбал. Често разговарам телефоном с мојима у Анголи, али понекад помислим, да ми је мало више горива у резервоару па да одлетим на час, само да их видим.

Иначе, у Вршац се стиже и из њега враћа друмом или пругом. То важи и за Жоаа и све остале пилоте.

Дарко Чварковић

40 ГОДИНА ШКОЛЕ

Ове године Школски центар ЈАТ-а у Вршцу слави 40 година од оснивања.

– Данас су већ многи наши питомци постали капетани ЈАТ-ових авиона. Икшоловали смо 530 пилота из више од двадесет, углавном, несврстаних земаља.

Школа је модерно опремљена. Имамо 40 авиона за обуку, савремене кабинете за учење страних језика и остале области, симулаторе летења... Сви наши питомци имају потпуно једнаке услове за учење, рад и живот. Смештени су у хотелу, крај школске зграде. Имамо све могуће спортске терене, за одмор и рекреацију наших питомаца – прича Милош Шуњеварић, директор центра.

Школски центар у Вршцу је највећа школа у нашој земљи за обуку професионалних пилота, пилота привредне и пољопривредне авијације, наставника летења, техничког особља...

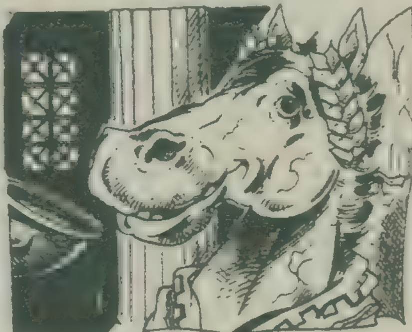
НЕ ПОСТОЈЕ ДВА ИСТА ОТИСКА

БИОСКОП БАЈФОРД ПРИКАЗУЈЕ

КОЊ У РАНГУ КОНЗУЛА

Калигула, римски император који је живео на прелому старе у нову еру, био је један од најизопаченијих и најчудовишнијих владара свих времена, али истовремено и бескрајно великодушан према своме

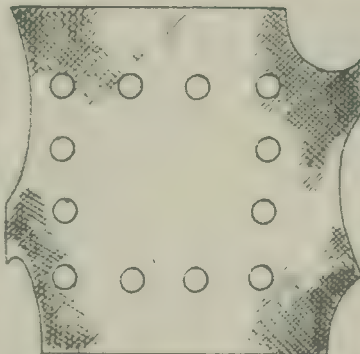

коњу, Инцитатусу. Произвео га је за једног од малобројних конзула римске империје, поклонио му шталу од мермера, јасле од слонове кости, златни пехар из кога су га појили и личне робове. Калигула је чак приређивао велелепне пријеме на којима је домаћин био Инцитатус!

ПИТАМО ДАНАС – ОДГОВАРАМО У ИДУЋИ ПЕТАК

Надамо се да вам није потребан џепни рачунар да бисте смислили колико ће пречага лестви, које висе преко једне стране барке, бити под водом, уколико, услед плиме, ниво воде расте 30 cm на сат. Јер, чак ни после пет сати плиме, лестве се неће поквасити, пошто ће се барка дизати заједно са нивоом воде, а лестве стајати тамо где су и биле, у односу на ниво воде!

За проблем који ћемо вам поставити данас потребно вам је 12 новчића, дугмади или нечег сличног. Поређајте их тако да сачините квадрат чија ће свака страна садржати четири новчића, као што показује наш цртеж. Затим покушајте, од истих ових дванаест новчића да сачините нови квадрат чија ће свака страна садржати пет новчића. Немогуће? То ћемо још видети у идућем броју!

РЕКЛИ СУ... О ПРИЈАТЕЉИМА

ЦИЦЕРОН: Никад немој да повредиш пријатеља, ни у шали!

ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ: Укори свога пријатеља тајно, а похвали га јавно!

БЕНЏАМИН ФРАНКЛИН: Брат ти не мора бити пријатељ, али пријатељ ти је увек као брат.

ШЕКСПИР: Пријатељ мора подносити слабости свога пријатеља.

ШКОТСКА ПОСЛОВИЦА: Буди себи пријатељ па ће и други бити пријатељи према теби!

ПАТУЉАСТИ СЛОНОВИ И ЏИНОВСКИ МИШЕВИ

Кад би посетиоци медитеранских острва могли да се врате неких 8000 година уназад, на својим путовањима сигурно не би срели ниједног туристу, чак ни било које људско биће. Уместо њих, били би окружени врло необичним животињама као што су патуљасти слонови, патуљасти нилски коњи и џиновски мишеви. Али, када су острва примила људе, изгубила су животиње. Изумирање ових сисара представља пример још једног лошег односа човека према животињама.

Палеонтолози су пронашли остатке патуљастих слонова на Малти, Сицилији, Криту, Кипру и Сардинији, а џиновских мишева на Малти, Сицилији, Корзици и Мајорки. Изгледа да је током векова слон постајао све мањи – несташица хране погодовала је оним мањим врстама – док су се мишеви постепено повећавали. Глодари обично измичу грабљивицама тако што се скривају у пукотинама – отуд њихов мали раст. Али, како на острвима није било месождера, ни мишеви нису имали од кога да се скривају. То је опет погодовало опстанку већих јединки, које су могле успешније да се изборе за оскудне изворе хране. Из тих разлога су се и развили мишеви џиновских размера.

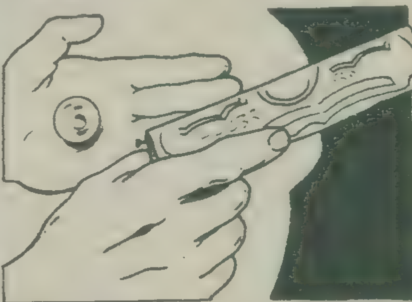
Дакле, пре 8000 година, људи-месождери су открили острва, подигли на њима своје домове и постепено докрајчили постојећи срећни свет џинова и патуљака. То је цела прича. Шта ћете, такав је живот!

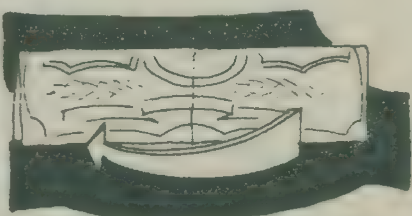
Илустровао Димитрије Костић

УРАВНОТЕЖЕНА ПЕТОДИНАРКА

За овај трик вам је потребно пет нових динара у металу и једна, што новија, папирна новчаница.

Пружите пријатељу петодинарку и новчаницу пресавијену уздуж. Затражите од њега да покуша да петодинарку постави тако да стоји положена на пресавијеној ивици новчанице, у чему он, наравно, неће успети...

Сада је на вас ред да покажете како сте вешти. Поново пресавијете новчаницу напола, сада попреко (цртеж 2).

Затим поставите петодинарку на угао који формирају пресавијене стране. (цртеж 3)

Ухватите је за оба краја и полако развуците. (цртеж 4)

Петодинарка ће на чудесан начин наћи равнотежу и стајати мирно, чак и на сасвим исправљеној и оштрој ивици новчанице.

ПЛИМА, НАЈСТРАШНИЈА РЕЧ НА СВЕТУ

НАЗАД НИСМО МОГЛЕ ОД ВОДЕ, ПРЕД НАМА СЕ ИСПРЕЧИО ГРЕБЕН, ПЕЊАЊЕ УЗ СТРМЕ СТЕНЕ НИЈЕ ДОЛАЗИЛО У ОБЗИР

Ако мене питате, најстрашнија ствар на свету је плима. Нисам тако одувек мислила. Ужасавам је се од онога дана када је са сваким кораком који бисмо моја шестогодишња ћерка и ја направиле, од плаже по којој смо до малопре шетале уживајући, море почело да гута метар по метар.

На крају су од плаже остала два и по метра. Назад нисмо могле јер нам је одступницу одсекла плима, пред нама се испречио висок гребен. Пењање уз стрме стене није долазило у обзир. Биле су несавладиве.

Нисам се усуђивала ни да самој себи признам очигледно: Џесика и ја нисмо имале излаза. Било је само питање времена када ће нас плима прогутати.

Две грешке

Кад само помислим како је лепо почео тај дан. Почетак марта, а ипак довољно топло и сунчано за шетњу. Мом мужу Кену и мени чинило се како би шетња пријала Џесики која се још опорављала од тек прележаног грипа.

Одлучили смо да нас Кен колима пребаци од наше колибе у Шафтесберију до најлепшег дела плаже који се налази између градића Ситауна и Чармута у Дорсету, на Атлантику.

Ручали смо на плажи, а онда, како је још било сунчано и пријатно, одлучили да Џесика и ја наставимо шетњу. Џесика је данима сањала о томе како ћемо скупљати фосиле којих је овде било напретек, ја сам била срећна да јој то задовољство приуштим.

Кену смо драге воље дале „вољно", с тим што је договор гласио да ће нас чекати километар-два даље, у Чармуту.

Пола сата касније, схватила сам да смо се преварили у две ствари: део плаже који се протезао пред нама није био пријатан за шетњу, пре би се рекло да ћемо се намучити да га савладамо, а уместо километар или два, до Чармута смо морале да препешачимо најмање осам километара.

За девојчицу која је тек прездравила, осам километара није мала ствар, знала сам и да ће ускоро плима, али признајем да се тада још нисам забринула.

Прешле смо око три километра када сам први пут видела како се таласи преливају преко венца беличастог шљунка за који сам веровала да представља граничну линију надирања плиме. Ако се плима обично ту и заустављала, овога пута није. Вода је наставила да надире, сатерујући нас све ближе стенама. Стене, сасвим сигурно, нису могле да нам пруже спас. Како да шестогодишње дете, или било ко уосталом, без икакве опреме савлада 30 метара готово потпуно усправних стена?

Налазиле смо се на месту које се зове Голден Кеп. Толико сам знала. И ништа више. Ни како да се одатле извучемо, нити хоће ли нам то уопште поћи за руком.

Дакле, крај...

Једно ми је бар било јасно. Да морамо да пожуримо, али плажа ту више није личила на плажу, сваких неколико метара налетале смо на огромне гомиле лепљивог блата које се одронило са стена изнад наших глава. Пробијати се кроз блато није исто што и ходати по шљунку, да и не говоримо о томе како Џесика без моје помоћи није могла сама и да сам, и поред свега, са собом све време вукла кост за коју је Џесика тврдила да је припадала диносаурусу, а за коју се са сигурношћу једино могло рећи да личи на остатак ноге неког већег бића с кожицама за пливање. Било како било, коска је морала с нама.

Грчевито сам је стезала под мишком и док смо се пузећи пребацивале преко једног блатног „брдашца". Онда сам осетила како ми лева нога којом сам покушала да се одгурнем тоне све дубље и дубље у лепљиву, смеђу масу.

Не знам да ли ми се сада само тако чини, али ипак мислим да сам све до тада сачувала присебност. Само блато, њега нисам могла да поднесем: моја давнашња мора да тонем у живо блато и да нема никога да ми пружи помоћ, сада је постајала java. Џесика је завриштала и покушала да ми помогне, али је била исувише слаба.

Јасно сам чула хуку таласа тик иза мојих леђа док сам избезумљено покушавала да се извучем. Ослободила сам се у тренутку када вода само што ме није преплавила. Џесика је била исцрпљена и хтела је да се одмори, из часа у час било је све хладније. Између мора и стена остало је једва два и по метра плаже. Тај уски појас по коме смо се нас две с муком пробијале стално се сужавао.

Низ стене се сливало блато и мене је обузимала језа при помисли како би сваког часа могле да се нађемо под неком лавином блата. Мој страх постао је беспредметан када сам пред собом угледала огроман одрон блата, читав гребен који нам је пресекао пут. Преко њега нисмо могле, а море га је већ увелико плавило.

Дакле, ту је крај. Пола сата касније, више чак нисам ни осећала страх. Једино што је још било важно, то је да не престанем да Џесики причам њене омиљене приче.

Она је прва и видела плаво светло чамца обалске страже. Неки човек нам је показивао да останемо ту где смо: непотребно, па ми ионако нисмо имале куд. Било ми је лакше, то да, али сам се ипак питала како ће нам ти људи помоћи. Море је било тако узбуркано да је чак и мени било јасно да чамац неће моћи да се приближи обали.

На сву срећу, испоставило се да ја не знам ни издалека довољно о спасилачким чамцима. Наши спасиоци пристали су око пола километра даље. Не знам колико је времена прошло од тренутка када је бродић ишчезао с видика, али се одлично сећам часа када су се с друге стране блатног гребена појавила два човека.

Први је помогао Џесики да пређе преко гребена, мене је други повео около, преко уског појаса лепљивог блата. Прешла сам га пузећи на рукама и ногама, између два велика таласа.

На спасилачком чамцу чекао нас је Кен. Он је, када је видео да каснимо, обавестио обалску стражу. Иако је то упорно захтевао, нису му дозволили да се придружи спасиоцима. Кен и дан-данас не може то да им опрости. Ја могу. Спасавање два унезверена створења тешко је већ само по себи. Трећа унезверена, и за такве ситуације неприпремљена особа, могла је само да смета.

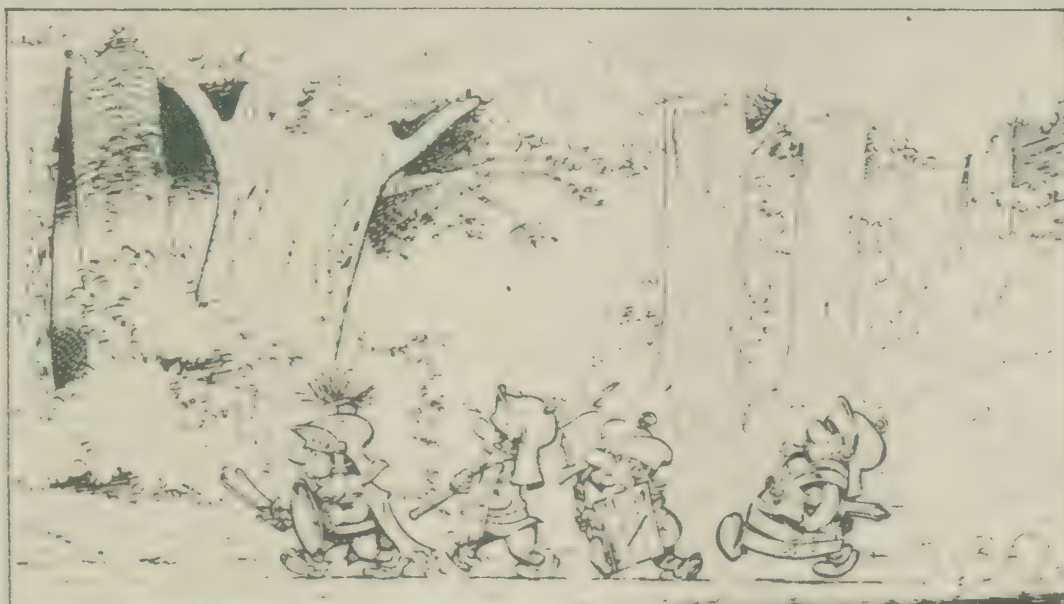
Ен Еванс

АСТЕРИКС НА КОРЗИЦИ

ПИШЕ: ГОШИНИ (GOSCINNI) ЦРТА: УДЕРЦО (UDERZO)

ПАЗИТЕ! ИДЕ РИМСКА ПАТРОЛА!

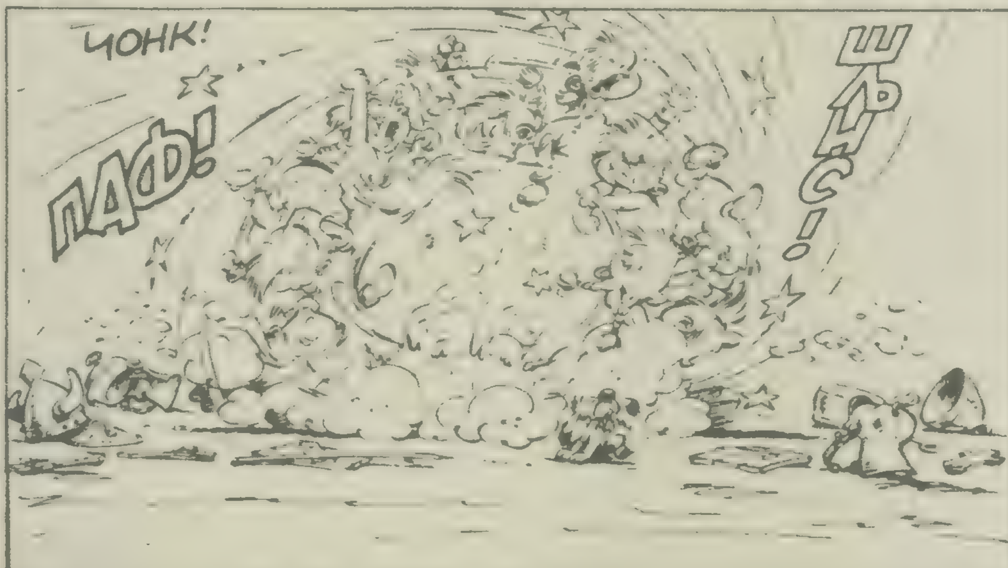

УДРИ НА РИМЉАНЕ!
ЈУПИТЕРА МУ! ТО СУ ГАЛИ! ALEA JACTA EST!

ШАШАВИ СУ ОВИ РИМЉАНИ! БАШ СУ ШАШАВИ!

ДОСТА МИ ЈЕ! ЗАШТО МОРАМО УВЕК МИ ДА БУДЕМО РИМЉАНИ?

ИЗВЛАЧИЛИ СМО КОЦКУ! ТИ СИ ВАРАЛИЦА, КАО И ТВОЈ ТАТА КОЈИ ПРОДАЈЕ БАЈАТУ РИБУ!
МОЈ ТАТА ДА ПРОДАЈЕ БАЈАТУ РИБУ?

ЧОНК!
ПАФ!
ШЬИС!

ДЕЦО, НАЂИТЕ НЕКО ДРУГО МЕСТО ЗА ИГРАЊЕ!
ТРЕС!

РЕЋИ ЋУ МОМ ТАТИ, И ОН ЋЕ ВАС ПРЕМЛАТИТИ!

ТРЕБА ЛИ ДА ПОСТАВИМ ЗА ЕКСПРЕСТУРИКСА НАШЕГ ПЕСНИКА?
ДА: ДАНАС ЈЕ ГОДИШЊИЦА, И СВИ СУ ПОЗВАНИ НА ГОЗБУ... ЧАК И ПЕСНИК!

НЕ ЗАБОРАВИТЕ: ОВО ЈЕ ГОДИШЊИЦА НАШЕ ПОБЕДЕ КОД ГЕРГОВИЈЕ! ПОЗВАЛИ СМО ГОСТЕ, НАШЕ ПРИЈАТЕЉЕ ИЗ БОРБЕ ПРОТИВ РИМЉАНА: ХОЋУ ДА СВЕ БУДЕ БЕСПРЕКОРНО КАД ОНИ ДОЂУ... ПОЧЕВ ОД ВАС!

ЧУЈЕТЕ ЛИ, ВАС ДВОЈИЦА?

ОНАЈ ЊЕГОВ МАНГУП ЈЕ РЕКАО МОМ СИНУ ДА ЈА ПРОДАЈЕМ БАЈАТУ Р...
КО ЈЕ МАНГУП?!
ДОСТА!

ХОЋУ ДА СВЕ БЛИСТА! ПОГЛЕДАЈТЕ! И ОВАЈ ШТИТ НА КОМ СТОЈИМ ЈЕ ПРЉАВ! ПОГЛЕДАЈТЕ САМО!
ЈЕ Л' ОДМАХ?

ПА, И НИЈЕ БАШ ТАКО ПРЉАВ...
ЈА НЕ ВИДИМ НИШТА...
ПОНЕКАД САМ ТАКО УМОРАН ОД СВЕГА...

РИМСКО УТВРЂЕЊЕ ПИЈЕМОРУМ...
ЈЕСМО ЛИ СВИ СПРЕМНИ?

БИЛО ЈЕ И ВРЕМЕ! ХАЈДЕ ОНДА, НАПРЕД МАРШ! АЛИ ТИХО, МОЛИМ ВАС!

?

ЗЕМЉАЧЕ, ЈА САМ НА ЗАДАТКУ! ДОЛАЗИМО ИЗДАЛЕКА: ДОЗВОЛИ ДА ПРЕНОЋИМО У ТВОЈОЈ КАСАРНИ!
ПА... МИ УПРАВО ПОЛАЗИМО!
БОНГ!

ПОЛАЗИТЕ? КО? КУДА?
ИДЕМО СВИ... НА МАНЕВРЕ, У УНУТРАШЊОСТ!

А ЛОГОР ОСТАЈЕ ПРАЗАН? НАПУШТЕН?
ПА... ДА!
ИДЕМО ЛИ, ЦЕНТУРИОНЕ?
ШТА ЧЕКАМО, ЈУПИТЕРА МУ?
ВЕЋ ЈЕ КАСНО!

Е, ПА ЖАО МИ ЈЕ! ДРУГИ ПУТ НАЈАВИТЕ ДОЛАЗАК! АВЕ! ОДОСМО МИ...
НЕ ИДЕТЕ ВИ НИКУДА!

ЈА САМ НА СПЕЦИЈАЛНОМ ЗАДАТКУ! ШАЉЕ МЕ ПРЕТОР САДИКУПУС, ГУВЕРНЕР КОРЗИКЕ, И ЗАТО ЗАХТЕВАМ ДА МИ СЕ ОБЈАСНИ ОВА СУМЊИВА ЖУРБА!
СЛУШАЈТЕ, ЦЕНТУРИОНЕ АСПАРАСУСЕ, ИДЕМО МИ НАПРЕД А ВИ ДОЂИТЕ ЗА НАМА! ВАЖИ?
А, НЕ! ТО НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР!

ДОЂИ У МОЈ ША-ТОР... А ВИ ТАМО, НЕ ОДЛАЗИТЕ БЕЗ МЕНЕ! БРЗО ЋУ ЈА!
?

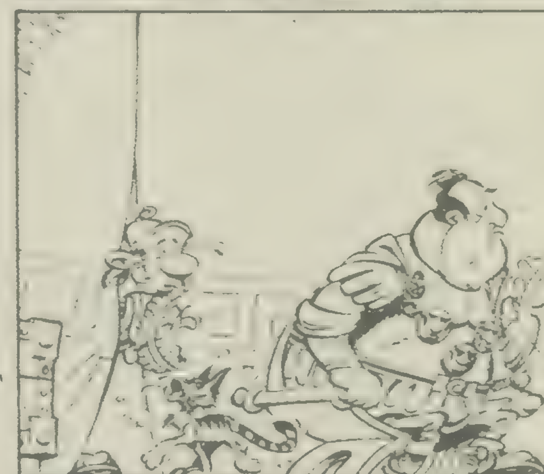

ДАНАС ЈЕ ГОДИШЊИЦА БИТКЕ КОД ГЕРГОВИЈЕ! СТАНОВНИЦИ ОБЛИЖЊЕГ ГАЛСКОГ СЕЛА ИМА-ЈУ ОБИЧАЈ ДА ТУ ГОДИШЊИ-ЦУ ПРОСЛАВЉАЈУ НАПАДА-ЈУЋИ РИМСКЕ ОДРЕДЕ У ОКОЛИНИ!

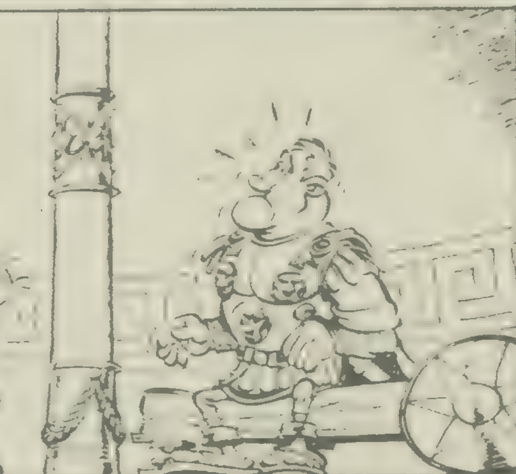

А ТИ НИШТА НЕ ЧИ-НИШ ДА БИ ИХ СПРЕЧИО?

КАКО ДА НЕ? ДА БИСМО ИХ СПРЕ-ЧИЛИ, СВИ НАПУШТА-МО ЛОГОР И ОДЛАЗИ-МО НА МАНЕВРЕ!

ЈЕСТЕ ЛИ ГОТОВИ, ЦЕНТУРИОНЕ? ВОЗНИЦИ СУ НЕСТРП-ЉИВИ, И...

ПА ЗАР СУ ТОЛИКО СТРАШНИ ТИ ГАЛИ?

ШТА ВАМ МОГУ! ЈА МОРАМ ДА СПРОВЕДЕМ ЈЕДНОГ ИЗГНАНИКА СА КОРЗИКЕ! ОН ЋЕ ОВДЕ ПРО-ВЕСТИ НОЋ! ОДГОВОРАН СИ ЗА ЊЕГА ПРЕД ЦЕЗАРОМ! ЈА ЋУ ДОЋИ СУТРА!

СУТРА? А КУДА ИДЕШ ДАНАС?
КАКО КУДА? ДА ГЛЕДАМ МАНЕВРЕ!

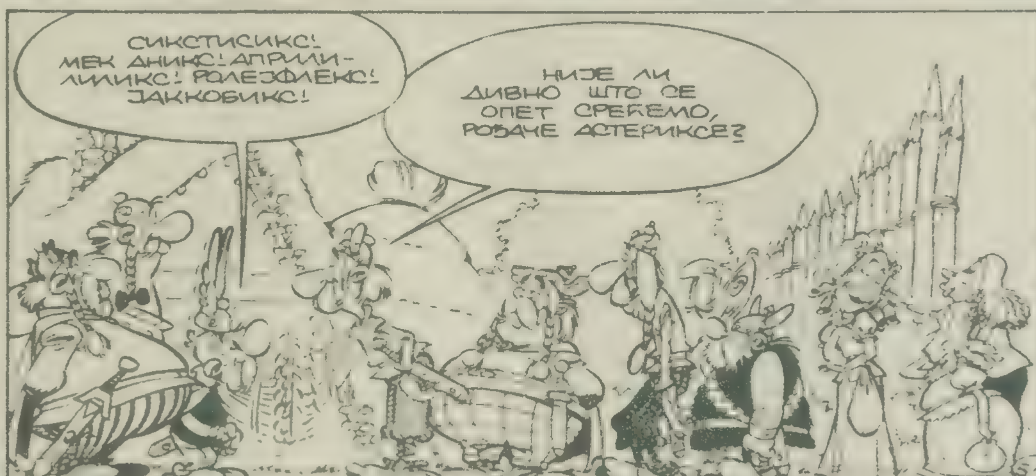

АЛИ... НЕ МОЖЕШ НАМ ТО УЧИНИТИ! ГАЛИ ЋЕ НАС СВЕ СРЕДИТИ! А ЈОШ АКО ВИДЕ ДА ИМАМО ЗАРОБ-ЉЕНИКА...
ДО-ВЕДИТЕ ИЗГНА-НИКА!

АВЕ, ЗЕМЉАЧЕ! И НЕ ЗАБОРАВИ: ОД-ГОВОРАН СИ ПРЕД ЦЕЗАРОМ!

ПРВИ ГОСТИ СТИЖУ У МАЛО ГАЛСКО СЕЛО..
ЕМЕНТАЛИКС!
НОСИМО ВАМ МАЛО ХЕЛВЕТСКОГ СИРА!

ЕЛ ЕКТРОНИКС!
ОЛЕ, АМИГОС!
ЗДРАВО, ИДЕФИКСЕ!

АБЕГЛУСИКС! ДОШАО СИ ЧАК ИЗ РИМА!
ЗАЖЕЛЕО САМ ДА ТИ ЧУЈЕМ ГЛАС!

СИКСТИСИКС! МЕК ДНИКС! АПРИЛИЛИКС! РОЛЕЈФЛЕКС! ЈАККОБИКС!
НИЈЕ ЛИ ДИВНО ШТО СЕ ОПЕТ СРЕЋЕМО, РОЂАЧЕ АСТЕРИКСЕ?

ПРЕФИКС, ИЗ ЛУГДУНУМА! СЛАНИКЕКС, ИЗ МАСИЛИЈЕ! МАЧАКФЕЛИКС, ИЗ ЛУТЕЦИЈЕ!

ШУШКАВИКС, ИЗ ОВЕРЊА!
ИШКРЕНО ШАМ ШРЕЋАН ШТО ШМО ШЕ ОПЕТ ШРЕЛИ!

КАКВУ ШАМО ДИВНУ ШВИЛУ ИМАТЕ НА ШЕБИ!
АХ, ТО ЈЕ ОБИЧНА НАША СВИЛА ИЗ ЛУГДУНУМА!

КОД НАШ НЕМА ТАКО ЛУКШУЖНОГ ТЕКШТИЛА!
ЗНАТЕ, СЕЊОРА, ЈА СВЕ КУВАМ НА УЉУ ДЕ ЛАС МАСЛИНАС!
ЗБИЉА? ЈА УПОТРЕБЉАВАМ ВРЕЛУ ВОДУ! ОТКРИЛА САМ ДА ТО ДАЈЕ ИЗВАНРЕДАН УКУС ЈЕЛУ!
КАКО СМО ВАДИЛИ МАСТ ОНИМ ГЛУПИМ РИМЉАНИМА!
ХАХАХАХА!
А СЕЋАТЕ СЕ КАД СТЕ СЕ САКРИЛИ У ТРЕЗОР БАНКЕ У ГЕНЕВИЈИ?

ДЕЦО, ИДИТЕ И ПОГЛЕДАЈТЕ ГДЕ СУ РИМЉАНИ! ХТЕО БИХ ЗА ГОСТЕ ДА ПРИРЕДИМ ЈЕДНУ МАЛУ МАКЉАЖУ!
О, ПА ОНИ СЕ ОБИЧНО КРИЈУ КАД ЈЕ ГОДИШЊИЦА ГЕРГОВИЈЕ!
А МОГЛИ БИ ДА ЈЕ ПРОСЛАВЕ ЗАЈЕДНО С НАМА! БАШ СУ ШАШАВИ ТИ РИМЉАНИ!

ДА ПОЧНЕМО ОД ЛОГОРА БУДИМИКУМ!
ДОЂИ, ИДЕФИКСЕ: КАСНИЈЕ ЋЕШ СЕ ИГРАТИ С МАЛИМ ПЕПЕОМ!

ЛОГОР БУДИМИКУМ...
ИМА ЛИ КОГА?

ЛОГОР АКВАРИЈУМ...
СВЕ ПУСТО...
КАКО СЕ ТИ РИМЉАНИ НАДАЈУ ДА ЋЕ ПОСТАТИ НАШИ ПРИЈАТЕЉИ АКО СЕ ИЗГУБЕ КАД ГОД ТРЕБА ДА ИХ МЛАТИМО?

МАЛО КАСНИЈЕ...
НИ У ЛОГОРУ ВИСОКДАТУМ НИЈЕ БИЛО НИКОГА!
ДА ПРОБАМО ЈОШ У ПИЈЕМОРУМУ! АКО ИХ НИ ТАМО НЕМА...

СЛУШАЈ!
ЗНАЧИ, ЦЕНТУРИОНЕ, ТАЈ ТИП ДОЂЕ, ОСТАВИ НАМ ЗАРОБЉЕНИКА, ДА НАС ГАЛИ ПОКОЉУ, А ВИ НА СВЕ ПРИСТАЈЕТЕ?
ДОБРО ЗНАТЕ ДА НЕМАМО ДРУГОГ ИЗБОРА!

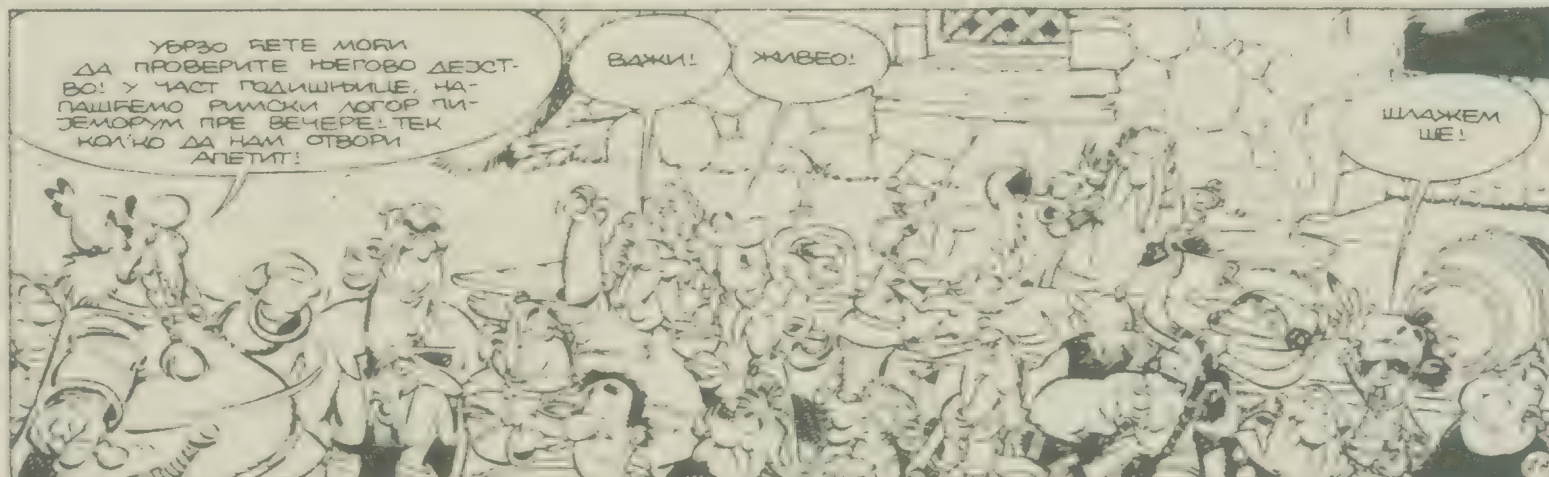

ИМАМ ИДЕЈУ, ЦЕНТУРИОНЕ! ВИ ОСТАНИТЕ ДА ЧУВАТЕ ЗАРОБЉЕНИКА, МИ ИДЕМО НА МАНЕВРЕ, А АКО ВАС НАПАДНУ...
ТИШИНА! ОСТАЋЕМО СВИ!

ТУ СУ! ТО СУ ДОБРИ МОМЦИ! ТАКО ЋЕМО ИХ СЛАТКО ИСТАБАТИ ДА НЕЋЕ ЗАЖАЛИТИ ШТО СУ ОСТАЛИ!

ОБЕЋАЈ МИ ДА ЋЕШ ОСТАВИТИ МАЛО РИМЉАНА И ЗА ГОСТЕ! И ТО ОНЕ НАЈЛЕПШЕ!
ДА, АЛИ ЗНАШ, РИМЉАНИ СУ КАО ОСТРИГЕ – ЧЕСТО СУ НАЈБОЉИ ОНИ НАЈМАЊИ!

ПИЈЕМОРУМ? СЈАЈНО! САОПШТИЋУ ТО НАШИМ ГОСТИМА!
ИДЕФИКСЕ! ОВАМО!

ПРИЈАТЕЉИ! ПОСЛУЖИТЕ СЕ ЧАРОБНИМ НАПИТКОМ НАШЕГ ВРАЧА, ПАНОРАМИКСА!
БРАВО!
СВИ У РЕД ЗА ПИЋЕ!

УБРЗО ЋЕТЕ МОЋИ ДА ПРОВЕРИТЕ ЊЕГОВО ДЕЈСТВО! У ЧАСТ ГОДИШЊИЦЕ, НАПАШЋЕМО РИМСКИ ЛОГОР ПИЈЕМОРУМ ПРЕ ВЕЧЕРЕ: ТЕК КОЛ'КО ДА НАМ ОТВОРИ АПЕТИТ!
ВАЖИ!
ЖИВЕО!
ШЛАЖЕМ ШЕ!

ЛЕПО ЈЕ ОВДЕ ДАНАС! ВЕСЕЛО И СВЕЧАНО!
ШТА ЈЕ ИШПЕЧЕНО?
КАЖЕМ СВЕЧАНО!

А, ШВЕЧАНО!
ИНАЧЕ, МЕСО ЈОШ НИЈЕ ИСПЕЧЕНО!
НЕМОЈТЕ СЕ КАСНО ВРАТИТИ! РИМЉАНИ МОГУ И ДА ПРИЧЕКАЈУ, АЛИ ПЕЧЕНИ ВЕПАР НЕ МОЖЕ!

ВОЛИТЕ ЛИ ШКОЉКЕ? ЗНАТЕ, ШКОЉКЕ ШТО СУ МАЊЕ ТО СУ БОЉЕ!
?

У РИМСКОМ ЛОГОРУ ПИЈЕМОРУМ СВИ ЦВОКОЋУ ЗУБИМА...

...И БИЋЕ ТУ ОНАЈ ГРМАЉ И ОНА МАЛА ПРЗНИЦА, ОБОЈИЦА ВАН СЕБЕ ОД ЧАРОБНОГ НАПИТКА... А ЈОШ КАД САЗНАЈУ ДА ИМАМО ЗАРОБЉЕНИКА...

ЦВОК! ЦВОК! ЦВОК! ЦВОК! ЦВОК! ЦВОК! ЦВОК! ЦВОК!

Е, ПА НЕЋУ, ЈУПИТЕРА МИ!

СЛУШАЈ, РЕШИО САМ ДА ТИ СКИНЕМ ЛАНЦЕ...

АКО ТЕ УХВАТЕ, ОБЕЋАЈ МИ ДА ЋЕШ РЕЋИ ДА СИ САМ ПОБЕГАО... НЕ ПИТАЈ МЕ ЗАШТО ОВО ЧИНИМ!

ПОЛАЗИ! СЛОБОДАН СИ!

РЕКАО САМ: ПОЛАЗИ, СЛОБОДАН СИ!

ЕЈ, ТИ! СЛОБОДАН СИ! МОЖЕШ ДА ИДЕШ!

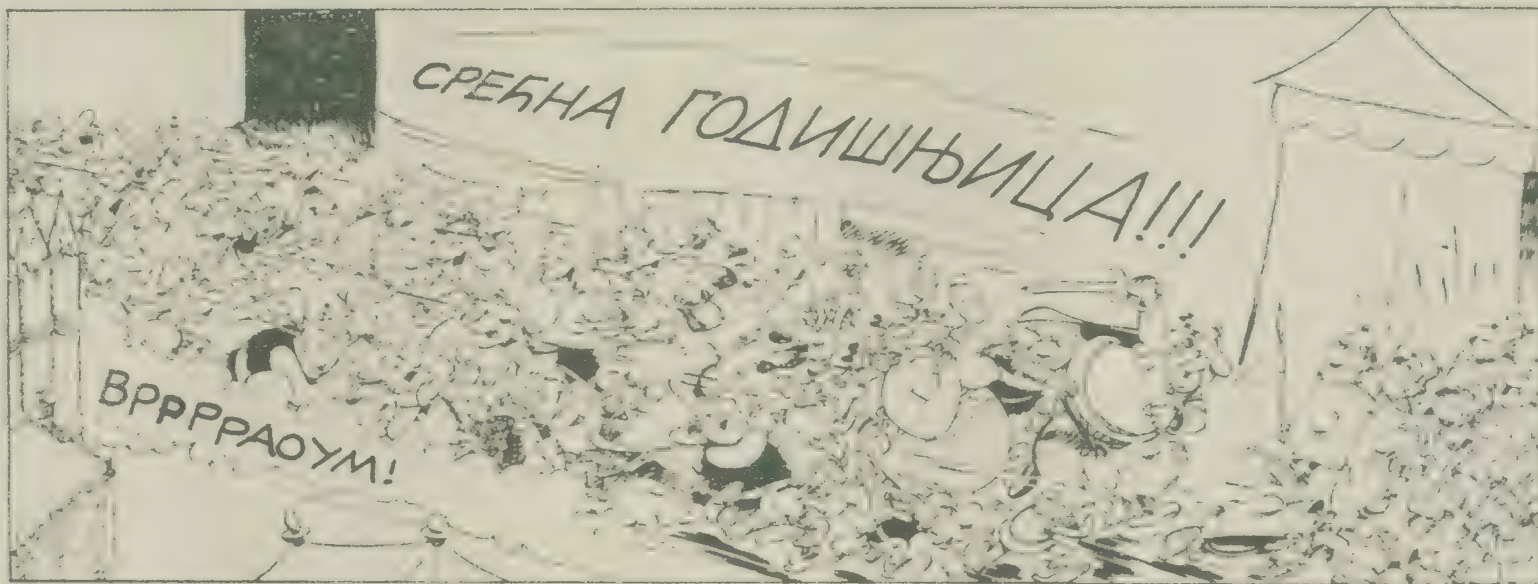
НЕ, ДОК МАЛО НЕ ОДРЕМАМ!

КАКО ДОК НЕ ОДРЕМАШ?!

РИМЉАНИНЕ, СКОРО ЈЕ ВРЕМЕ ЗА ВЕЧЕРЊИ САН, А ЈА ЈОШ НИСАМ ОДРЕМАО НИ ПОСЛЕ РУЧКА! ПУСТИ МЕ ДОК СЕ НИСАМ НАЉУТИО!

АМА, ХОЋЕШ ЛИ ТИ ДА ПОЂЕШ ИЛИ НЕЋЕШ?!

ЦЕНТУРИОНЕ, ЕВО ИХ, СТИЖУ! ЈА И МОЈИ ДРУГОВИ НЕ БИСМО ХТЕЛИ ДА ВИ ПРОПУСТИТЕ ПОЧЕТАК!

СРЕЋНА ГОДИШЊИЦА!!!
ВРРРРАОУМ!

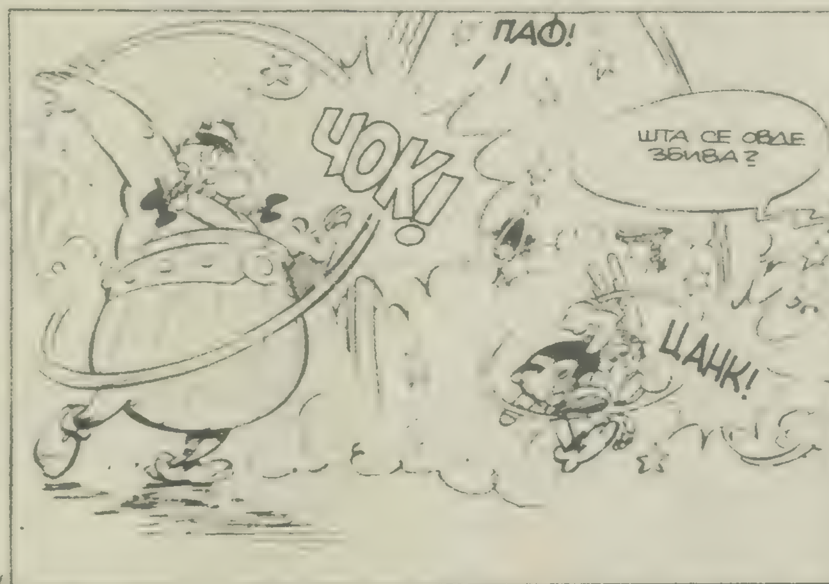

ОЛЕ! ПРОБОШЋУ ТЕ НА КРАЈУ КОРИДЕ!
СЛАЖЕШ ЛИ СЕ ТИ ДА ЈЕ ОВДЕ ВРЛО СВЕЧАНО?
Ш-ШТА ЈЕ СЕЧЕНО?

ШВЕЧАНО, НЕ ШЕЧЕНО!
БАНГ! БАНГ! БАНГ! БАНГ!
ПАФ!

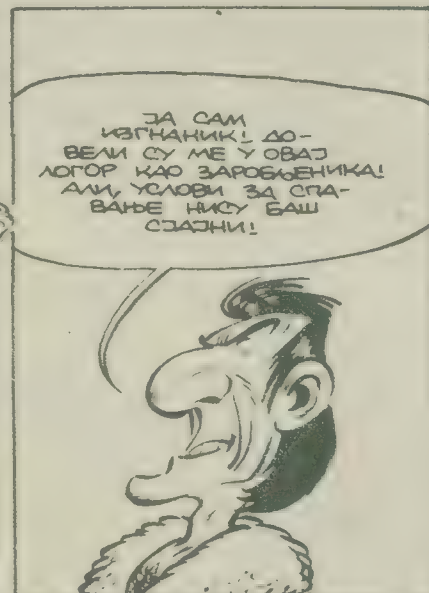

ДОБАР ЈЕ ОВАЈ ЧАРОБНИ НАПИТАК, ШТА ВЕЛИТЕ?
ДА... САМО МАЛО СУВИШЕ ПИКАНТАН ЗА МОЈ УКУС!
ТАПАТАПА!
ДЗИНГ!

ТОНК!
ОВОГА СИГУРНО НЕ ЖЕЛИТЕ? МАЛО ЈЕ ПРЕДЕБЕО ЗА ВАС!
ОБЕЛИКСЕ! СЕТИ СЕ ШТА СИ ОБЕЋАО!

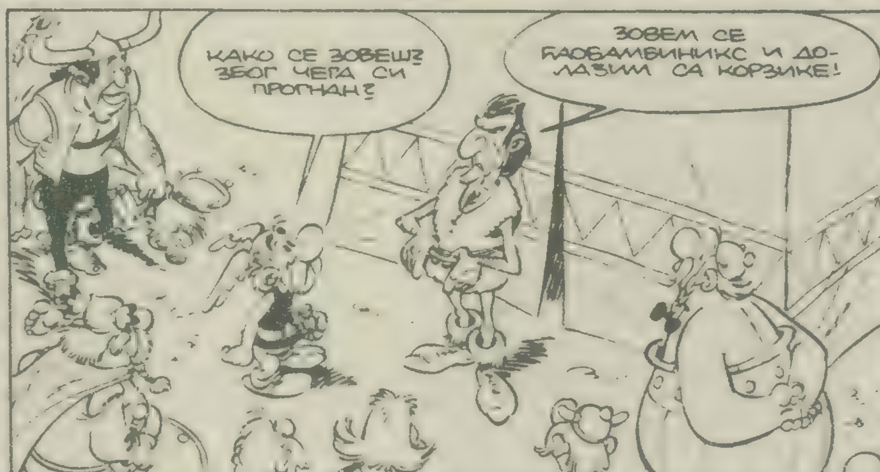

НЕКА, АСТЕРИКСЕ! КАД МЕ ОВАКО БОГАТО ПОСЛУЖЕ РИМЉАНИМА, ЧИНИ МИ СЕ ДА СЕ НИКАД НЕЋУ НАМЛАТИТИ, АЛИ ПОСЛЕ ДЕСЕТОГ СЕ ЗАСИТИМ!
ШТО МЕ НЕ ДОКРАЈЧИТЕ?

ПАФ!
ЧОК!
ШТА СЕ ОВДЕ ЗБИВА?
ЦАНК!

КО СИ ТИ? НИСИ РИМЉАНИН!
ГРРАУР!

ЈА САМ ИЗГНАНИК! ДОВЕЛИ СУ МЕ У ОВАЈ ЛОГОР КАО ЗАРОБЉЕНИКА! АЛИ, УСЛОВИ ЗА СПАВАЊЕ НИСУ БАШ СЈАЈНИ!

ЗАРОБЉЕНИК?
ЈЕСТЕ, АЛИ ВИШЕ НАМ НИШТА НЕ МОЖЕТЕ! ВЕЋ СМО СВИ НОКАУТИРАНИ! ПРЕШИЛИ СМО ВАС, А?

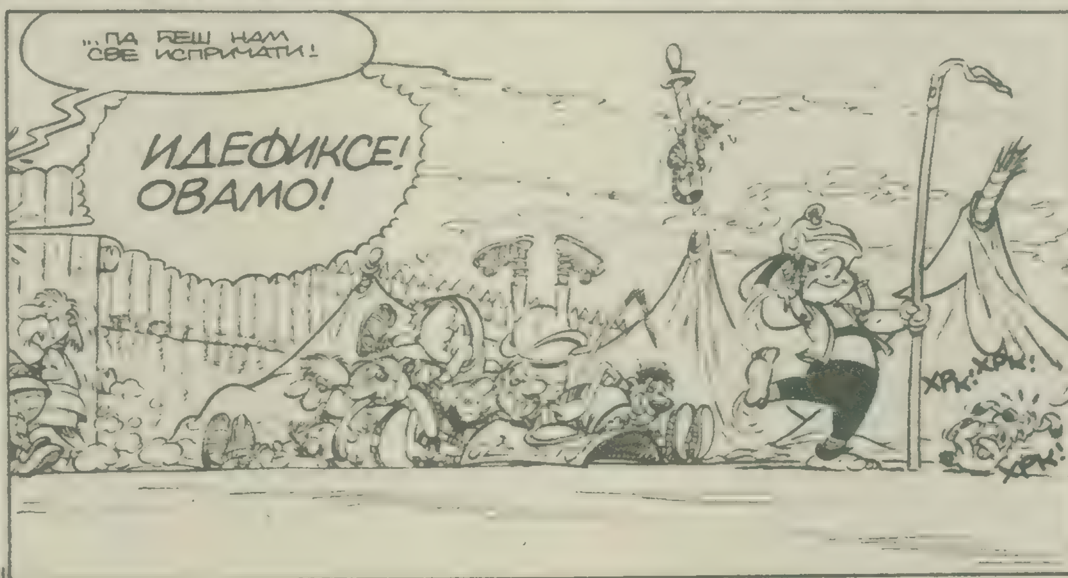

КАКО СЕ ЗОВЕШ? ЗБОГ ЧЕГА СИ ПРОГНАН?
ЗОВЕМ СЕ ЂАОБАМБИНИКС И ДОЛАЗИМ СА КОРЗИКЕ!

ШТА ЈЕ ТО КОРЗИКА?
КОРЗИКА ЈЕ СТРАХ И ТРЕПЕТ РИМЉАНА! КАПИРАШ ЛИ, ДЕБЕЛИ?

ПРВО, НИСАМ ДЕБЕО, А ДРУГО, И ЈА САМ СТРАХ И ТРЕПЕТ РИМЉАНА!

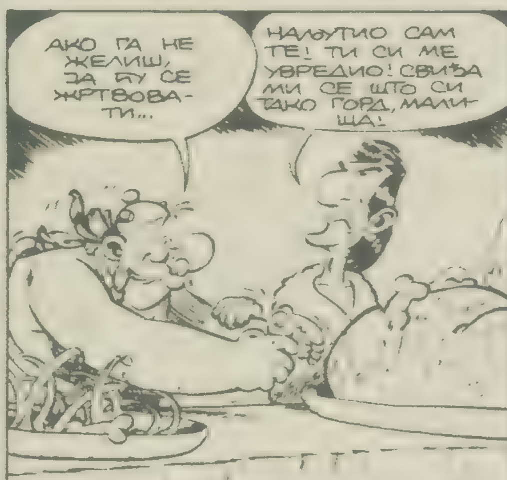

ЛАКО СЕ ВРЕЂАШ, КАО КОРЗИКАНАЦ! ТО МИ СЕ СВИЂА!
ДОБРО, АДИОМАРЈКСЕ...

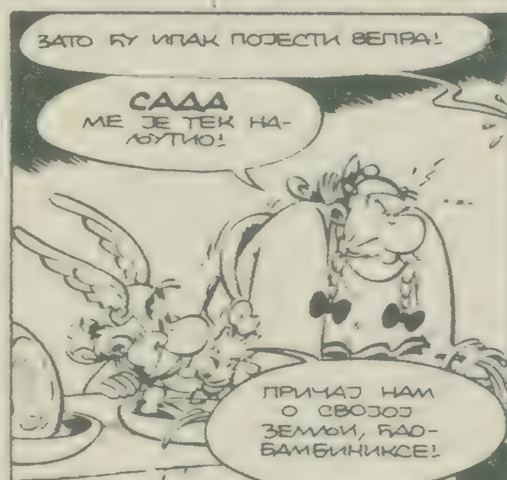

ЂАОБАМБИНИКС!
ПАРДОН! ДАКЛЕ, ЂАОБАМБИНИКСЕ, ПОЂИ С НАМА У СЕЛО НА ГОЗБУ...

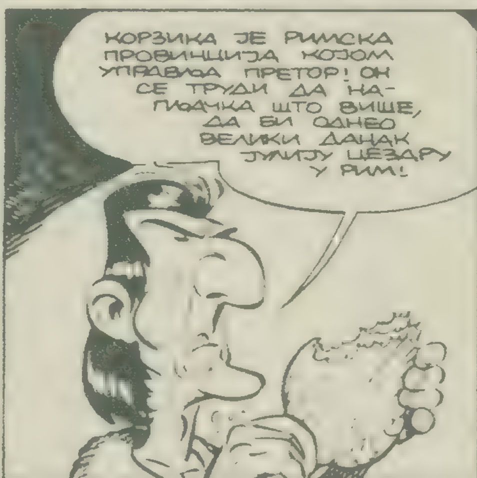

...ПА ЋЕШ НАМ СВЕ ИСПРИЧАТИ!
ИДЕФИКСЕ! ОВАМО!
ХРК! ХРК!
ХРК!

ЗАР НЕ ВОЛИШ ПЕЧЕНОГ ВЕПРА, ЂАОБАМБИНИКСЕ?
ЗАНИМЉИВО, ИМЕ ТОГ ЧОВЕКА МЕ ИНСПИРИШЕ! НАПИСАЋУ ЈЕДНУ ПЕСМУ...

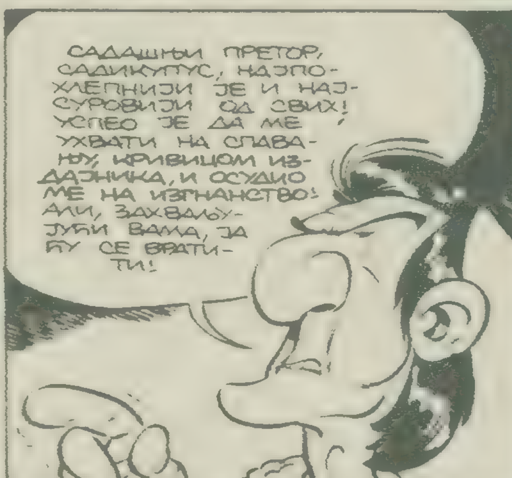

ВОЛИМ ПЕЧЕНОГ ВЕПРА... АЛИ ВИ МИ ГА НУДИТЕ ИЗ САЖАЉЕЊА!
НИ ГОВОРА!

АКО ГА НЕ ЖЕЛИШ, ЈА ЋУ СЕ ЖРТВОВАТИ...
НАЉУТИО САМ ТЕ! ТИ СИ МЕ УВРЕДИО! СВИЂА МИ СЕ ШТО СИ ТАКО ГОРД, МАЛИША!

ЗАТО ЋУ ИПАК ПОЈЕСТИ ВЕПРА!
САДА МЕ ЈЕ ТЕК НАЉУТИО!
ПРИЧАЈ НАМ О СВОЈОЈ ЗЕМЉИ, ЂАОБАМБИНИКСЕ!

КОРЗИКА ЈЕ РИМСКА ПРОВИНЦИЈА КОЈОМ УПРАВЉА ПРЕТОР! ОН СЕ ТРУДИ ДА НАПЉАЧКА ШТО ВИШЕ, ДА БИ ОДНЕО ВЕЛИКИ ДАНАК ЈУЛИЈУ ЦЕЗАРУ У РИМ!

ДАЈТЕ МИ ВЕПРА, ПРЕКЛИЊЕМ ВАС!
АЛИ, КАД ГОД ПРЕТОР ТРЕБА С ПЛЕНОМ ДА СЕ ВРАТИ У РИМ, ЈА С МОЈИМ ЉУДИМА НАПАДНЕМ СКЛАДИШТА И ПОНОВО УЗМЕМ ШТО ЈЕ НАШЕ!

САДАШЊИ ПРЕТОР, САДИКУПУС, НАЈПОХЛЕПНИЈИ ЈЕ И НАЈСУРОВИЈИ ОД СВИХ! УСПЕО ЈЕ ДА МЕ УХВАТИ НА СПАВАЊУ, КРИВИЦОМ ИЗДАЈНИКА, И ОСУДИО МЕ НА ИЗГНАНСТВО! АЛИ, ЗАХВАЉУЈУЋИ ВАМА, ЈА ЋУ СЕ ВРАТИТИ!

ВОЛЕО БИХ ДА ВИДИМ КАКО ТУЧЕШ РИМЉАНЕ!
МЉАЦ! МЉАЦ! МЉАЦ!
ШТО ДА НЕ, АСТЕРИКСЕ! ПОЂИ СА МНОМ, УПОЗНАЋЕШ МОЈУ ЗЕМЉУ, НАЈЛЕПШУ НА СВЕТУ!

ВАЖИ, АЛИ НЕ ОДМАХ! ПРВО ТРЕБА МАЛО ДА ДРЕМНЕМ!
ДОЂИ ДА ТЕ ЗАГРЛИМ, МАЛИША! СТВАРНО СИ ЛАФ!

ОНДА ДОГОВОРЕНО! СУТРА УЈУТРУ АСТЕРИКС И ОБЕЛИКС ЋЕ ПОЋИ С ТОБОМ НА КОРЗИКУ! КАД СЕ ВРАТЕ, ПРИЧАЋЕ НАМ О ВАШИМ МЕТОДАМА!

СУТРАДАН УЈУТРУ...
ГОЗБА ЈЕ ЗАИСТА БИЛА СЈАЈНА!
ШЕНЗАЦИОНАЛНА!
А ШВИЊЕТИНА... ТАКО ШОЧНА, ТАКО УКУШНА!
ЦМОК!

ЗАШТО ДА НЕ ПОВЕДЕМ И ЊЕГА?
УВЕК ИСТЕ РАСПРАВЕ! ЗАТО ШТО ЈЕ СУВИШЕ МАЛИ!

А, ТУ СТЕ, ДЕЦО! БОЉЕ ДА КРЕНЕМО ПРЕ НЕГО ШТО СЕ РИМЉАНИ ВРАТЕ! НЕ ЗАБОРАВИТЕ ДА ОНИ ТРАЖЕ НАШЕГ ПРИЈАТЕЉА КОРЗИКАНЦА!

ГРМБЛГМБЛГМБЛ!
НЕ ГУНЂАЈ!

ЕВО И ТЕБИ ЈЕДНА ТИКВА НАРОДНОГ НАПИТКА, ЋАОБАМБИНИКСЕ! УСПОМЕНА НА БОРАВАК КОД НАС... И КОРИСТАН ПОКЛОН!

ДОБИЋЕШ И ОД МЕНЕ КОРИСТАН ПОКЛОН! ЕВО!
?
ОДЛИЧНО! ВОЛИМ МАЛЕ ПСЕ!

ДОБРА ИДЕЈА, ЗАР НЕ? ВОЛИМ ДА ПУТУЈЕМ СЛОБОДНИХ РУКУ! ОН ЋЕ НОСИТИ ИДЕФИКСА!
ОБЕЛИКСЕ, МНОГО СИ ЛУКАВ!

ШТА ЋЕШ, АСТЕРИКСИЋУ, ТАКВИ СМО СВИ У ФАМИЛИЈИ!

ЛУКА МАСИЛИЈА
МОРНАРСКА КАФАНА

ТРЕБА МИ БРОД ЗА КОРЗИКУ! ИМАМ ОВДЕ ПРИЈАТЕЉА, АЛИ ЈЕ БОЉЕ ДА ОДЕМ САМ!

НАЋИ ЋЕМО СЕ ОВДЕ КРОЗ ЈЕДАН САТ! ПРИЧУВАЈТЕ МИ ПСА, УМОРИО САМ СЕ!

КРЧМА НАШЕГОРЕЛИКС

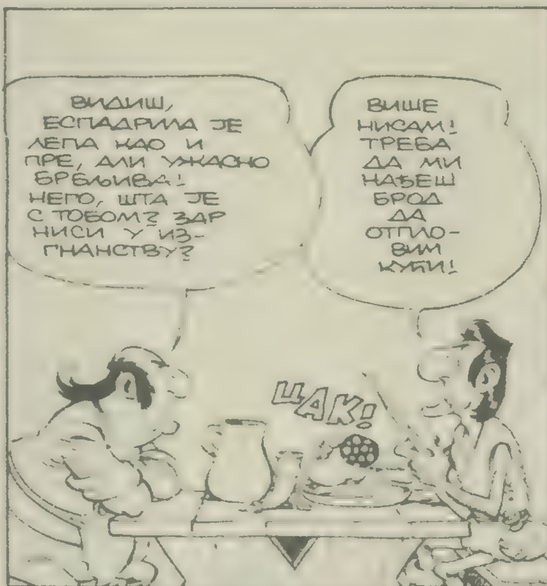

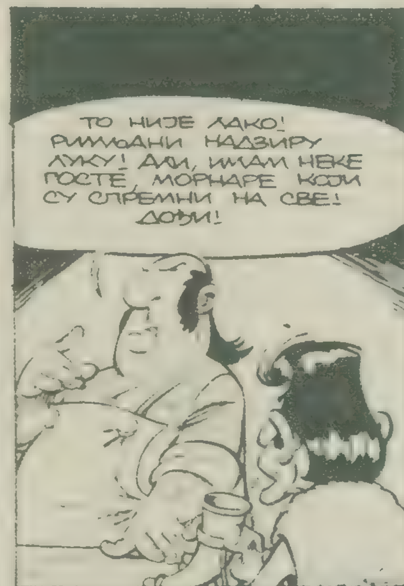

ЂАОБАМБИНИКСЕ, ДИВНО ЈЕ ШТО ТЕ ОПЕТ ВИДИМ!
НАШЕГОРЕЛИКСЕ, СУСРЕТ С ТОБОМ МЕ РАДУЈЕ!

ЕСПАДРИЛА! ДОНЕСИ ВИНА И САЛАМЕ! САМО НЕ ОНЕ ЗА МУШТЕРИЈЕ!

А САД ИДИ И ПОБРИНИ СЕ ЗА ГОСТЕ!
ХМ!
ДИВНА САЛАМА ИЗ НАШЕГ КРАЈА! ТОЛИКО ЈЕ СВЕЖА, САМО ШТО НЕ ЗАЊАЧЕ!

ВИДИШ, ЕСПАДРИЛА ЈЕ ЛЕПА КАО И ПРЕ, АЛИ УЖАСНО БРБЉИВА! НЕГО, ШТА ЈЕ С ТОБОМ? ЗАР НИСИ У ИЗГНАНСТВУ?
ВИШЕ НИСАМ! ТРЕБА ДА МИ НАЂЕШ БРОД ДА ОТПЛОВИМ КУЋИ!
ЦАК!

ТО НИЈЕ ЛАКО! РИМЉАНИ НАДЗИРУ ЛУКУ! АЛИ, ИМАМ НЕКЕ ГОСТЕ, МОРНАРЕ КОЈИ СУ СПРЕМНИ НА СВЕ! ДОЂИ!

МОГУ ЛИ НЕЧИМ ДА ВАС ЧАСТИМ?
МИ 'АДО П'ИМАМО ДОБ'У ЧАШИЦУ, ЗА' НЕ, КАПЕТАНЕ?

БИ ЛИ ПРИМИО ДВА ПУТНИКА ЗА КОРЗИКУ? ПЛАЋАМО КОЛИКО ТРАЖИШ!
У РЕДУ! АЛИ НЕК ПОНЕСУ ЗЛАТА ЗА УСПУТНЕ ТРОШКОВЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
СВЕ ЈЕ У РЕДУ! ПОЛАЗИМО НОЋАС! ДОЂИТЕ, ЗНАМ ЈЕДНО ЗГОДНО МЕСТО ЗА ДРЕМАЊЕ!

ХЕ! ХО!

?
ХЕ!

СЈАЈНО, МОМЦИ! ИМАЋЕМО ПУТНИКЕ ПУНЕ ЗЛАТА! ДОК ИСПЛОВИМО НА ПУЧИНУ, ЗЛАТО ЋЕМО ПРЕМЕСТИТИ У НАШЕ ЏЕПОВЕ, А ЊИХ... ПРЕКО ОГРАДЕ!
О ТЕМПОРА! О МО'ЕС!
НА СТРАНУ ИЗГОВОР, АЛИ У ЛАТИНСКОМ СИ СВЕ БОЉИ!

ТЕ НОЋИ...

КО ИДЕ?

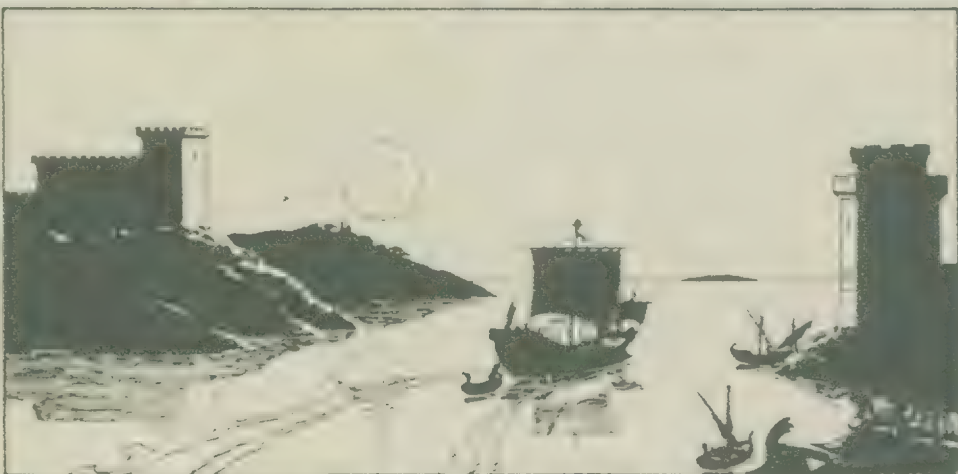
ВО-ЛАРЕЕ, О, О!

КАН-ТАРЕЕЕ! О, О, О, О! МОЖЕТЕ СЕ ПОПЕ-ТИ!

ЧУДНА НЕКА ЛОЗИНКА!

ТО ЈЕ СИГУРНО НЕШТО НА КОРЗИ-КАНСКОМ!

ВАША КАБИНА ЈЕ ДОЛЕ! ИДИТЕ НА СПАВАЊЕ! ПОЛАЗИМО ОДМАХ!

ДОБРО ЈЕ, МОМЦИ! ДОСТА СМО ДАЛЕКО ОД ОБАЛЕ! ИДЕМО ДА ОЧЕРУПАМО ТА ТРИ ГЛУПЧЕТА!

СВИ СПАВАЈУ! ОДЛИЧНО...

КАПЕТАНЕ! ЈАО! К-КАПЕТАНЕ!

ШТА ЈЕ?

ПСТ! ГЛЕДАЈТЕ... ТО СУ Г-Г-Г.. ГА-ГА... Г-ГАЛИ!

НЕ ВРЕДИ ДА КУКАМО, МОМЦИ! ГЛАВНО ЈЕ ДА СЕ ОНИ НИСУ ПРОБУДИЛИ!

КО 'АДИ, ТАЈ И Г'ЕШИ!

ДА ЛИ ЈЕ ТАЧНО ДА ЋЕ НЕКО ПОГРЕШИТИ? ТО ЋЕТЕ САЗНАТИ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ!

Цицин кутак

ЛЕТЊЕ ИГРЕ

Шта се ради на ливади

ЗНАТЕ ЛИ ДА ПОСТОЈИ ЖИВИ ЈЕДНОРОГ?

ИЗ МИТА У ЦИРКУС

ПРЕПИРКЕ НЕ ПРЕСТАЈУ. ПОСТАВЉА СЕ ПИТАЊЕ ЈЕ ЛИ БЕЗДУШНО ОД ЈАРЦА НАПРАВИТИ ЖИВОТИЊУ ИЗ БАЈКЕ

Светла су се пригушила у њујоршком Медисон Сквер Гардену. Музика је одсвирала туш. Публика се утишала. Одјекнуо је глас спикера:

– За децу свих узраста! Незапамћен догађај у историји! Живи једнорог!

На крају дугачке поворке, прекривен ружиним латицама, на постољу покрај кога стоји блистава лепотица, довозе јарца. Али не обичног. Он на глави, уместо два, има само један рог. Животиња из мита. Непостојећа. Главна звезда чувеног америчког циркуса „Ринглинг Брадерс".

Откуд једнорог?

Одговор је једноставан. Некоме је пало на памет да би од двороге животиње могао да се „направи" четвороножац с једним рогом. Тако су младунчету јарца два тек заметнута рога трансплантацијом премештена насред главе. Како је животиња ра́сла, повећавала се и коштана израслина. Јарац се полако претворио у ми́тског једнорога.

Инспектори из друштва за заштиту животиња сместа су испитали читав случај. Умирили су се тек после детаљног прегледа једнорогог јарца. Животиња је сасвим здрава, не показује никакве знаке поремећености. Операција која је извршена у „младости" била је вероватно безболна (то би, наравно, једино јарац могао да потврди!)

Без обзира на овај извештај, многи протестују. Какав је то начин да се животиње мењају како неком одговара? Тако ће једног дана некоме пасти на ум да створи и киклопе, митска бића с једним оком насред лица.

Било да се ради о похвалама или куђењу, власници циркуса „Ринглинг Брадерс" више су него задовољни. Њихов једнорог доспео је на насловне стране многих америчких часописа, а карте за представе разграбљене.

Све су, пре пет година, смислили Отер и Морнинг Глори Џизел (име овог другог у преводу значи – јутарња слава). Велики су поклоници ренесансне уметности и свега што је везано за овај период. Живе у Калифорнији, на огромној фарми пуној разних животиња. Основали су чак компанију која се зове (како би другачије) „Живи једнорог".

– Једнорог – објашњава Отер – није ни нова врста ни митска животиња. Он једноставно представља дах прошлих времена на заборављених уметности.

ВЕС

Један рог – много долара.

Илустровао Ненад Милићевић

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

БОБ БИМОН ОБОЖАВА КРОМПИР

Ако желите да проверите своје опште образовање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако питање дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако сте их пронашли, честитамо! А ако, ипак, нисте свезналица, одговори су ту, у дну стране.

1. Најраширенији и најједноставнији компјутерски језик зове се:
а) бејзик
б) паскал
в) кобол

2. Један коњ у току такмичарског турнира изгуби и до:
а) 8 кг
б) 2, 5 кг
в) 30 кг

3. Амаксофобија је:
а) страх од вожње
б) љубав према вожњи
в) та реч уопште не постоји

4. Почасна паљба се зове:
а) плутон
б) плотун
в) понтон

5. На повратку у Стари свет шпански морнари донели су у 16. веку једну биљку дотад непознату Европи:
а) бибер
б) краставац
в) кромпир

6. Познавалац птица, човек који проучава њихов живот назива се:
а) офталмолог
б) орнитолог
в) онтолог

7. Метална пречага на узди која се ставља коњу у уста, попреко изнад језика је:
а) ам
б) ђем
в) гем

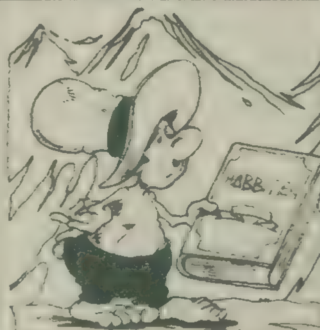
8. У личној карти „Инструктора" Бајаге под рубриком име и презиме пише:
а) Борислав Бајагић
б) Момчило Бајагић
в) Момчило Поповић

9. Човек коме се виде десни изнад горњих зуба је:
а) алав
б) теслав
в) ћосав

10. Инфлација је:
а) опадање вредности новца
б) запаљење грла
в) досуђивање казне

11. Писац „Хобита", једне од најпопуларнијих „дечјих" књига света, зове се:
а) Луис Керол
б) Џ. Р. Р. Толкин
в) Ханс Кристијан Андерсен

12. Светски рекорд у дужини скока удаљ држи:
а) Боб Хоуп
б) Боб Бимон
в) Карл Луис

13. Бостон је град у:
а) Великој Британији
б) Сједињеним Америчким Државама
в) и Великој Британији и Сједињеним Државама

ОДГОВОРИ:

1 – а, 2 – а, 3 – а, 4 – б, 5 – в, 6 – б, 7 – б, 8 – б, 9 – б, 10 – а, 11 – б, 12 – б, 13 – в.

Илустровао Димитрије Костић

ИЗУМИТЕЉ НА СВОЈУ РУКУ

ГЛЕДАЈ И НЕ ЗАПИТКУЈ

МИЛИОН ЗАПАДНОНЕМАЧКИХ МАРАКА, ИЛИ ОКО ДЕСЕТ МИЛИЈАРДИ СТАРИХ ДИНАРА, СТАЈЕ ЛУИЂИЈА КОЛАНИЈА ЛЕТЕЛИЦА КОЈА НИКАДА НЕЋЕ ПОЛЕТЕТИ

Луиђи Колани има четрдесет и неку годину приде. Овај Италијан с густим брковима још у младости је наумио да постане славан, зарекао се да ће то учинити макар људима продавао маглу.

Брзо је схватио да ће свој сан најлакше остварити ако се буде бавио стварима необичног изгледа које ће привући људе дубоког џепа. Тако је постао дизајнер намештаја, чаша и на крају клозетских шоља луцкастих облика. Данас обликује све то и продаје на свим меридијанима као ексклузивне моделе са етикетом – Колани.

Није тешко погодити да његов дизајн прати велика реклама а и фама коју Колани сам ствара. У томе не бира средства: долази и позван и непозван на гала-пријеме, куца на врата најпознатијих фирми наступајући са сигурношћу министра, нуди, обећава, даје изјаве за штампу.

„Уврнути" дизајнер зарађује толико да је глатко потрошио милион западнонемачких марака на конструисање летелице која, по свој прилици, никада неће полетети!

Све је ту, а мотор!

Коланијев авион први пут је приказан јавности у пролеће ове године на изложби у Берну. Посетиоци су га разгледали, али нису могли да добију било какво детаљније објашњење. Технички подаци су били исписани на табли у близини летелице и то је Коланију било довољно.

– Гледајте и не запиткујте! – покушао је да избегне новинаре. Када му то није пошло за руком одговарао је кратко и по систему „ти ме питаш о пчели, ја ти причам о слону".

Одмах треба рећи: Коланијев авион „понтрезина", како га је назвао, није шарлатанство, али има жилверновско обележје. То је визија аматера који с ваздухопловством и аеродинамиком нема много везе. Међутим, милион марака уложених у авион није ситница.

Колани је и послован човек, па је за своју замисао нашао стручњаке. Добро их је наградио за труд и летелица је добила труп делта крила и крмени део који одговарају законима аеродинамике. Приликом израде је коришћена пластична маса ојачана влакнима угљеника, материја пред којом је лепа будућност. На томе је радио угледни западнонемачки стручњак Валтер Шулц. Позамашну своту је добио и западнонемачки инжењер Ролф Мидер, признат и познат у конструисању постројења за обнављање енергије.

Оно што Коланијев авион чини необичним је погон, односно два пропелера постављена на репу. Усађена су на заједничку основу, а треба да се окрећу у супротном смеру! Пропелери ни обликом не одговарају стандардима. Дакле, то је прави перпетуум мобиле и код ваздухопловаца изазива подсмех.

Коланијеви пропелери су замишљени као потисни и вучни. Први ради на принципу увртања сврдла, а други обрнуто. То је могуће. Боинг и Даглас експериментишу с тим али сваки пропелер мора да има сопствену осовину. Колани неће тако: или овако како је замислио или никако! Ако остане упоран, на сву прилику од узлетања „понтрезине" неће бити ништа!

Иако су пропелери данас реткост у ваздухопловству, Колани се опре-

ПОНТРЕЗИНА

Дужина трупа – 8 m; Висина – 2.10 m; Распон
два ванкел с турбокомпресорима
Пропелери – два вентилаторска
крила – 4.8m; Површина крила – 7.4 m; Мотори –
Тежина при полетању 8 800 kg; Максимална
брзина – 0.85 маха
Брзина слетања – 200 km/h

делио за њих управо зато што својим авионом жели да потуче све брзинске рекорде војних или цивилних авиона таквог типа, који су летели до пре деценију и по.

Људи, ствар је озбиљна!

Дизајнер се не предаје. Није издржао а да се не похвали како је о раду пропелера већ разговарао са стручњацима великог јапанског гиганта Мицубиши и при том свечано изјавио:

– Јапанци ће направити центрипетални пропелер. Центрифугална сила ће се прихватити, а посебна повијања на лопатицама пропелера спречаваће њихово кривљење у току рада!

На ове речи новинари су прснули у смех. Нити су шта разумели, нити је Колани умео било шта да објасни.

Друга слаба тачка летелице је мотор. Дизајнер се удубио у литературу и закључио да би два ванкелова мотора, сваки јачине 1400 коњских снага, била сасвим довољна да његов авион потуче досадашњи рекорд од 832.12 km на час који је после другог светског рата постигао нешто измењени амерички ловац P-51D мустанг с клипним мотором. На примедбу новинара да су турбопропелерски мотори боље решење јер је с њима постигнут рекорд од 940 km на час, Колани је брже-боље узвратио да је и то имао у виду и већ добио обећање од велике западнонемачке фирме MTU из Минхена да ће му, ако зажели, такве моторе испоручити. У Минхену о томе ћуте

Два мотора и два пропелера, који се окрећу у супротном смеру а једна заједничка осовина – то је већ сасвим довољна енигма коју наука до данас није решила. Међутим, то није омело Коланија да позира фото-репортерима наслоњен на свој авион.

Људи, ствар је озбиљна! – упозорио је новинаре. – Зар не схватате, крилима моје летелице баве се стручњаци швајцарске фабрике авиона у Емену. То су они који су учествовали у модернизацији чувеног француског ратног авиона „мираж ИИИ С". Уосталом, „понтрезина" је испробана у аеро-тунелу! На питање у којем тунелу, Колани је брзо узвратио:

– Е, то је тајна!

Сутрадан се вратио у закупљени замак у Салцбургу убеђен да ће „понтрезина" ускоро ипак полетети

М.Т.

НАВРХ ЈЕЗИКА

ОЛИМПИЈАДА КОД МОНАХА

Док је муж проверавао свећице, жена се на задњем седишту аутомобила преслишавала из књижице „Италијански за туристе":

– Добар дан, господине, ми смо странци. Buongiorno, signore, noi siamo stranieri. Реците ми, молим вас, је ли ово пут за Венецију? Mi dica, per favore...

– Баш учиш непотребне ствари – прекинуо ју је муж. – Пре свега, у Италији није као код нас, тамо на свакој раскрсници имаш путоказ. А све и ако бих морао некога да питам, ја ћу напросто да покажем прстом и питам: „Венеција?", а они ће ми одговорити „Си" или ће да покажу у другом правцу...

– Јес', а шта ако треба да идеш за Рим? – одвратила је жена. – Ти би питао „Рим", а они би те послали у Римини...

– Е, па нисам ни ја баш толико глуп, знам да се каже „Рома"...

Ко је био у праву? Обоје помало. Тачно је да писци уџбеника (као и учитељи основне школе) често губе из вида да се људи у стварном животу не изражавају увек пуним реченицама, него употребљавају само онолико речи колико је неопходно. С друге стране, жена је оправдано уочила да и географска имена могу понекад имати различите облике у разним језицима. Лингвиста би рекао да се имена „адаптирају".

Тако је италијанско (и латинско) Roma у словенским језицима добило облик Рим, Napoli ми зовемо Напуљ, а и за Венецију смо некада имали посебан назив – Млеци. Можда ће вас изненадити, али то „Млеци" је од истог корена као и „Венеција", тачније од латинског Venetici (Венецијанци), што је код нас дало Бенеци, Бнеци, Мнеци и најзад – Млеци. У многим другим језицима и данас за Венецију постоји адаптиран облик: Словенци кажу Бенетке, Немци Венедиг, Французи Вениз и тако даље.

Неко би могао упитати: а како гласе имена наших места у италијанском? Ту адаптација има знатно више. Поред тога што три наша велика града зову „Белградо", „Загабрија" и „Љубјана", Италијани имају своје облике имена за сва већа места у Далмацији и Приморју, где се некада протезала власт или утицај Млетачке републике. Ако вам Италијан каже да је летовао на нашем Јадрану („Адријатико") и помене неко име као што је „Умаго", „Пирано", „Ровињо", „Пола", "Себенико" или „Зара", лако ћете погодити у ком је он то граду био. Мало је теже у именима острва, на пример „Керсо", „Арбе", „Паго", „Лусино", „Мелêда", препознати наше Црес, Раб, Паг, Лошињ, Мљет, или се сетити да је „Спалато" Сплит, „Паренцо" Пореч, „Трау" Трогир а „Дулчињо" – Улцињ. Има и имена од сасвим различитог корена: Крк се на италијанском зове „Веља", Хвар „Лêзина", Ријека је „Фјуме" (на италијанском – река) а Копар „Каподистрија" (од: capo d'Istria – глава Истре).

Треба приметити да се за јужнија места, далека од италијанске границе, ови адаптирани називи данас све мање употребљавају. Данашњи Италијан пре ће рећи Хвар него Лезина, пошто то острво чешће упознаје на лицу места, као туриста, него што о њему учи у школи. Дубровник је некада и у другим језицима означаван италијанским именом Рагуза; данас и сами Италијани најчешће кажу Дубровчик. Слично бива, уосталом, и у супротном смеру. Наши стари писци Анкону су звали Јакин, данас кажемо Анкона. Град Манфалконе, близу Трста, на словеначком се зове Тржич, а Удине – Видем, али ми готово увек употребљавамо италијанске називе за та два града.

Има, напротив, једна земља чије географске називе Италијани и данас доследно „преводе", а то је Немачка. Још у средњем веку навикли су се да немачке градове означавају латинским или латинизираним именима, док она „варварска", германска, не могу – као ни други романски народи – уопште да превале преко језика. Отуда се у италијанском Келн и данас зове „Колонија" латинским обликом од кога је и постало немачко Келн. Аугсбург је „Аугуста", Мајнц „Магонца", Карл Маркс није рођен у Триру него у „Тривирију". Пошто су у италијанском сва имена градова женског рода, често се додаје завршетак „а", па се каже, на пример, „Дрезда", „Брема", „Кобленца", „Бамберга".

И овде има адаптација које је лако препознати, нпр. „Берлино", „Амбурго", „Франкофорте"; нису неки проблеми ни „Норимберга" (Нирнберг), (Тибинген) или „Лубека" (Либек). Без речника, међутим (или без одличног познавања средњовековне географије и историје), тешко да бисте икада открили да је „Липсија" на италијанском Лајпциг, „Рагенсбург а „Аквизграна" – Ахен!

Овакве разлике преводиоци би морали да уче као што се уче заједничке именице, иначе може доћи до неугодних грешака. Деси се да неком новинском преводу прочитамо како је извесни немачки туриста отпутовао „из Милана у Стокарду" – а „Стокарда" није ништа друго до Штутгарт. Један расејани преводилац, опет, писао је о акцијама терориста на „Олимпијади у Монаку". Минијатурна кнежевина на Азурној обали никад ни у сну није помишљала да буде домаћин Олимпијских игара, али је то био (1972. године) Минхен, који се на италијанском такође зове Monaco, или пуним обликом Monaco di Baviera („Монако у Баварској").

Именица монацо значи монах, калуђер, а од истог корена (грчког monahos) долази и немачко име града. Основан у 12. веку покрај једног манастира, он је у почетку називан „zu Mönchen" – код монаха, одакле данашњи облик München (Минхен)

Иван Клајн

Илустровала Босиљка Кићевац

ХИТ

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

Мислим да је Спрингстин прецењен. Не могу да поднесем чињеницу да га сви третирају као Бога и хвале до бесвести. Био сам на једном његовом концерту и нисам био импресиониран. Изашао сам после четири песме. Вероватно је интересантнији онима који знају све његове песме

Фил Лајнот

ГОВОР БРОЈКИ

ДАЈЕР СТРЕЈТС

„Браћа по оружју", шести албум групе Дајер Стрејтс, а први студијски после 1982. године, судећи по првим извештајима биће и највећи комерцијални успех ове групе.

Ова плоча је, наиме, одмах по објављивању избила на прво место енглеске топ листе, продајући се при том у три пута већим количинама од најуспешнијег конкурентског издања на листи.

„Браћа по оружју" су штампана на плочи, касети и компакт-диску. Занимљиво је да верзија забележена на плочи траје 45 минута, док је укупно трајање албума на касети и компакт-диску чак 57 минута.

Издавачка кућа „Phillips", иначе, много полаже на Дајер Стрејтс у борби за тржиште компакт-диск издања. Тако је тираж ове плоче на компакт-дисковима чак 100.000 примерака, од чега је 20.000 пуштено у продају у Великој Британији.

Компакт-диск издања чине само један посто у укупној количини звучних записа на тржишту, али се плоча „Браћа по оружју" у току прве недеље продаје, продавала у односу: 70 процената плоча, 27 процената касета и чак 3 посто на компакт-диску, чиме је постигнут апсолутни рекорд по продаји оваквих издања.

Плоче Дајер Стрејтса продате су до сада у 18 милиона примерака широм света, а тај ће број рапидно расти наредних месеци јер је управо у току светска турнеја групе која ће завршити тек следећег марта у граду Дарвену у Аустралији.

Не тако давно, 1977. године, чланови групе су једва скрпили 120 фунти, како би направили свој први демо снимак. Била је то песма „Султани свинга".

Данас су сви чланови групе милионери. По продаји плоча ова група спада међу педесет највећих имена свих времена. У Великој Британији, шест до сада објављених албума било је на листи готово 500 недеља. Ту бројку достигло је до сада мање од двадесет група.

Од шест до сада објављених албума, поред „Браће по оружју", само је још један албум стигао на прво место британске топ листе. То је њихова четврта по реду плоча „Љубав изнад злата", која, што је занимљиво није провела и највише недеља на листи 100 најпродаванијих. Та част припада трећем албуму „Покрећући се" (објављеном 2. октобра 1980. године) који је на листи провео чак 186 недеља, а да при том никада није био пласиран боље од четвртог места.

На листи најпродаванијих албума у Великој Британији, од свих Дајер Стрејтс албума најкраће је боравио, други по реду, „Коминике" (објављен 23. јуна 1979. године), само осамнаест недеља. Скромно наравно само када су Дајер Стрејтс у питању.

За многа велика имена и та позиција је остала само леп сан.

ПРОМЕНЕ

Група „Сломљена стакла" из Београда од које се после објављивања другог албума „Љубав је кад..." очекивала интензивнија концертна активност, распала се на две фракције. Певач Зоран Василић је задржао право на име „Сломљена стакла" а остали „стаклићи" су решили да нађу новог певача и промене музичку оријентацију ка мање комерцијалним формама. Видећемо ко ће бити успешнији.

Група „У шкрипцу", која је у последње време опстајала сасвим у складу са својим именом, није се распала, али су њени чланови одлучили да направе једну дужу паузу. Окупиће се поново како сада ствари стоје, тек негде око Нове године

СВЕ ПЛОЧЕ

ПРИМЕРИ

БОРА И У КЊИЗИ

Бора Ђорђевић, вођа, певач и аутор већине песама „Рибље чорбе", недавно је дочекао да му из штампе изађе дуго најављивана књига поезије, под насловом „Равнодушан према плачу". Осим неколико песама које су у међувремену објављене на плочи „Истина", све остале су по први пут званично представљене јавности.

Занимљиво је да је прво издање књиге штампано у тиражу од десет хиљада примерака, што је недостижно не само за многе песнике, већ и за неке наше музичаре чије се плоче понекад не продају ни у упола мањем тиражу.

ПОВРАТАК

Правој најезди бивших звезда које покушавају да то поново постану, придружио се и Дејвид Кесиди, велики љубимац тинејџера с почетка седамдесетих година.

После деценије потпуне неактивности, недавно је објавио сингл „Последњи пољубац" (аутор песме је Џорџ Мајкл, члан врло популарног дуета „Уем!"), а недуго потом и албум „Романса".

Осим што је модернизовао музику, Кесиди је променио и изглед, сасвим у духу савремених кретања, тако да изјављује да рачуна на своју стару публику, али много озбиљније на садашње генерације тинејџера.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

О акцији „Ју рок мисије" за помоћ гладној деци Етиопије, снимањем сингла „За милион година", први је од страних часописа писао бечки „Курир", који је вест са основним подацима објавио на страни за младе, поред најактуелнијих музичких вести из целог света.

ФИЛМСКЕ НОВОСТИ

КАКО ЈОКО КАЖЕ

Америчка компанија NBC планира снимнање филма о животу Џона Ленона и Јоко Оно. Удовица бившег Битлса се, међутим, показује као врло строг цензор. Већ је вратила ауторима три сценарија, а сада ишчекује и четврти за који је потпуно неизвесно, како ће проћи код ћудљиве Јапанке.

Такође, Јоко инсистира да глумци који буду тумачили улогу ње и њеног покојног мужа могу говорити само своје улоге, док сви музички делови морају бити узети са снимака које су направили Џон и Јоко лично и умонтирани у филм.

Због свега овога, људи из компаније NBC не само да не знају када ће филм бити завршен, већ се не усуђују ни да тврде да ће уопште бити снимљен.

ФУДБАЛСКЕ ПЕСМЕ

МАНЧЕСТЕР – ЕВЕРТОН

Средином маја на лондонском Вемблију у финалу енглеског купа Манчестер је победио Евертона и узео победнички пехар. Спремајући се за дуел оба тима су снимила пригодну плочу (што је на Острву стари обичај)

Евертон (поражени тим), иначе овогодишњи победник Купа победника европских купова, имао је током последњих дванаест месеци чак три сингл плоче – „Момци у плавом", „Дух туге" и „Ево нас". Тек је ова последња песма успела да уђе међу тридесет најпродаванијих. Упућени тврде: захваљујући победи над Рапидом у финалу Купа победника купова.

Манчестер јунајтед је још 1976. снимио песму „Манчестер јунајтед" и доспео до 50. места листе а пре две године са „Славни, славни Манчестер јунајтед" стигао до 13. Практично, до правог хита. Нова песма победника „Ми следимо Манчестер јунајтед" ће, како ствари стоје, постати највећи музички хит у историји „фудбалске музике".

ЊИХОВА МАЛЕНКОСТ
ПАТУЉЦИ

ИАКО МАЛИ, ПАТУЉЦИ СЕ, ГОТОВО БЕЗ ИЗУЗЕТКА, ОДЛИКУЈУ ВЕЛИКОМ ИНТЕЛИГЕНЦИЈОМ, СНАГОМ И ДУГОВЕЧНОШЋУ

Лилипути се

Свака одрасла особа нижа од метар и четрдесет сматра се патуљком. Утврђено је да се данас на хиљаду беба роди једна таква. Узроци су различити. Углавном смањено лучење штитне жлезде, понекад шећерна или нека друга болест. Постоје две врсте патуљака: савршено пропорционални или рахитични – нормалне главе, али кратких удова и трупа. И још нешто, већина патуљака су деца родитеља сасвим нормалне висине.

Хомер је говорио да раса сићушних људи живи у зечијим рупама на јужним обалама Океана, да јаше сићушне коње и у јесен води рат против великих птица ждралова. Други писци су их сместили у Индију и Етиопију. Вероватно су мислили на пигмеје, народ патуљастог раста који данас живи у Африци, јужној и југоисточној Азији и Меланезији.

Нећемо да будемо играчке!

Вековима су патуљци живели на дворовима као љубимци краљева и принчева. Стари Римљани су чак покушавали да их одгоје па су децу морили глађу не би ли тако, веровали су, успорили њихов раст. Многи патуљци били су сувише интелигентни да би се помирили с тим да буду играчке и свој боравак на двору знали су добро да искористе.

Најславнији патуљак с почетка наше ере био је Бертолдо (80 cm), рођен близу Вероне у 6. веку. Постао је министар председник Краљевине Ломбардије. Имао је велику и ружну главу, и много више интелигенције него његов краљ. Зато је уживао велико поштовање. Остало је забележено да је једном увредио краљицу и да га је због тога краљ Албоин осудио на смрт. Његова последња жеља била је да му краљ дозволи да сам одабере дрво за вешање. Читав дан су Бертолдо и џелат ишли кроз шуму, али кепец никако није могао да се одлучи. Кад је пао мрак, џелат је дигао руке од свега. На крају се и краљ сажалио и помиловао га. Бертолдо се убрзо оженио и поживео седамдесет година.

Палата Хемтон корт на Темзи, близу Лондона, поред портрета давно умрлих краљева, има и слику на којој је и Џефри Хадсон, патуљак од 114 центиметара. Служио је на двору, али није био само дворска луда. Краљ Чарлс I слао га је често у дипломатске мисије. На таквом једном задатку у Паризу 1654. увредио га је извесни Крофтс и он га је одмах позвао на двобој. Крофтс се појавио на пољу части само са – воденим пиштољем. Ово понижење је толико разбеснело Џефрија да је већ првим хицем усмртио противника.

Највеће „мало" венчање свих времена одиграло се уз благослов цара Петра Великог када се његов миљеник патуљак Валаков оженио. Разуме се, девојком истог раста која је живела код принцезе Теодоровне. Званице су биле патуљци из читаве Русије, њих седамдесет двоје. На свадбеној церемонији сам цар је невести ставио круну на главу, како је налагао обичај. На свечаном ручку мали гости седели су за минијатурним столовима и јели из малих тањира. Сликар Верешчагин трајно је обележио овај тренутак на својој слици „Венчање патуљака".

Са Овеном Фарелом природа се заиста поиграла. Био је кепец, али му је природа подарила невероватну снагу. Прича се да је могао да подигне четири човека одједном – на свакој руци по два. А био је висок само 111 центиметара. Напустио је Ирску где је рођен, да би наступао у циркуским представама по Енглеској. Ипак, завршио је као просјак. Немајући куд, продао је своје тело једном хирургу који му је заузврат све до смрти (1742) сваке недеље давао извесну суму новца.

Гроф Борувласки није уистину био гроф, али је имао манире и понашање племића. Овај Пољак рођен 1739. једном се обрео у Бечу на двору царице Марије Терезије. Царица га је посадила на крило и упитала шта му се највише допало у њеном главном граду. „Никада нисам видео нешто тако лепо као што видим у овом тренутку. Тако мали човек на крилу тако велике жене!" Одушевљена одговором, царица је скинула прстен са руке своје мале кћерке Марије Антоанете и поклонила га Борувласком. Овај је био очаран. Не знамо шта је Марија Антоанета одговорила, али је и касније у животу стално губила. Изгубила је тако круну, а онда и главу у француској револуцији.

Американац у минијатури

Борувласки је постао још већа атракција са својим краљевским прстеном. Позивали су га на све европске дворове. Убрзо се оженио и имао децу нормалне висине. Умро је у Енглеској, у деведесет седмој години.

Године 1842. извесна госпођа Стратон довела је свог петогодишњег сина Чарлса Шервуда у Барнамов циркус. Дечак је изгледао као беба – имао је само 64 центиметра. Мајка

не мери метром

је, да би зарађивала за живот, одлучила да га прикazује у чувеном циркусу. Госпођа Стратон је доживела немало изненађење кад је сазнала да ће њен Чарлс од тог дана бити генерал Тома Палчић, патуљак од једанаест година. Таква претеривања и лажи били су сасвим уобичајени. Требало је привући публику. Име Тома Палчић савршено му је одговарало. Сви су знали за причу о витезу на двору краља Артура, патуљку од два и по центиметра

Барнум је много радио с дечаком. Учио га је да пева, игра, прича вицеве. Талентован и бистар, Чарлс је брзо памтио и за кратко време постао звезда. После само две сезоне тридесет хиљада Американаца видело је генерала Тому Палчића. Дошао је тренутак да крене на турнеју по свету. Десет хиљада обожавалаца тискало се на пристаништу да би свом љубимцу махнули за срећан пут. „Американац у минијатури” кренуо је за Лондон да га види и краљица Викторија. И у Енглеској је доживео незапамћен тријумф. Исто толико успешне биле су и турнеје по Француској, Шпанији, Немачкој и Холандији.

Али, Тома Палчић који од петог месеца није добио ни милиметар, изненада је у тринаестој години порастао шест центиметара. У двадесет петој је достигао висину од скоро 90 центиметара. Године 1863. оженио се Лавинијом Ворен која је од њега била виша пет центиметара. На венчању у Њујорку било је присутно две хиљаде гостију, укључујући ту и сенаторе, гувернере и праве генерале. Председник Линколн је младенцима послао поклон, а неколико дана после венчања позвао их је у Белу кућу где им је приређен свечани ручак. Чарлс је, засигурно, био најбогатији кепец на свету. Имао је све што би сваки човек пожелео: славу, тркачке коње, јахту... Умро је у четрдесет петој години од срчаног удара. На сахрани у његовом родном граду Бриџпорту било је десет хиљада људи.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

Градови у минијатури

Џонатан Свифт је у својој књизи „Гуливерова путовања” створио Лилипутан, земљу патуљака, а неки су покушали да машту преточе у стварност. Цар Петар Велики је тако подигао право правцато насеље патуљака које се, да би изгледало као из бајке, налазило на залеђеној реци Неви. Наравно, све је трајало само до пролећа. Кад је лед почео да се топи, патуљци су се разбежали.

А на Кони Ајланду, крај Њујорка, подигнут је забавни парк, такозвана Земља снова. Отворен је 1904. и замишљен као земља Лилипутанаца. Ту је требало да живи око триста патуљака и само неколико џинова, поређења ради. Градић је имао минијатурне куће, позориште, ватрогасну станицу... За ватрогасце није било посла све до 1911, а онда је у близини букнуо пожар и читава Земља снова постала је једно згариште

Много трајнија заједница кепеца подигнута је у Бечу 1913. У минијатурном граду живело је сто двадесет пет патуљака све до другог светског рата. Овај рат је донео највеће патње и патуљцима. Хитлер је сматрао да они немају право да живе. Више хиљада патуљака завршило је у гасним коморама. Само мали број успео је да преживи.

Тешко је рећи ко је био најмањи човек на свету. Као џинови, и кепеци најчешће зарађују за живот по циркусима где се, због публике, увек нетачно приказује њихова величина. Највероватније да је најмања била Каролина Краками, Сицилијанка која је умрла у Лондону 1824. у деветој години. Била је висока само 51,3 центиметра. Доказано је, међутим, да људи патуљци и касније у животу могу да наставе да расту, чак и до нормалне висине. Тако би Каролина, да је поживела, могла да порасте, баш као и Тома Палчић који је између 30. и 40. године добио читавих 12,5 центиметара.

Адам Рајнер из Граца, у Аустрији, у двадесет првој години био је висок само 118 центиметара, а онда је нагло почео да расте тако да је једанаест година касније достигао висину џина (218 cm).

Најнижа одрасла особа била је Холанђанка Паулина Мустерс. У 19. години била је висока само 55 центиметара (напоменимо да просечна дужина новорођенчета износи 46 до 50 cm).

Утврђено је да се људи патуљци све мање рађају. Наука је већ открила узроке ниског раста и настоји да такве случајеве што успешније спречи и излечи. Патуљци данас могу да достигну и нормалну висину ако им се дају хормони хипофизе, жлезде са унутрашњим лучењем, који регулишу растење.

Светлана Ивановић

МУМИЈА ПУКОВНИКА СТОНСТИЛА

ТЕ ЈЕСЕНИ КОД ЈЕЗЕРА НИН ПРОНАЂЕНА ЈЕ ПРАВА ЕГИПАТСКА МУМИЈА. КАКО И КАДА ЈЕ ТУ ДОСПЕЛА – НИКО НИЈЕ ЗНАО. НО, БИЛА ЈЕ ТУ, УВИЈЕНА У КРЕОЗОТСКЕ ЗАВОЈЕ, НА ИЗГЛЕД МАЛО НАЧЕТА ВРЕМЕНОМ И ВЕОМА СПРЕМНА ДА БУДЕ ПРОНАЂЕНА

Реј Бредбери

Претходног дана, једног од оних обичних дана ране јесени, док је дрвеће успламтелих боја збацивало жегом нагорело лишће, дванаестогодишњи Чарли Флегстаф обрео се насред полупразне улице, погледао ка небу, ка хоризонту, целом свету и продро се:

– Спреман сам! Напред! Чиииик!

Ништа се није догодило. Чарли је наставио да луња градом, шутирајући опало лишће, све док није стигао до највише куће у најлепшој улици, где су житељи Гринтуана редовно и ревносно доносили своје муке и долазили по савет.

– Пуковниче Стонстилллл! – продрао се дечак.

Улазна врата су се с треском отворила, као да је старац баш иза њих стајао и чекао, као Чарли, да се нешто невероватно догоди у Гринтауну, држава Илиноис.

– О, па то си ти Чарли! Шта кажеш на ову дивну јесен, дечко?

Не добивши одговор, пуковник спусти свој орловски нос и погледа намргођеног дерана.

– Синко, изгледаш као да ти се последњи пријатељ удавио или као да ти је цркла најдража мачка! Шта је заправо било?

– Да ли сте приметили, пуковниче, да се у овом проклетом граду никад ништа не догађа? – уздахну Чарли.

– Грома му громовског, дете, па сутра је Празник рада, велика парада, свих седам готово нових аутомобила, градоначелник у свом најбољем оделу, па ватромет, можда, овај... – Пуковник застаде, ни њега није опчинио овај списак.

– Да, да – настави пуковник. – Са 12 година живот се много споро котрља. Дакле, Чарли, како да преживимо до подне?

– Пуковниче – живну дечак – то само Ви можете да смислите.

– Е, па... могу да уздрмам политичаре, могу да покренем локомотиве унатраг уз стрма брда, могу...

– Чарли – рече пуковник после озбиљног размишљања – не могу да те пустим да лежиш на проклетим шинама, чекајући смртоносни воз који никада неће стићи. Дакле, слушај. Да се кладимо у шест чоколада да ће се у наредна 24 сата, градић Гринтаун, 700 паса, 1200 мачака, преобразити, и то заувек. Важи?

– Важи! – Чарли зграби и протресе старчеву испружену руку.

Хокус-покус мистерија

Пуковник је умаширао (Чарли утрчао) у кућу. Упутили су се на таван, суви, древни стари таван пуковникове лепе старе куће.

– Чарли – прену се пуковник – јеси ли спреман за истинску, живу, полумртву, убиствену, хокус-покус мистерију?

– Спреман!

Пуковник са стола рашчисти мапе, дијаграме, монокле, кинеске штапиће и прашину, па засука рукаве.

– Додај дечко ту ролну пергамента. Отмах испод ње је и игла, скини ону скицу рикше са зида, трком!

– Трчим! – Чарли је трчкарао и доносио, ово, оно, овде, тамо.

Летеле су осушене гранчице, прегршти сувог врбиног лишћа, стабљике трске, совина пера, препариране очи жуте лисице.

– Жђракни мало, синко. На шта ово почиње да личи?

Чарли је обилазио око стола, разјапљених вилица.

– Овај... овај... – замуцкивао је. – МУМИЈА! Немогуће!

У подне, на сам дан Празника рада, Озирис Бубастис Амон-Ра-Тут стигао је из земље мртвих.

Уместо уобичајених звукова параде, градић је звечао топотом гомиле која се сливала ка кући пуковника Стонстила. Пуковник и Чарли су већ сатима седели на веранди ишчекујући да напад на Бастију отпочне.

У средишту гомиле кретала се коњска запрега. За дизгинама је седео Том Тупен, власник запуштене фарме на ивици града. Том је избезумљено блебетао, гомила се драла углас – јер се у колима налазио плод усева старих четири хиљаде јалових година.

– Тако ми Нила и Делте! – загрме пуковник разрогачених очију. – Зар ово није права, правцата, најистинскија египатска мумија?!

– Јесте, јесте! – узвикивао је Чарли.
– Јесте, јесте! – драла се гомила.

– Орао сам јутрос њиву – од узбуђења је замуцкивао Том Тупен. Орао, кад – крр! Плуг изора ово! Замало да свиснем! Замислите! Египћани су промаршировали кроз Илинонс пре 3000 година, а свет о томе нема појма! Откровење, кажем вам ја! Склањајте се децо! Носим ово благо право у Пошту. Да га тамо изложимо. Ђиха, ђиха!

– Виршле му без сенфа! – прошапута пуковник – успели смо, Чарли!

Пуковник нагло заћута. Градоначелник им се у трку приближавао.

– Поздрав, поздрав! – узвикивао је презнојени градски отац. – Управо сам телефонирао Чикагу. Сутра најкасније до доручка новинари су ту, најкасније до ручка стижу музејске главешине! Ура за трговинску комору Гринтауна! – Градоначелник отрча за гомилом.

Какав је то дан био! Годинама се о њему причало. Градоначелник, упарађен, одржао је чак три говора и предводио две параде, а Озирис Бубастис је наравно био почасни учесник обе. Ватрогасни оркестар је на брзину научио Тријумфални марш из „Аиде" и свирао га толико пута да су

Илустровао Михаило Ђоковић Тикало

живци већ претерано узбуђених житеља били на самој ивици.

У смирај дана, пуковник и Чарли упутили су се ка Пошти, у пуковниковом аутомобилу, модел 1924. године.

– Дакле – говорио је пуковник возећи читавих 10 филозофских миља на сат – сви су сада на Старом сајму – последњи свечани говори, ватромет. Тачно? А то значи да су Пошта, мумија и шериф сами и без заштите. Време је да се догоди чудо. Мора да се догоди. Јер, дечаче, сутра ће почети да пристижу из Чикага, свежи и врући као палачинке, да својим шпицастим, радозналим носевима и микроскопима уздуж и попреко претресу нашег фараона. А онда...

– Аха, значи морамо да умешамо прсте у доказни материјал?

– Изражаваш се доста грубо, дечко, али суштина је ту.

Има ли истине у легендама?

Кроз прозор Поште угледали су шерифа и мумију.

– Дај ми пола сата да омекшам шерифа. Онда се прикради, синко, ослушкуј, пази на моје сигнале и, постани чудотворац!

Када је Чарли израчунао да је време за омекшавање истекло, прикрао се у зграду Поште и сакрио у сенци иза мумије.

– Верујете ли шерифе, у легенде? – пуковник је загледао медаљон на грудима мумије.

– Какве легенде – заплитао је шериф. У руци је држао празну флашу с неком мистериозном течности.

– Па, једна од њих каже да ако гласно прочиташ хијероглифе, мумија оживи и прохода!

– Будалаштина! – мумлао је шериф.

– Да пробамо, а? – пуковник се наднео над мумију. – Први симбол је сова, други шакал...

Шериф је пијано климао главом, док су древне египатске слике и речи лелујале поштанским холом.

– Мумија, пуковниче, пошла је у шетњу!– одједном се продрао шериф из свег гласа, разрогачено посматрајући Рамзеса како се тетурајући примиче вратима Поште. – Немогуће, немогуће – кркљао је.

– Могуће – рече однекуд неки глас. Можда фараонов.

– Боље да пођем за њом да је вратим – рече ужурбано пуковник.

Шериф је колутао очима, подигао и натегао флашу.

– Празна – једва је успео да изусти.

Оставштина за будућу досаду

Улицама Гринтауна, које су сада личиле на древне храмове прашњавог Египта, возио се чудан трио.

– Пуковниче, реците ми сада све о мумији. Шта је она у ствари. Од чега је заиста сачињена. Одакле долази...

– Па, синко, био си са мном, видео, помагао ми... – зачуђено одврати пуковник.

Дечак га је и даље нетремице посматрао, бистрим јесењим очима. И мумија је на задњем седишту напрегнуто ишчекивала причу.

– Хоћеш заиста да знаш ко је она заправо била, некада давно?

Пуковник је схватио шта се са дечаком збива.

– Била је свако, нико, неко. Ти. Ја.

– И? – прошапута дечак.

– И? – проговори сјај лапис лазулија из очију мумије.

– Она је била... она је – поче пуковник – гужва старих недељних стрипова гурнутих на таван чија су младост и машта надмудрили време и прашину... мапа Сијама, извор плавог Нила... прашњави ђаво вреле пустиње... неупотребљене конфете с дочека Нове године... изгужване, пожутеле мапе пустињских путева који се губе међу пешчаним динама... суво цвеће истргнуто са страница свадбеног споменара... изгубљени списи из изгореле александријске библиотеке... осећаш мирис паљевине?

А њен грудни кош? Плакати скинути са зидова амбара у Норт Стормy, Охајо... власнички лист пресушеног рудника злата... позивнице за свадбе и рођендане... жеље, нада, снови... први зарађени урамљени долар... свиленим тракама увезана писма од промашених пријатеља, од жена чија је ишчекивања време прегазило... Она је... због зле слутње неотворени телеграми, песме писане, па у стиду бачене... шашаве утваре које долазе у поход у глуво доба ноћи... То... То је наш стари Рамзес... – па скоро нечујно додаде – за мене... а шта ли ће бити твој фараон, дете моје?

Касно те вечери, седели су на веранди пуковникове куће, опијени слатким укусом авантуре. Иза њих, сакривена у сенци, седела је мумија.

– Можеш ли Рамзеса сакрити на свом тавану, Чарли?

– Аха. Увек само мене шаљу да нешто донесем. Исувише мала врата.

– Одлично, одлично, дечко! Требало је да видиш шерифово лице кад си ишетао мумију из Поште!

– Ваљда га нисмо увалили у невољу?

– Не брини. Мућнуће он главом и измислити нешто. Сигурно не може да исприча како је мумија проходала?!! Можда ће организовати потеру за препреденом бандом међународних лопова...

– Већ видим сутрашње наслове у новинама – веселио се Чарли.

„МУМИЈА НЕПРОЦЕЊИВЕ ВРЕДНОСТИ КИДНАПОВАНА. РАМЗЕС ТУТ НЕСТАО. ОЧЕКУЈЕ СЕ УЦЕНА".

– Ха, ха – кикотао се пуковник – Само ти, синко, добро сакриј нашег фараона. А онда, кроз тридесет, четрдесет година...

– Шта? – замуца Чарли.

– У некој лошој години препуној досаде да ти се из ушију цеди, кад ова прва посета буде заборављена, једног јутра кад лежиш у постељи не желећи да устанеш, једног таквог јутра, Чарли, попећеш се на свој таван, продрмусаћеш фараона и бацити га у кукурузно поље, па затим посматрати како се живот, град, ти, сви, поново буде.

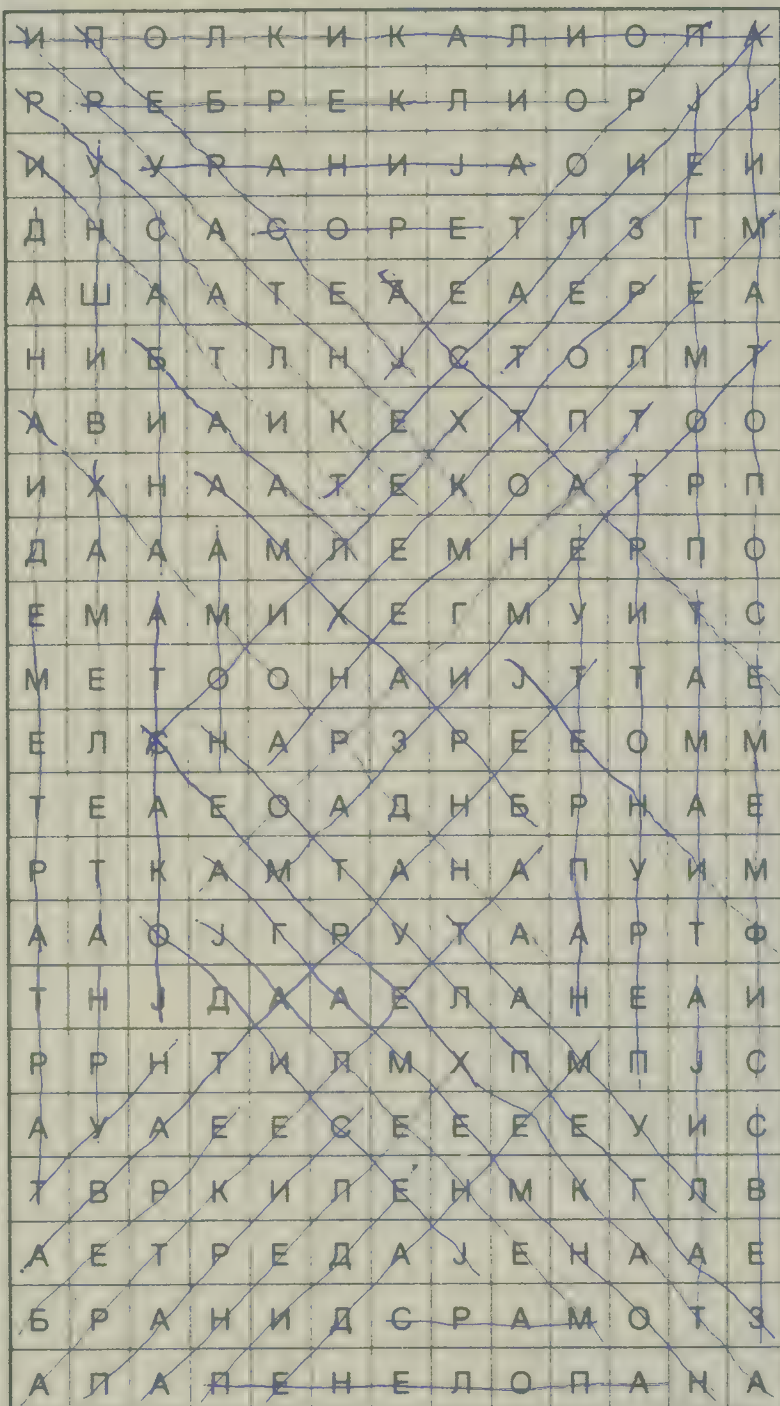
УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ОСМОСМЕРНИ МОЗАИК С КОНАЧНИМ РЕШЕЊЕМ (ПОЈМОВИ ИЗ МИТОЛОГИЈЕ)

У овој осмосмерници се налазе 62 појма из митологије који су распоређени у свим правцима осмосмерке (правац кретања даме у шаху). Када их све прецртате неће вам остати ни једно непрецртано слово, што је уједно и коначно решење ове осмосмерке.

Појмови из митологије:

АВАТАР, АГАМЕМНОН, АМОН, АНДРОМАХА, АСТАРТЕ, БААЛ, БРАХМА, ВИШНУ, ДАНАИДЕ, ДЕМЕТРА, ЕДИП, ЕЛЕКТРА, ЕРЕБ, ЕРОС, ЕУТЕРПА, ЗЕВС, ЈОКАСТА, КАЛИОПА, КЕНТАУРИ, КЕРБЕР, КИКЛОПИ, КЛИО, ЛЕТА, МАРС, МЕЛПОМЕНА, МЕМФИС, МЕНАДЕ, МЕНЕЛАЈ, МЕСОПОТАМИЈА, НУТ, ОДИСЕЈ, ПАН, ПАРИС, ПЕГАЗ, ПЕНЕЛОПА, ПЕРСЕЈ, ПЕРУН, ПЛУТОН, ПРОМЕТЕЈ, ПРОТЕЈ, РУСАЛКЕ, САБИНА, ТАЛИЈА, ТАМУЛ, ТАНГАРОА, ТАРТАР, ТЕЗЕЈ, ТЕЛЕМАХ, ТЕНАР, ТЕСАЛИЈА, ТИАМАТ, ТИТАНИ, ТОТЕМИЗАМ, ТРИТОН, УРАНИЈА, УРНА, ФИНЕЈ, ХЕКАТА, ХЕКТОР, ХЕЛЕНА, ХЕЛИОС, ХЕРМЕС.

И	П	О	Л	К	И	К	А	Л	И	О	П	А
Р	Р	Е	Б	Р	Е	К	Л	И	О	Р	Ј	Ј
И	У	У	Р	А	Н	И	Ј	А	О	И	Е	И
Д	Н	С	А	С	О	Р	Е	Т	П	З	Т	М
А	Ш	А	А	Т	Е	А	Е	А	Е	Р	Е	А
Н	И	Б	Т	Л	Н	Ј	С	Т	О	Л	М	Т
А	В	И	А	И	К	Е	Х	Т	П	Т	О	О
И	Х	Н	А	А	Т	Е	К	О	А	Т	Р	П
Д	А	А	А	М	Л	Е	М	Н	Е	Р	П	О
Е	М	А	М	И	Х	Е	Г	М	У	И	Т	С
М	Е	Т	О	О	Н	А	И	Ј	Т	Т	А	Е
Е	Л	Ж	Н	А	Р	З	Р	Е	Б	О	М	М
Т	Е	А	Е	О	А	Д	Н	Б	Р	Н	А	Е
Р	Т	К	А	М	Т	А	Н	А	П	У	И	М
А	А	О	Ј	Г	Р	У	Т	А	А	Р	Т	Ф
Т	Н	Ј	Д	А	А	Е	Л	А	Н	Е	А	И
Р	Р	Н	Т	И	Л	М	Х	П	М	П	Ј	С
А	У	А	Е	Е	С	Е	Е	Е	Е	У	И	С
Т	В	Р	К	И	Л	Е	Н	М	К	Г	Л	В
А	Е	Т	Р	Е	Д	А	Ј	Е	Н	А	А	Е
Б	Р	А	Н	И	Д	С	Р	А	М	О	Т	З
А	П	А	П	Е	Н	Е	Л	О	П	А	Н	А

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1)празниковање, 2) Чангаловић – т, 3) Емил Зола – иза, 4) Летонка – смет, 5) а – аба – ривал, 6) рк – КИ – Кецел, 7) састављач – Н 8)трка – А – кашаљ, 9) вулкан – анас, 10) озон – довољан, 11) опушак – Али, 12) ж – Ита – орепак, 13) истина – елита, 14) РАИ – криминал.

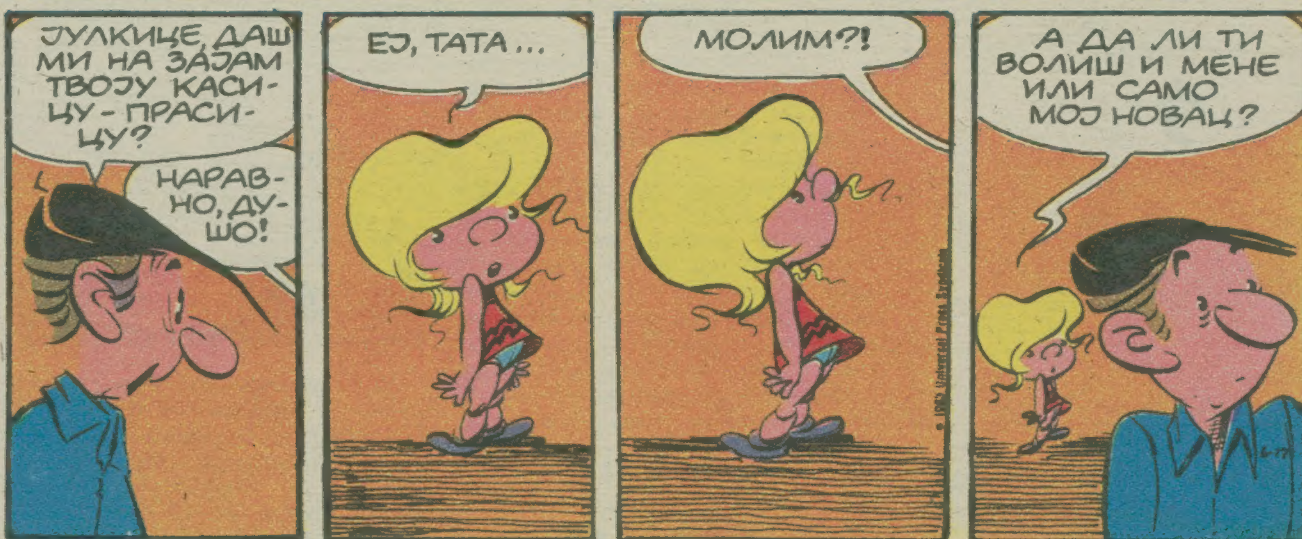

ОЛД КРЕСОЈЕ
by Roger Bollen & Gary Peterman

А ЈА ТИ СЕ, ФРЕНДЕ, СЕЋАМ ОВОГ КРАЈА КАД САМ БИО ДЕТЕ... НАРАВСКИ, ОНДА НИЈЕ БИО ОВАКО ИЗГРАЂЕН И ПРЕНАСЕЉЕН!
© 1983 Tribune Company Syndicate, Inc.

КРЕМЕНКО
By W. Hanna & J. Barbera

БОЈИМ СЕ, УБИЋЕ МЕ СТРУЈА!
АМА ЈОК! НЕЋЕ! 'АЈДЕ, ПРОБАЈ!
ЕЛЕКТРИЧНА ГИТАРА! КАКАВ ВЕЛИЧАНСТВЕН ИЗУМ!
ЦИНГЕ! ЦАНГЕ!
ДРОНГ! ДРОНГ! ТАМ!
ФАНТАСТИЧНО!!
ЈАДНА ЈА! МОЈ БРАТ ЈЕ БАШ СРЕЋАН! ОСТАО ЈЕ У СТРУЦИ У ГРУПИ „ЛЕТЕЋА РИБИЦА!"
ЦИНГЕ!
ТАМ!
ЦАНГЕ!

ПЕТЉАРИЋИ
By Mr. and Mrs. George Smith

ЈУЛКИЦЕ, ДАШ МИ НА ЗАЈАМ ТВОЈУ КАСИЦУ-ПРАСИЦУ?
НАРАВНО, ДУШО!
ЕЈ, ТАТА...
МОЛИМ?!
А ДА ЛИ ТИ ВОЛИШ И МЕНЕ ИЛИ САМО МОЈ НОВАЦ?

РИЛЕ И ГИЛЕ
AL SMITH

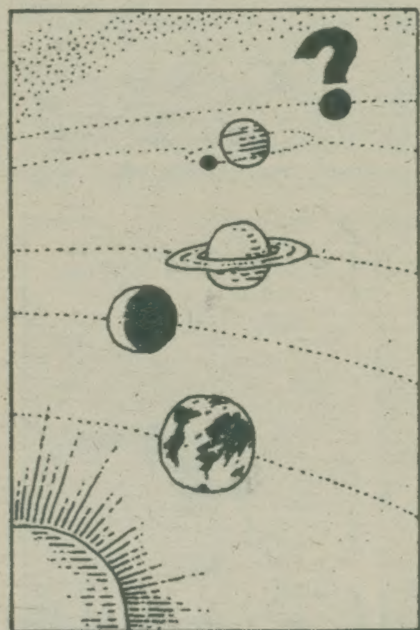

ШТА СИ СЕ САВ УКИСЕЛИО, ГИЛЕ, К'О ДА СИ ИЗ ТУРШИЈЕ!
РИЛЕ НЕЋЕ ВИШЕ ДА ИГРА СА МНОМ ГОЛФ!
А ЗАШТО?
А ДА ЛИ БИ ТИ ИГРАЛА СА НЕКИМ КО КРАДЕ ПОЕНЕ, ЗАБУШАВА С ЛОПТОМ И ВАЗДА ЛАЖЕ ДА ЈЕ БОЉИ?
НАРАВНО НЕ БИХ!
Е, ПА НЕЋЕ НИ РИЛЕ!

НЕМА КРАЈА БЕЗ БЕСКРАЈА

Чула сам за израз „последња планета" а не знам шта то значи. Је ли то крај свемира? У школи то још не учимо.

АНИЦА БЕЛАК,
Радићева 19
54000 Осијек

Плутон је планета најудаљенија од Сунца (на просечном растојању од 5,9 милијарди километара) и представља границу нашег Сунчевог система. Па ипак, тренутно, и за још неких двадесетак година, Нептун је „последња планета" – путања којом он кружи око Сунца веома је елиптична и због тога је већ неколико година Нептун на позицији ближој Сунцу него Плутон.

Сунчев систем завршава се планетама само званично јер астрономи претпостављају да постоји на милијарде комета које се, под утицајем Сунчеве гравитационе силе, крећу око њега на орбитама удаљеним и 10 милијарди километара. Да би се у то и уверили, НАСА је лансирала свемирску ракету „Пионир 10" која је 13. јуна 1983. напустила унутрашњу границу Сунчевог система остављајући за собом Нептунову орбиту. Са Земље је отишла 1972, а срешће се са удаљеним кометама, правом границом Сунчевог система, за ситницу од десетак хиљада година.

Што се свемира тиче, он је, засад, бескрајан.

НИКО НЕ ЗНА ДА МИ КАЖЕ

Распитивао сам се на разним местима, гледао по енциклопедијама, звао телефон 981 и нико није умео да ми одговори на следеће: која је новчана јединица у оптицају на Зеленортским острвима. Да ли ти, Забавниче, знаш то?

МАРКО ЦЕНИЋ,
11000 Београд
Булевар револуције 161

На Зеленортским острвима људи све што купују плаћају у зеленортским ескудима, а сваки ескудо може још да се уситни на 100 центавоса.

До одговора вероватно ниси могао да дођеш зато што се ради о младој држави, Зеленортској Републици, која је стекла независност тек пре десетак година. Пре тога ова група острваца у Атлантику пуних пет векова била је португалска колонија. Иначе, острва су добила име по афричком Зеленом рту, од кога су удаљена око 500 километара, али оно нема много везе са стварношћу. Острвца, десетак већих и неколико „тачкица", вулканског су порекла, брдовита, а суше су им најчешћи гост, дешава се да трају и по девет година.

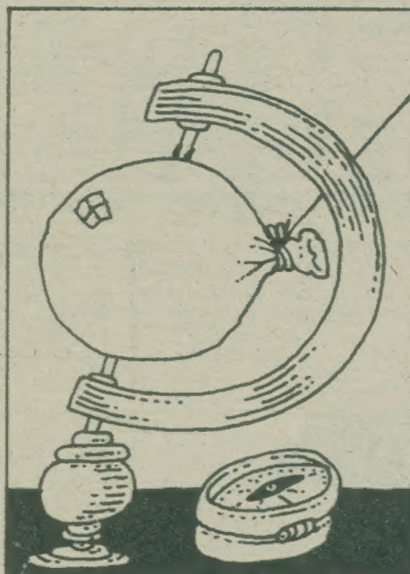
Још неколико занимљивости о овој државици. Заузима 4033 квадратна километра, има укупно 306.000 становника, главни град Праја целих 45.000! Највећи део становништва чине мелези (70 одсто), црнци (28 одсто) и 2 одсто су белци, углавном Португалци. И званични језик је португалски (домаће становништво говори креолски), па је тако остала и новчана јединица с португалским именом – ескудо.

ОПШТИНЕ, ПО ЗЕМЉОПИСУ

Можда ово моје питање и не заслужује одговор, али ти ипак пишем и питам те. Интересује ме која је општина најсевернија а која најјужнија у Југославији. Тата и мама траже да пресудим у њиховом спору.

ТАТЈАНА КОСТИЋ,
Синђелићева 27
18000 Ниш

Најсевернија општина у Југославији је Мурска Собота, разуме се, у Словенији. Најјужнија је Ресен у Македонији. Кад смо већ код тих нај, нај-општина, бар што се тиче географских координата, да кажемо и да је најисточнија Берово у Македонији а најзападнија Толмин,опет у Словенији.

КО ЈЕ ПОСОЛИО МОРЕ?

Обожавам да се купам у мору, али ме нервира со и то што стално морам да се туширам. Одговори ми, молим те, зашто је морска вода слана.

АНА СМИЛЕВСКА,
Гоце Делчева 12
91220 Тетово

Та „пакост" скувала се негде пре четири милијарде година, али не баш одмах. Када је Земља почела да се хлади а пара из ужарених гасова кондензовала се у кишу, на нашу младу планету стуштио се пљусак који је трајао хиљадама година изазвавши ужасан потоп. Вода је продрла у дубине Земљине коре и тако су настала прва мора.

Воде које су се сливале непрекидно су спирале површину континената, носећи са собом растворљиве материје, углавном минералне соли, постепено их уносећи у океане. Тако су их добро посолили.

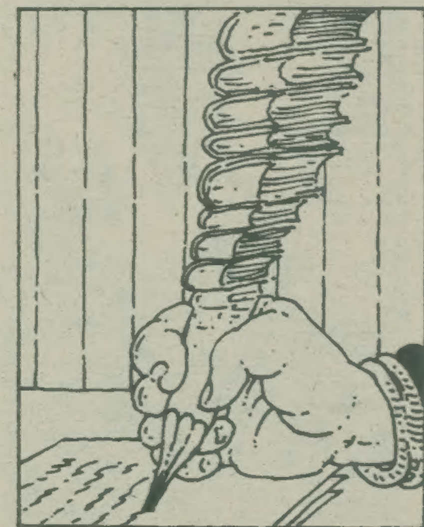
Стручњаци сматрају да је вода првих мора била слатка као речна и да је садашња концентрација соли (у просеку тридесет пет грама на један килограм морске воде) стара само око милијарду година. У свим океанима вода је готово подједнако слана, али соли има више на местима где су јака испарења, а мање у близини глечера и ушћа река у море.

У наше море улива се више река па, ако ти со баш толико смета, изабери неко место у близини тих ушћа.

ПОЛОЖИХ И МАТУРУ И КОМПИЛАЦИЈУ

Урадила сам матурски рад за који ми је професор рекао да је „обична компилација". Због те несрећне компилације добила сам мању оцену него што сам очекивала. Није ми сасвим јасно шта је друг професор желео да каже: положила сам матуру, али компилацију нисам.

МАРИЈАНА,
15300 Лозница

Кад неко узме податке из дела других аутора и споји их у једну целину, не додајући јој своје оригиналне мисли и запажања, онда је направио компилацију, творевину која се у књижевном и научном стваралаштву много не цени. Аутор оваквих писанија сматра се неоригиналним писцем, компилатором.

Реч компилатор се, осим у речницима страних речи, налази и на списку увреда.

БУРНА ВРЕМЕНА БУРСКОГ РАТА

Врло често се у неким кризним ситуацијама помињу командоси. Ко су они и шта раде?

ЉУБОМИР ЈОВИЋ,
Максима Горког 11
35000 Светозарево

Командоси (реч је холандског порекла а настала је у време бурског рата 1899–1902) су припадници специјалних лаких јединица обучених за извршавање задатака од посебног значаја на фронту а нарочито у позадини непријатеља. У бурском рату командоси су се борили против енглеских трупа.

Данас готово да нема армије у свету која у свом саставу нема и јединице командоса. Негде их називају специјалцима, негде зеленим а негде црвеним беретама. Обука је тешка и захтева пуну не само физичку већ и психичку кондицију. Зато у специјалце доспевају само одабрани, најчешће врло млади људи не старији од 20 година.

СПАСЕЊЕ СЕ ЗОВЕ ЕУФОРБИА

Прочитала сам негде да се пустињска област Африке све више шири и да су неки градови у опасности да их затрпа песак. Да ли је ту човек, заиста, беспомоћан?

МИРЕЛА М.
Улица ослобођења 14
71000 Сарајево

Тачно је да се пустињско пространство Сахаре незадрживо шири и томе углавном доприноси ветар који дува пустом земљом, без траве и дрвећа.

Пример главног града Мауританије, Нуакшота, најбоље говори о томе да људи не седе скрштених руку. Пола милиона житеља метрополе која је основана пре само 25 година немају намеру да се предају, иако им песак прети напредујући према граду бар двадесет метара годишње. (Већ је делимично затрпао председничку палату).

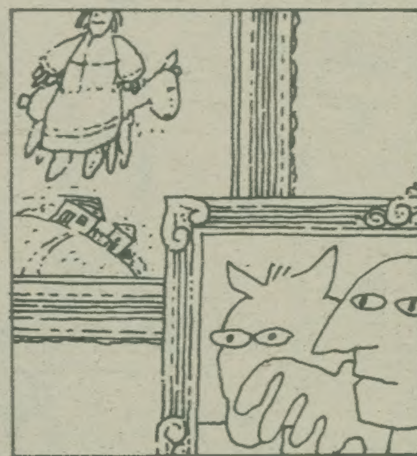

Програм смиривања пешчаних наноса или дуна предвиђа засађивање биљке по имену еуфорбиа која једина може да издржи сурове климатске услове, јер пушта веома дугачко корење и не смета јој ветар. Засађена по ивицама, не само да ће спречити дуне да се селе с места на место, што је у пустињи уобичајена појава, него ће и онемогућити њихов раст у висину. А ветар ће послужити да песком испуни постојеће увале.

ДВА ЈЕДИНА

У броју 1743. поткрао ти се пропуст који ме је веома изненадио. У тексту „Сликао је у сну" тврдиш да је једини сликар који је имао част да за живота излаже у Лувру Марк Шагал а две странице пре тога, у рубрици „Године нису важне", то исто тврдиш и за Пабла Пикаса. Па, колико је то „јединих" било?

ГОРАН ЈОВАНОВИЋ,
Маршала Тита 6
Крагујевац

Оба сликара, и Шагал и Пикасо излагали су у Лувру. Ако нису ни један ни други једини онда су бар велика двојица. Надамо се да уважаваш исправку.

ХОЋУ ДОБРО ДА НАУЧИМ „ЈУГОСЛОВЕНСКИ"

Недавно сам с родитељима био код бабе и деде у Југославији, тачније у Неготину. Нисам долазио пуне три године јер тата који ради у Минхену, и мама повремено ради, није имао одмор, бар тако ми је рекао. Ја сам иначе рођен овде пре дванаест година. Једва чекам да дођем у моју Југу, да се дружим са својим вршњацима. Али ту настаје моја мука. Често муцам кад причам с њима, не знам довољно језик.

Нису тата и мама криви, сви у кући говоримо, разуме се, наш језик, ја похађам суботом часове у нашој школи. Али то, видео сам сад у Неготину, није баш довољно. Моји вршњаци Бора, Маре, Цига и други говоре некако друкчије. Многе речи чујем први пут, што није ништа чудно јер пет дана у недељи похађам наставу на немачком језику.

Сео сам да ти пишем због тога што сам код Циге прочитао неколико бројева „Забавника". Прочитао сам пуно занимљивости, али сам научио и много наших речи које ни-

сам знао. Могао би да ми помогне да боље научим југословенски. Тата ми је обећао да ће ми дати пара да се претплатим на Забавник, хтео бих да га читам редовно овде у Минхену. Како бих могао да се претплатим?

МИРКО НЕГОВАНОВИЋ,
München
Heideckstrasse 119

Годишња претплата за СР Немачку износи 65 DM и шаље се на девизни рачун НО „Политика" код „Инвестбанке" Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку Претплата на лист „Политикин забавник".

Иначе, волели бисмо да нам се понекад јавиш из Минхена, на „југословенском", наравно, и кажеш како живе твоји вршњаци, деца наших радника на привременом раду у СР Немачкој.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

Заменик главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Зора Продановић, Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић

ЧЛАНОВИ САВЕТА ИЗ РЕДАКЦИЈЕ

Влада Булатовић Виб, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Мариновић, Петар Милатовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Неваједић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 60,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 663,00 динара, полугодишња 1.326,00 динара, годишња 2.652,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 1.326,00 динара, полугодишња 2.652,00 динара, годишња 5.304,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$ 22.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 65.–
ШВЕДСКА	Шкр. 189.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 198.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 55.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

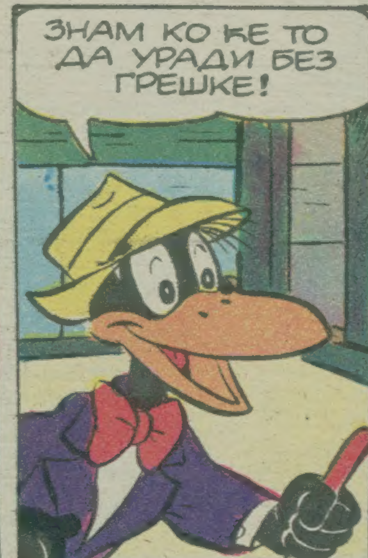

WALT DISNEY
МИКИ

ЈЕДНА СТВАР МИ НИЈЕ ЈАСНА -ЗАШТО СИ УВЕК САМ? ТРЕБА ТИ ДРУГАР, ГАВРО...
ОО-ООО...

МОЖДА ЈЕ ШИЉА ЗАИСТА У ПРАВУ...

СВИ СУ СЛАТКИ, САМО НИСУ ЗА МЕНЕ! НЕМАЈУ ИМИЏ, БРАТЕ!
ПТИЦЕ
1000 ДИН.

САД СУ У МОДИ МАЛИ ОГЛАСИ! ШТО НЕ ПОКУШАШ И ТИ?
ХЕЈ, ПА ТО ЈЕ СЈАЈНА ИДЕЈА!

ЗНАМ КО ЋЕ ТО ДА УРАДИ БЕЗ ГРЕШКЕ!

ЖЕЛИМ НЕКОГ СА МНОГО ЛИЧНОГ ШАРМА! ХОЋУ ДА ИМА ИМИЏ! ЈАСНО?
WALT DISNEY

ЈЕДВА ЧЕКАМ ДА ПРОНАЂЕМ ПРАВО ДРУШТВО... НЕКОГ КО ЋЕ МИ ПРИСТАЈАТИ У СВАКОМ ПОГЛЕДУ!
9-5

УЈУТРО...
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ НЕКО ВЕЋ СТИГАО... Е, ДА ВИДИМО...

КАЖУ, ИМАЈУ ОНО ШТО ТИ ТРАЖИШ, ГАВРО!